

II

(Akty o charakterze nieustawodawczym)

DECYZJE

DECYZJA KOMISJI (UE) 2016/151

z dnia 1 października 2014 r.

w sprawie pomocy państwa SA.31550 (2012/C) (ex 2012/NN) wdrożonej przez Niemcy na rzecz Nürburgring

(notyfikowana jako dokument nr C(2014) 3634)

(Jedynie tekst w języku niemieckim jest autentyczny)

(Tekst mający znaczenie dla EOG)

KOMISJA EUROPEJSKA,

uwzględniając Traktat o funkcjonowaniu Unii Europejskiej, w szczególności jego art. 108 ust. 2 akapit pierwszy,

uwzględniając Porozumienie o Europejskim Obszarze Gospodarczym, w szczególności jego art. 62 ust. 1 lit. a),

po wezwaniu zainteresowanych stron do przedstawienia uwag zgodnie z przywołanymi artykułami ⁽¹⁾ i uwzględniając otrzymane odpowiedzi,

a także mając na uwadze, co następuje:

1. PROCEDURA

1.1. FORMALNE POSTĘPOWANIE WYJAŚNIAJĄCE

- (1) Od 2002 do 2012 r. Niemcy przedsięwzięły szereg środków wsparcia na rzecz niemieckiego toru wyścigowego Nürburgring, w tym środki wsparcia na rzecz budowy parku rozrywki, hoteli i restauracji oraz organizacji wyścigów Formuły 1. Właścicielami kompleksu Nürburgring były przedsiębiorstwa państwowe Nürburgring GmbH („NG”), Motorsport Resort Nürburgring GmbH („MSR”) i Congress- und Motorsport Hotel Nürburgring GmbH („CMHN”).
- (2) W lipcu 2010 r. przedsiębiorstwo Eifelpark GmbH („Eifelpark”) jako właściciel parku rozrywki w niemieckim regionie Eifel przekazało Komisji informacje dotyczące domniemanej pomocy państwa na sfinansowanie zaplecza rekreacyjnego na torze wyścigowym Nürburgring w ramach projektu „Nürburgring 2009”. W kwietniu 2011 r. niemieckie Stowarzyszenie Sportów Motorowych „Ja zum Nürburgring e.V.” przekazało Komisji drugą skargę dotyczącą pomocy państwa. Stowarzyszenie wyraziło zaniepokojenie tym, że – rzekomo przynoszący straty – projekt „Nürburgring 2009” zagraża faktycznemu funkcjonowaniu toru wyścigowego.
- (3) Pismem z dnia 21 marca 2012 r. (dalej zwanym „decyzją z dnia 21 marca 2012 r.”) Komisja poinformowała władze niemieckie, że w związku ze środkami pomocy 1–17 opisanymi w sekcji 2 niniejszej decyzji podjęła decyzję o wszczęciu postępowania przewidzianego w art. 108 ust. 2 Traktatu o funkcjonowaniu Unii

⁽¹⁾ Decyzja w sprawie pomocy państwa SA.31550 (2012/C) (Dz.U. C 216 z 21.7.2012, s. 14) oraz decyzja w sprawie pomocy państwa SA.34890 (2012/C) (Dz.U. C 333 z 30.10.2012, s. 1).

Europejskiej w odniesieniu do pomocy (TFUE) (dalej zwanego „formalnym postępowaniem wyjaśniającym”) (²). Decyzja Komisji w sprawie wszczęcia postępowania została opublikowana w *Dzienniku Urzędowym Unii Europejskiej* (³). Komisja zaprosiła zainteresowane strony do przedstawienia uwag dotyczących przedmiotowych środków.

- (4) W dniu 15 maja 2012 r. Niemcy przyznały dalsze środki wsparcia (środki 18 i 19), które są opisane w sekcji 2, i w dniu 25 maja 2012 r. zgłosiły je Komisji. Pismem z dnia 7 sierpnia 2012 r. (dalej zwanym „decyzją z dnia 7 sierpnia 2012 r.”) Komisja poinformowała Niemcy o swojej decyzji w sprawie objęcia postępowaniem wyjaśniającym nowych środków pomocy (⁴). Decyzja Komisji w sprawie rozszerzenia postępowania została opublikowana w *Dzienniku Urzędowym Unii Europejskiej* (⁵). Komisja zaprosiła zainteresowane strony do przedstawienia uwag dotyczących dalszych środków.
- (5) W dniach 23 kwietnia 2012 r., 15 czerwca 2012 r., 18 lipca 2012 r., 20 lipca 2012 r., 17 sierpnia 2012 r., 7 września 2012 r. i 18 stycznia 2013 r. Komisja otrzymała uwagi władz niemieckich. W odniesieniu do decyzji z dnia 21 marca 2012 r. w okresie od dnia 9 sierpnia 2012 r. do dnia 18 października 2012 r. dziewięć zainteresowanych stron przedstawiło Komisji swoje uwagi. W dniach 18 października 2012 r. i 23 października 2012 r. Komisja przekazała władzom niemieckim uwagi zainteresowanych stron. Niemcy udzieliły odpowiedzi w dniu 15 listopada 2012 r. W odniesieniu do decyzji z dnia 7 sierpnia 2012 r. w okresie od dnia 5 listopada 2012 r. do dnia 30 listopada 2012 r. Komisja otrzymała uwagi od trzech zainteresowanych stron. W dniu 3 grudnia 2012 r. Komisja przekazała władzom niemieckim uwagi zainteresowanych stron. Niemcy udzieliły odpowiedzi w dniu 2 stycznia 2013 r.
- (6) W dniach 29 stycznia 2013 r., 4 czerwca 2014 r. i 5 czerwca 2014 r. Komisja zwróciła się do władz niemieckich o udzielenie dalszych informacji; Niemcy udzieliły odpowiedzi w dniach 15 kwietnia 2013 r., 4 czerwca 2014 r. i 6 czerwca 2014 r.

1.2. POSTĘPOWANIE UPADŁOŚCIOWE I ZBYCIE MAJĄTKU

- (7) W dniu 24 lipca 2012 r. sąd rejonowy w Bad Neuenahr-Ahrweiler zarządził tymczasowe powierzenie zarządu majątkiem przedsiębiorstwom będącym właścicielami kompleksu Nürburgring (NR, MSR i CMHN). Sąd rejonowy ostatecznie wszczął postępowanie upadłościowe w formie powierzenia zarządu majątkiem w dniu 1 listopada 2012 r. Od tamtej pory przedsiębiorstwami NG, MSR i CMHN zarządzają zarządca sprawujący zarząd własny lub zarządzający odpowiedzialny za uzdrowienie przedsiębiorstwa oraz rzecznik (obydwaj dalej zwani „zarządcami masy upadłościowej”). Obydwaj nie są związani poleceniami współników. W ramach postępowania upadłościowego przedsiębiorstwa NG, MSR i CMHN traktowały firmę audytorską KPMG AG (dalej zwaną „KPMG”) jako jedynego doradcę finansowego, który na ich zlecenie zorganizował zbycie ich majątku i odpowiadał za wszystkie kontakty z zainteresowanymi oferentami.
- (8) Od października 2012 r. Komisja we współpracy z władzami niemieckimi i zarządcami masy upadłościowej rozważa problemy związane z pomocą państwa, które mogłyby wynikać ze zbycia majątku NG, MSR i CMHN.
- (9) Od dnia 1 listopada 2012 r. całym kompleksem zarządza Nürburgring Betriebsgesellschaft mbH („NBG”), spółka całkowicie zależna od spółki NG, którą na nowo założyli zarządcy masy upadłościowej. NBG zastępuje poprzednią spółkę operacyjną Nürburgring Automotive GmbH (dalej zwaną „NAG”) (⁶).
- (10) Ze względu na niewypłacalność NG, MSR i CMHN od maja 2013 r. zarządcy masy upadłościowej zajęli się zbyciem swojego majątku. W dniu 15 maja 2013 r. wszczęto procedurę przetargową mającą na celu zbycie majątku. W dwóch pismach z dnia 23 maja 2013 r. służby Komisji przekazały władzom niemieckim i zarządcom masy upadłościowej uwagi dotyczące różnych możliwości zbycia majątku, zgodne z przepisami dotyczącymi pomocy państwa (⁷).

(²) Decyzją z dnia 20 czerwca 2012 r. Komisja przekazała władzom niemieckim sprostowaną decyzję z dnia 21 marca 2012 r.

(³) Dz.U. C 216 z 21.7.2012, s. 14.

(⁴) W dniu 22 sierpnia 2012 r. sprawę SA.34890 (2012/C), wszczętą na podstawie decyzji z dnia 7 sierpnia 2012 r. w sprawie rozszerzenia formalnego postępowania wyjaśniającego, podsumowano w sposób administracyjny sprawą SA.31550 (2012/C).

(⁵) Dz.U. C 333 z 30.10.2012, s. 1.

(⁶) Podstawą tego była ugoda zawarta pomiędzy NG, NAG i NBG w dniu 27 listopada 2012 r.

(⁷) Służby Komisji w szczególności zwróciły uwagę na to, że 1) w przypadku wyłączenia toru wyścigowego z procedury przetargowej nie można by było wykluczyć istnienia dalszej pomocy państwa na rzecz nabywcy, ani przeniesienia „starej” pomocy; 2) powszechny dostęp do toru wyścigowego – z wyjątkiem wykorzystywania toru wyścigowego Nürburgring do celów komercyjnych, na przykład jazd testowych organizowanych przez przemysł samochodowy – w określonych warunkach można by było uznać w ramach toczącego się postępowania w sprawie pomocy państwa za neutralny element; 3) w odniesieniu do gwarancji zatrudnienia pracowników do końca 2016 r. można by wziąć pod uwagę decyzję Komisji w sprawie pomocy państwa na rzecz SERNAM (decyzja Komisji z dnia 4 kwietnia 2012 r., SA.34547 – Francja – Reprise des actifs du groupe SERNAM dans le cadre de son redressement judiciaire); 4) zbycie nie powinno od razu doprowadzić do przeniesienia pomocy państwa, która może podlegać odzyskaniu, z właścicieli majątku na ewentualnego nabywcę lub ewentualnych nabywców majątku.

- (11) W kontekście zbycia majątku NG, MSR i CMHN Niemcy przedstawiły odnośne informacje w dniach 10 kwietnia 2013 r., 15 kwietnia 2013 r., 30 kwietnia 2013 r., 9 października 2013 r., 27 lutego 2014 r. oraz – na wniosek Komisji o udzielenie informacji z dnia 13 marca 2014 r., 23 maja 2014 r., 4 lipca 2014 r. i 7 lipca 2014 r. – w dniach 23 kwietnia 2014 r., 26 maja 2014 r. i 10 lipca 2014 r. W dniach 18 października 2012 r., 7 marca 2013 r., 11 października 2013 r. i 26 lutego 2014 r. w Brukseli odbyły się rozmowy pomiędzy Komisją, władzami niemieckimi i zarządcami masy upadłościowej. Poza tym Komisja otrzymała dalsze uwagi od zainteresowanych stron.
- (12) W dniu 23 grudnia 2013 r. stowarzyszenie „Ja zum Nürburgring e.V.” (dalej zwane „skarżącym 1”) ⁽⁸⁾ oraz w dniu 2 stycznia 2014 r. niemiecki automobilklub ADAC e.V., który brał udział w procedurze przetargowej (dalej zwany „skarżącym 2”), przekazali pisma, w których stwierdzili, że zbywanie majątku Nürburgring przez zarządców masy upadłościowej jest niezgodne z przepisami dotyczącymi pomocy państwa. W dniu 4 lutego 2014 r. skarżący 1 zwrócił się do Komisji o zawieszenie procesu zbywania i przedłożył nowe informacje. W odpowiedzi na pismo Komisji z dnia 13 stycznia 2014 r. Niemcy przedstawiły swoje uwagi dotyczące roszczeń wysuniętych przez obydwóch skarżących w piśmie z dnia 10 lutego 2014 r. W dniu 8 lipca 2014 r. skarżący 1 przekazał dalsze informacje, do których władze niemieckie ustosunkowały się w dniu 14 lipca 2014 r.
- (13) W dniu 10 kwietnia 2014 r. [oferent 3], Inc. (dalej zwany „skarżącym 3” lub „[oferentem 3]”), który brał udział w procedurze przetargowej, złożył do Komisji skargę dotyczącą procedury zbywania. W dniu 17 kwietnia 2014 r. Meyrick Cox (dalej zwany „skarżącym 4”), który należał do konsorcjum przetargowego [oferent 2] (dalej zwanego „[oferentem 2]”) – w skład tego konsorcjum wchodził [oferent 2] European Capital Partners LLP, Meyrick Cox, Marcus Graf von Oeynhausen-Sierstorff oraz Wadell & Reed, Inc.), również złożył do Komisji skargę dotyczącą procedury zbywania. Skargi te przekazano władzom niemieckim w dniu 16 kwietnia 2014 r. i 17 kwietnia 2014 r. W dniu 25 kwietnia 2014 r. Niemcy przekazały swoje uwagi dotyczące skargi złożonej przez skarżącego 4. W dniu 5 maja 2014 r. Niemcy przekazały swoje uwagi dotyczące skargi złożonej przez skarżącego 3. W dniu 19 maja 2014 r. skarżący 3 przedstawił dalsze argumenty. W dniu 22 maja 2014 r. Niemcy ustosunkowały się do tych dalszych argumentów. W dniu 23 maja 2014 r. skarżący 3 przekazał dalsze informacje, do których władze niemieckie ustosunkowały się w dniu 10 lipca 2014 r.; do dalszych informacji przedstawionych przez skarżącego 3 w dniach 16 czerwca 2014 r. i 7 lipca 2014 r. władze niemieckie odniosły się w dniu 11 lipca 2014 r. W dniach 29 lipca, 20 sierpnia, 8 września i 12 września 2014 r. władze niemieckie przekazały dalsze informacje, w których odniosły się również do uwag przedstawionych przez skarżących 3 i 4 w dniach 21 sierpnia, 3 września i 12 września 2014 r. Ponadto w dniach 22 lipca i 5 września 2014 r. odbyły się w Brukseli dwa spotkania służb Komisji z przedstawicielami władz niemieckich, zarządcami masy upadłościowej i KPMG.
- (14) Ponieważ formalne postępowanie wyjaśniające mogłoby zostać zakończone negatywną decyzją Komisji z żądaniem zwrotu pomocy niezgodnej z rynkiem wewnętrznym, Niemcy zwróciły się do Komisji o potwierdzenie, że nałożony przez NG, MSR i CMHN obowiązek zwrotu pomocy nie obowiązywałby nabywcy zasobów majątkowych lub jego spółki córki działającej jako spółka operacyjna oraz że obowiązek zwrotu pomocy nie ograniczyłby zarządzania Nürburgring przez NBG w sezonie 2014, po którym przewidziana jest likwidacja tej spółki.

2. OPIS ŚRODKÓW POMOCY

2.1. PODMIOTY UDZIELAJĄCE POMOCY

- (15) Fundusze przekazało pięć podmiotów: 1) kraj związkowy Nadrenia-Palatynat ⁽⁹⁾ (dalej zwany „krajem związkowym”); 2) publiczny bank Investitions- und Strukturbank Rheinland-Pfalz GmbH (dalej zwany „ISB”); 3) przedsiębiorstwo Rheinland-Pfälzische Gesellschaft für Immobilien und Projektmanagement GmbH (dalej zwane „RIM”), w 100 % należące do ISB; 4) powiat Ahrweiler; oraz 5) NG ⁽¹⁰⁾.

2.2. DOMNIEMANI BENEFICJENCI

- (16) Do dnia 30 kwietnia 2010 r. przedsiębiorstwo NG było właścicielem i zarządcą kompleksu Nürburgring ⁽¹¹⁾.

⁽⁸⁾ Po wypowiedzeniu umowy dzierżawy pomiędzy NG i NAG w lutym 2012 r. skarżący 1 – jeden z dwóch pierwszych skarżących – wycofał się ze swojego negatywnego stanowiska w sprawie pomocy państwa na rzecz toru wyścigowego i wyjaśnił, że środki zgłoszone w 2012 r. jako pomoc na ratowanie powinny być zostać zatwierdzone, że sam tor wyścigowy nie otrzymał żadnej pomocy i w związku z tym powinien zostać wykluczony z postępowania wyjaśniającego oraz że tor wyścigowy Nürburgring świadczy usługi leżące w ogólnym interesie gospodarczym.

⁽⁹⁾ „Kraj związkowy Nadrenia-Palatynat”.

⁽¹⁰⁾ Celem działalności przedsiębiorstwa NG jest wsparcie sektora motoryzacyjnego i sportów motorowych oraz wsparcie turystyki w regionie Eifel. NG w 90 % należy do kraju związkowego i w 10 % do powiatu Ahrweiler. Kraj związkowy i powiat Ahrweiler są reprezentowane w radzie nadzorczej NG jako udziałowcy NG.

⁽¹¹⁾ Opis kompleksu Nürburgring znajduje się w sekcji 2.1 decyzji z dnia 21 marca 2012 r.

- (17) W dniu 1 maja 2010 r. nastąpiła restrukturyzacja własności i zarządzania kompleksem Nürburgring. NG pozostało właścicielem toru wyścigowego i parku rozrywki oraz nabyło 93,3 % udziałów w MSR⁽¹²⁾ jako pośredni właściciel hoteli i obiektów gastronomicznych oraz w 93,3 % stało się pośrednim właścicielem CMHN⁽¹³⁾ (przedsiębiorstwa MSR i CMHN pozostały bezpośrednimi właścicielami hoteli i obiektów gastronomicznych). Zarządzanie torem wyścigowym, parkiem rozrywki oraz hotelami i obiektami gastronomicznymi zostało przeniesione na NAG⁽¹⁴⁾ na mocy umowy dzierżawy przedsiębiorstw, por. środek 10⁽¹⁵⁾.
- (18) Jak już wspomniano, beneficjenci NG, MSR i CMHN uczestniczą w postępowaniu upadłościowym. Innymi beneficjentami, w odniesieniu do których wszczęto postępowanie upadłościowe, są IPC Gesellschaft für internationale Projektcoordination mbH („IPC”)⁽¹⁶⁾, Weber Projektierungs- und Realisierungs GmbH („Weber”)⁽¹⁷⁾ oraz Cash Settlement and Ticketing GmbH („CST”)⁽¹⁸⁾.
- (19) Beneficjenci, którzy kontynuują swoją działalność i nie są przedmiotem postępowania upadłościowego, to Mediinvest GmbH – z czasem nastąpiła zmiana nazwy na Return Projektmanagement GmbH („Mediinvest”)⁽¹⁹⁾, Geisler & Trimmel General Contractor GmbH („Geisler & Trimmel”)⁽²⁰⁾, NAG oraz Fahrsicherheitszentrum am Nürburgring GmbH & Co. KG („FSZ”)⁽²¹⁾. Nieistniejącymi już beneficjentami pomocy są Erlebnispark Nürburgring GmbH & Co. KG („EWN”)⁽²²⁾, Motorsport Akademie Nürburgring GmbH & Co. KG („MAN”)⁽²³⁾, Test & Training International GmbH („TTI”)⁽²⁴⁾, Bike World Nürburgring GmbH („BWN1”)⁽²⁵⁾, BikeWorld Nürburgring Besitz („BWNB”), BikeWorld Nürburgring GmbH („BWN2”), Camp 4 Fun GmbH & Co. KG („Camp4Fun”)⁽²⁶⁾ oraz MI-Beteiligungs- und Verwaltungs GmbH („MIB”)⁽²⁷⁾.

⁽¹²⁾ Celem działalności przedsiębiorstwa MSR jest opracowywanie projektów oraz budowa nieruchomości, ośrodków wypoczynkowych, hoteli i resortów, a także posiadanie udziałów w przedsiębiorstwach, które uczestniczą w opracowywaniu projektów dla kompleksu Nürburgring. Od dnia 25 marca 2010 r. MSR w 93,3 % jest własnością NG i w 6,7 % własnością RIM. Przed dniem 25 marca 2010 r. udziałowcami MSR były przedsiębiorstwa Mediinvest GmbH (49,5 %), Geisler & Trimmel General Contractor GmbH (33,8 %), NG (10 %) oraz Weber Projektierungs- und Realisierungs GmbH (6,7 %).

⁽¹³⁾ Celem działalności przedsiębiorstwa CMHN jest budowa hoteli, nieruchomości wypoczynkowych i resortów oraz zarządzanie nimi. CMHN jest spółką w 100 % zależną od MSR.

⁽¹⁴⁾ Celem działalności przedsiębiorstwa NAG jest zarządzanie torem wyścigowym Nürburgring, hotelami, Centrum Bezpiecznej Jazdy, szkołą jazdy wyścigowej, wielofunkcyjnymi halami, infrastrukturą ring^owerk oraz wszystkimi innymi obiektami Nürburgring. NAG jest w 50 % własnością Mediinvest GmbH i Lindner Unternehmensgruppe GmbH & Co Hotel KG.

⁽¹⁵⁾ Przedsiębiorstwo Lindner Hotels AG zarządzało hotelami i obiektami gastronomicznymi na podstawie umowy zawartej z NAG.

⁽¹⁶⁾ Informację o likwidacji IPC wpisano do rejestru handlowego w dniu 4 grudnia 2008 r. Do tej pory nie odnotowano jednak w rejestrze handlowym zakończenia likwidacji.

⁽¹⁷⁾ Przedsiębiorstwo Weber wybudowało hotele i obiekty gastronomiczne. W dniu 23 listopada 2010 r. rozpoczęto likwidację Weber.

⁽¹⁸⁾ Celem działalności przedsiębiorstwa CST była obsługa bezgotówkowego systemu płatności, zakładającej kartą (ring^ocard) za wszystkie atrakcje dostępne w kompleksie Nürburgring. Do dnia 1 listopada 2012 r. CST było w 50 % własnością NG i MIB. Jako posiadacz wszystkich udziałów NG rozpoczęło w dniu 19 grudnia 2012 r. likwidację. Zasoby majątkowe przekazano NG. Zgodnie z informacjami przekazanymi przez władze niemieckie przedsiębiorstwo to zostało wykreślone z rejestru handlowego w dniu 22 maja 2014 r.

⁽¹⁹⁾ Celem działalności przedsiębiorstwa Mediinvest jest pośrednictwo w zawieraniu umów obejmujących działki i budynki, opracowywanie projektów oraz budowa nieruchomości, ośrodków wypoczynkowych i resortów. Mediinvest jest w 100 % własnością Kaia Richtera. W dniu 18 czerwca 2013 r. Mediinvest zmieniło swoją nazwę na Return Projektmanagement GmbH.

⁽²⁰⁾ Przedsiębiorstwo Geisler & Trimmel wybudowało hotele i obiekty gastronomiczne.

⁽²¹⁾ Celem działalności przedsiębiorstwa FSZ jest budowa Centrum Bezpiecznej Jazdy oraz zarządzanie jego własnością i eksploatacją. FSZ było w 41 % własnością NG. W październiku 2013 r. właściciele większościowi wycofali się ze swoich udziałów w NG.

⁽²²⁾ Celem działalności przedsiębiorstwa EWN było zarządzanie „światem przeżyć” oferującym atrakcje związane ze sportami motorowymi na torze Nürburgring. W dniu 31 marca 2011 r. przedsiębiorstwo to zmieniło nazwę na ring^owerk GmbH & Co. KG; do dnia 24 sierpnia 2011 r. jedynym udziałowcem było NG – wówczas majątek EWN przeszedł na NG, przez co likwidacja przedsiębiorstwa została odnotowana w rejestrze handlowym w sposób nieformalny.

⁽²³⁾ Celem działalności przedsiębiorstwa MAN było wsparcie niemieckiego sportu motorowego poprzez zarządzanie obiektem szkoleniowym. Jedynym właścicielem było NG. Przedsiębiorstwo to zostało zlikwidowane i wykreślone z rejestru handlowego w dniu 11 grudnia 2013 r. Cały majątek przekazano NG.

⁽²⁴⁾ Celem działalności przedsiębiorstwa TTI było wsparcie, promocja i budowa Centrum Bezpiecznej Jazdy oraz zarządzanie jego obiektami. NG posiadało 26 % udziałów w tym przedsiębiorstwie, podczas gdy pozostałe 74 % udziałów należało do Brands Hatch Leisure Group Limited, Fawkham Longfield, Kent/Zjednoczone Królestwo (26 %), Test & Training Gesellschaft mbH, Teesdorf/Austria (26 %) oraz Tilke GmbH, Akwizgran (22 %). TTI zlikwidowano. Przedsiębiorstwo to zostało wykreślone z rejestru handlowego w dniu 4 grudnia 2007 r.

⁽²⁵⁾ Celem działalności przedsiębiorstwa BWN była sprzedaż nowych i używanych motocykli oraz wsparcie turystyki motocyklowej w regionie Eifel. Z dniem 6 września 2005 r. przedsiębiorstwo Bike World Nürburgring GmbH („BWN”) połączyło się z BikeWorld Nürburgring Besitz GmbH („BWNB”). Przedsiębiorstwo prowadzące działalność nabywcą BWNB ostatecznie zmieniło swoją nazwę na BikeWorld Nürburgring GmbH („BWN2”). W dniu 15 maja 2007 r. NG sprzedało 49 % swoich udziałów w BWN2 Norbertowi Brücknerowi i Jörgowi Joviemu oraz zrezygnowało ze spłaty swoich pożyczek. W 2008 r. BWN2 zawiesiło swoją działalność na torze Nürburgring. Według informacji przekazanych przez Niemcy BWN2 zmieniło swoją nazwę na BikeWorld GmbH, a siedziba przedsiębiorstwa została przeniesiona do St. Ingbert w Saarze.

⁽²⁶⁾ Celem działalności przedsiębiorstwa Camp4Fun było zarządzanie parkiem jazdy terenowej. Do dnia 18 października 2010 r. NG było jedynym komandytariuszem w tym przedsiębiorstwie; następnie jego majątek przekazano NG, a likwidacja przedsiębiorstwa została odnotowana w niemieckim rejestrze handlowym w sposób nieformalny.

⁽²⁷⁾ Celem działalności przedsiębiorstwa MIB było posiadanie udziałów w innych przedsiębiorstwach oraz przejęcie zarządzania nimi. MIB w 80 % było własnością Kaia Richtera i w 20 % własnością Klause Königa. W dniu 18 czerwca 2013 r. nastąpiło połączenie przedsiębiorstw MIB i NAG.

2.3. OPIS ŚRODKÓW

- (20) Przedmiotem niniejszego postępowania wyjaśniającego jest finansowanie budowy i eksploatacji obiektów toru wyścigowego oraz obiektów turystycznych przed realizacją projektu „Nürburgring 2009”, budowa wszystkich tych obiektów w ramach realizacji projektu „Nürburgring 2009” oraz organizacja wyścigów Formuły 1. Projekt „Nürburgring 2009” miał zwiększyć całoroczną atrakcyjność toru wyścigowego dzięki dodaniu różnych atrakcji. Projekt „Nürburgring 2009” obejmował częściowy obszar I (głównie trybuny i obiekty rozrywkowe) oraz częściowy obszar II (głównie obiekty noclegowe) ⁽²⁸⁾.

a) Środki, do których odnosi się decyzja z dnia 21 marca 2012 r.

- (21) Środek 1 (wniesienie kapitału przez kraj związkowy i powiat Ahrweiler na rzecz NG w formie wpłat na poczet rezerw kapitałowych oraz podwyższenia kapitału): Kraj związkowy wniósł na rzecz NG kapitał w formie wpłat na poczet rezerw kapitałowych ⁽²⁹⁾ w dniu 1 maja 2002 r. w wysokości 2 179 000 EUR ⁽³⁰⁾ oraz w dniu 21 grudnia 2004 r. w wysokości 22 839 241 EUR ⁽³¹⁾. Ponadto kraj związkowy i powiat Ahrweiler podwyższyły kapitał NG w dniu 31 sierpnia 2004 r. o 4 887 000 EUR ⁽³²⁾ i w dniu 4 września 2007 r. o 10 000 000 EUR. W latach 2002–2007 kraj związkowy i powiat Ahrweiler wniosły na rzecz NG łączny kapitał w wysokości 39 905 241 EUR.
- (22) Środek 2 (pożyczki przekazane przez NG jako udziałowca na rzecz jego spółek zależnych przed rozpoczęciem realizacji projektu „Nürburgring 2009”): Niezależnie od realizacji projektu „Nürburgring 2009” NG udzieliło swoim spółkom zależnym pożyczek wskazanych w tabelach 1–4 w wysokości łącznie 11 176 953,14 EUR. Stopę oprocentowania ustalono na poziomie 6 %; nie dostarczono żadnych zabezpieczeń.

Tabela 1

Pożyczki przekazane przez NG jako udziałowca na rzecz EWN, FSZ, MAN, TTI i Camp4Fun

Odbiorca	Data zawarcia umowy	Kwota (w EUR)	Oprocentowanie (%)
EWN (*)	1.1.2006	4 853 553,04	6
EWN	30.6.2006	350 000	6
EWN	22.12.2006	350 000	6
EWN	4.7.2007	450 000	6
EWN	17.3.2009	182 313,24	6
EWN	29.4.2009	9 303,74	6
FSZ (**)	12.4.2002	[...] (****)	6

⁽²⁸⁾ Bardziej szczegółowy opis częściowych obszarów I i II projektu Nürburgring znajduje się w sekcji 2.2 decyzji z dnia 21 marca 2012 r.

⁽²⁹⁾ Rezerwy kapitałowe są dopłatami udziałowców do kapitału własnego, które nie są kapitałem założycielskim. Termin ten często występuje w bilansach jako część kapitału własnego spółki akcyjnej. Rezerwa kapitałowa służy uwzględnieniu tej części kapitału własnego, która w przypadku podwyższenia kapitału przewyższa wartość nominalną akcji (akcji zwykłych). Wyemitowane i opłacone akcje zwykłe wraz z rezerwami kapitałowymi dają kwotę łączną, którą inwestorzy zapłacili za emisję akcji.

⁽³⁰⁾ Wpłata 2 179 000 EUR na poczet rezerw kapitałowych wynikająca ze zrzeczenia się odsetek należnych w 1999 r. za przejętą przez kraj związkowy w 1981 r. pożyczkę Republiki Federalnej Niemiec („Altdarlehen Bund”).

⁽³¹⁾ Wpłata 22 839 241 EUR na poczet rezerw kapitałowych wynikająca z odstąpienia od roszczeń w odniesieniu do przejętej przez kraj związkowy w 1981 r. pożyczki Republiki Federalnej Niemiec („Altdarlehen Bund”).

⁽³²⁾ Kwota 4 887 000 EUR obejmuje wkład kraju związkowego wynikający z odstąpienia od roszczeń w odniesieniu do przejętej przez kraj związkowy w 1981 r. pożyczki Republiki Federalnej Niemiec („Altdarlehen Bund”) w wysokości 4 398 300 EUR oraz wkład kapitałowy w wysokości 488 700 EUR wniesiony przez powiat Ahrweiler.

Odbiorca	Data zawarcia umowy	Kwota (w EUR)	Oprocentowanie (%)
FSZ	21.3.2003	[...]	6
FSZ	4.3.2008	[...]	6
MAN (***)	10.12.2002	100 000	6
TTI	15.8.2002	25 000	6
Camp4Fun (****)	26.5.2009	100 000	6
Camp4Fun	22.7.2009	100 000	6
Camp4Fun	2.11.2009	50 000	6
Camp4Fun	2.11.2009	50 000	6
Camp4Fun	18.12.2009	150 000	6
OGÓŁEM		[...]	

(*) Od 2002 r. EWN spłaciło 722 264,49 EUR zaciągniętych pożyczek.

(**) Od 2002 r. FSZ spłaciło [...] EUR zaciągniętych pożyczek; kwota ta została wyrównana w ramach wyrównania w wysokości [...] EUR w związku z wyłączeniem NG z Fahrsicherheitszentrum am Nürburgring Verwaltungs GmbH oraz wycofaniem udziałów NG z FSZ.

(***) MAN spłaciło całą kwotę pożyczki w dniu 28 listopada 2005 r.

(****) Camp4Fun spłaciło całą kwotę pożyczki w dniu 18 grudnia 2003 r.

(*****) [...]: Informacje przedstawione w nawiasach są objęte tajemnicą zawodową.

Tabela 2

Pożyczki udzielone przez NG na rzecz BWNB przed zmianą nazwy BWNB

Data zawarcia umowy	Kwota (EUR)	Stopa procentowa (%)
17.10.2003	300 000,00	6
4.2.2004	100 000,00	6
27.10.2004	100 000,00	6
Ogółem	500 000,00	

Tabela 3

Pożyczki udzielone przez NG na rzecz BWN1 przed połączeniem z BWNB

Data zawarcia umowy	Kwota (EUR)	Stopa procentowa (%)
4.2.2004	100 000,00	6
12.3.2004	200 000,00	6
27.4.2004	200 000,00	6
24.11.2004	110 000,00	6

Data zawarcia umowy	Kwota (EUR)	Stopa procentowa (%)
5.1.2005	200 000,00	6
7.1.2005	150 000,00	6
19.1.2005	100 000,00	6
22.2.2005	75 000,00	6
28.2.2005	75 000,00	6
21.4.2005	150 000,00	6
13.6.2005	100 000,00	6
30.6.2005	50 000,00	6
18.7.2005	50 000,00	6
22.7.2005	100 000,00	6
Ogółem	1 660 000,00	

Tabela 4

Pożyczki udzielone przez NG na rzecz BWN2 przed połączeniem z BWNB oraz zmianą nazwy BWNB

Data zawarcia umowy	Kwota (EUR)	Stopa procentowa (%)
20.9.2005	200 000,00	6
4.10.2005	50 000,00	6
2.11.2005	100 000,00	6
1.12.2005	50 000,00	6
2.1.2006	200 000,00	6
20.1.2006	200 000,00	6
28.2.2006	50 000,00	6
30.6.2006	20 000,00	6
15.8.2006	100 000,00	6
6.9.2006	130 000,00	6
15.1.2007	150 000,00	6
27.2.2007	100 000,00	6
4.4.2007	250 000,00	6
Ogółem	1 600 000,00	6

- (23) Środek 3 (pożyczki udzielone przez kraj związkowy na rzecz NG poprzez połączenie środków pieniężnych): środek ten obejmuje pożyczki udzielone przez kraj związkowy na rzecz NG z tak zwanej puli środków pieniężnych⁽³³⁾. W związku z organizacją wyścigów Formuły 1 oraz realizacją projektu „Nürburgring 2009”⁽³⁴⁾ NG odpowiednio od 2003 r. i 2008 r. korzysta z puli środków pieniężnych kraju związkowego⁽³⁵⁾. ISB również korzysta z tej puli środków pieniężnych. Pula środków pieniężnych służy optymalizacji płynności finansowej w ramach różnych holdingów, fundacji i przedsiębiorstw publicznych kraju związkowego. Podstawą udziału różnych przedsiębiorstw i fundacji w puli środków pieniężnych jest porozumienie pomiędzy konkretnym przedsiębiorstwem/konkretną fundacją a ministerstwem finansów kraju związkowego. W przypadku gdy zapotrzebowanie na płynność przekracza wysokość środków dostępnych w ramach puli, luka ta jest na krótko finansowana na rynku kapitałowym. Od dnia 30 czerwca 2003 r. do dnia 11 maja 2010 r. kraj związkowy udzielił NG pożyczek w wysokości łącznie 399 805 370 EUR (w tym pożyczek w wysokości 53 443 493 EUR, których kraj związkowy udzielił NG od dnia 30 czerwca 2003 r. do dnia 30 czerwca 2009 r. na organizację wyścigów Formuły I, oraz pożyczek w wysokości 170 mln EUR, których kraj związkowy udzielił NG od dnia 23 czerwca 2008 r. do dnia 30 czerwca 2010 r. na realizację projektu „Nürburgring 2009”)⁽³⁶⁾. Beneficjentem pomocy jest NG. Szczegółowe informacje zawiera tabela 5.

Tabela 5

Pożyczki wypłacone z puli środków pieniężnych kraju związkowego na rzecz NG (*)

Data	Wypłacona kwota (EUR)	Cel	Wypłacona pożyczka (EUR)	Średnie oprocentowanie roczne (%)
30.6.2003	7 000 000	Koszt organizacji wyścigów F1		2,40
4.8.2003			- 1 000 000	
19.9.2003			- 1 000 000	
28.10.2003			- 1 000 000	
1.1.2004	1 361 877	Odsetki za pożyczki od udziałowców		2,06
30.6.2004	6 016 931	Koszt organizacji wyścigów F1		2,10
18.2.2005			- 1 400 000	
27.5.2005	2 000 000	Koszt organizacji wyścigów F1		
8.5.2006	10 000 000	Koszt organizacji wyścigów F1		2,88
9.5.2006			- 8 000 000	
23.6.2006			- 2 000 000	
23.7.2007	13 000 000	Koszt organizacji wyścigów F1		

⁽³³⁾ W ramach projektu „Nürburgring 2009” kraj związkowy przekazał ISB następujące kwoty: 285 265 000 EUR w dniu 30 lipca 2010 r., 5 mln EUR w dniu 30 września 2010 r., 5 mln EUR w dniu 31 grudnia 2010 r., 5 mln EUR w dniu 31 marca 2011 r., 5 mln EUR w dniu 31 maja 2011 r. i 10 mln EUR w dniu 31 lipca 2011 r. Od dnia 31 lipca 2010 r. do dnia 31 października 2011 r. ISB wykorzystowało łącznie kwotę w wysokości 315 265 000 EUR z puli środków pieniężnych kraju związkowego na refinansowanie swoich pożyczek udzielonych NG, MSR i CMHN na kwotę 325 265 000 EUR (środek 8). Do pełnej spłaty pożyczek w listopadzie 2011 r. stopa oprocentowania była ustalana w trybie dziennym. Odsetki wyniosły łącznie 2 326 680 EUR i zawsze były terminowo opłacane do końca następnego miesiąca.

⁽³⁴⁾ Projekt „Nürburgring 2009” składa się z dwóch częściowych obszarów I i II: obszar I obejmuje trybuny, welcome center, ring arena (na maks. 5 100 widzów) i zaplecze, ring boulevard (centrum handlowe z największą na świecie interaktywną ścianą w technologii multitouch), centrum eventowe WARSTEINER (na maks. 1 500 gości), powierzchnie wystawowe i sprzedażowe dla producentów samochodów, ring werk (atrakcje wewnątrz budynku, np. multimedialny teatr, wystawa historyczna, interaktywne aplikacje i ring racer, najszybsza kolejka górską na świecie) oraz ring kartbahn (tor kartingowy mieszczący się wewnątrz budynku). Obszar II obejmuje natomiast dwa hotele (w tym jeden z kasynem), 100 domów wczasowych, pięć restauracji, jedną dyskotekę i sklep z artykułami promocyjnymi.

⁽³⁵⁾ Problemy związane z zarządzeniem pulą środków pieniężnych i jej finansowaniem są opisane w sprawozdaniu rocznym izby obrachunkowej Nadrenii-Palatynatu za rok 2011, część II, s. 7–15; sprawozdanie jest dostępne na stronie internetowej <http://www.rechnungshof-rlp.de/Jahresberichte/>.

⁽³⁶⁾ Pożyczki zaciągnięte z puli środków pieniężnych spłacono w pełni (por. tabela 6). Zapłacono także odsetki w wysokości łącznie 5 059 174,46 EUR.

Data	Wyplacona kwota (EUR)	Cel	Wyplacona pozyczka (EUR)	Średnie oprocentowanie roczne (%)
23.6.2008	4 000 000	Projekt „Nürburgring 2009”		3,87
21.7.2008	6 500 000	Projekt „Nürburgring 2009”		
22.8.2008	2 500 000	Projekt „Nürburgring 2009”		
26.8.2008	6 000 000	Projekt „Nürburgring 2009”		
23.9.2008	80 000 000	Utworzenie depozytu pieniężnego		
25.9.2008	6 000 000	Projekt „Nürburgring 2009”		
13.10.2008	10 000 000	Projekt „Nürburgring 2009”		
19.11.2008	10 000 000	Projekt „Nürburgring 2009”		
8.12.2008			- 80 000 000	
19.1.2009	10 000 000	Projekt „Nürburgring 2009”		0,68
5.3.2009	95 000 000	Utworzenie depozytu pieniężnego		
26.3.2009	15 000 000	Projekt „Nürburgring 2009”		
16.4.2009	10 000 000	Projekt „Nürburgring 2009”		
5.5.2009	15 000 000	Projekt „Nürburgring 2009”		
22.5.2009	15 000 000	Projekt „Nürburgring 2009”		
29.6.2009	10 000 000	Projekt „Nürburgring 2009”		
30.6.2009	15 426 562	Koszt organizacji wyścigów F1		
13.7.2009			- 95 000 000	
24.7.2009	20 000 000	Projekt „Nürburgring 2009”		
2.10.2009	15 000 000	Projekt „Nürburgring 2009”		

Data	Wyplacona kwota (EUR)	Cel	Wyplacona pożyczka (EUR)	Średnie oprocentowanie roczne (%)
24.3.2010	6 000 000	Projekt „Nürburgring 2009”		0,38
11.5.2010	9 000 000	Projekt „Nürburgring 2009”		
30.6.2010			- 170 000 000	
11.1.2011			- 40 405 000	
13.1.2011			- 370	

(*) Płatności opierały się na porozumieniu umownym dotyczącym puli środków pieniężnych, zawartym w dniu 20 lutego 2003 r. pomiędzy krajem związkowym a NG. Odsetki za odpowiednią pożyczkę opierały się na dziennej stopie oprocentowania, którą kraj związkowy uzyskał na rynku. Odsetki były obliczane oddzielnie dla każdego dnia (określona stopa oprocentowania/360).

- (24) Środek 4 (pożyczka udzielona przez NG na rzecz MSR): w związku z realizacją projektu „Nürburgring 2009” NG udzieliło MSR w dniu 27 grudnia 2007 r. pożyczki w wysokości 300 000 EUR z oprocentowaniem 7 %. Nie dostarczono żadnych zabezpieczeń.
- (25) Środek 5 (pożyczki, poręczenie i podporządkowanie wierzycelności przez NG na rzecz CST): od dnia 27 sierpnia 2008 r. do dnia 18 kwietnia 2011 r. NG udzieliło CST pożyczek na łączną kwotę 11 032 060 EUR z oprocentowaniem 6 % ⁽³⁷⁾.

Tabela 6

Pożyczki udzielone przez NG na rzecz CST

Odbiorca	Data udzielenia pożyczki	Kwota (w EUR)	Oprocentowanie (%)
CST	27.8.2008	50 000	6
CST	9.10.2008	100 000	6
CST	30.1.2009	1 000 000	6
CST	18.3.2009	1 000 000	6
CST	17.4.2009	1 476 830,88	6
CST	22.6.2009	1 000 000	6
CST	20.7.2009	1 000 000	6
CST	28.10.2009	2 250 000	6
CST	10.2.2010	1 723 169,12	6

⁽³⁷⁾ W dniu 31 grudnia 2010 r. została spłacona kwota wynosząca 3 589 297,04 EUR. Problemy związane z zarządzaniem i finansowaniem CST są opisane w sprawozdaniu rocznym izby obrachunkowej Nadrenii-Palatynatu za rok 2011, część II, s. 16-21; sprawozdanie jest dostępne na stronie internetowej <http://www.rechnungshof-rlp.de/jahresberichte/>.

Odbiorca	Data udzielenia pożyczki	Kwota (w EUR)	Oprocentowanie (%)
CST	12.10.2010	250 000	6
CST	13.10.2010	150 000	6
CST	5.11.2010	150 000	6
CST	30.10.2010	250 000	6
CST	9.2.2011	500 000	6
CST	18.4.2011	132 060	6
Ogółem		11 032 060	

- (26) Aby uniknąć upadłości CST, NG wystawiło w dniu 23 grudnia 2009 r. poręczenie na rzecz CST, ważne do dnia 31 grudnia 2011 r. Tym samym NG zobowiązało się wobec CST do przedsięwzięcia środków wymaganych w celu uniknięcia niewypłacalności CST. Poręczenie to zostało wykorzystane. W dniu 13 grudnia 2010 r. NG zadeklarowało wobec CST podporządkowanie swoich wierzytelności w wysokości 10,4 mln EUR.
- (27) Środek 6 (zapłata wynagrodzenia przez NG na rzecz IPC oraz pożyczka udzielona PNG na pomoc MSR): W latach 2006–2008 IPC otrzymało od NG łącznie 640 000 EUR jako świadczenie wzajemne za poszukiwanie prywatnych inwestorów. Ponadto w dniu 15 października 2008 r. NG udzieliło Pinebeck Nürburgring GmbH („PNG”) pożyczki w wysokości 3 mln EUR z oprocentowaniem 6 %. W dniu 15 października 2008 r. PNG wykorzystało tę pożyczkę, aby udzielić pożyczki w wysokości 3 mln EUR z oprocentowaniem 6 % MSR, przy czym PNG wypłaciło pożyczkę tylko w wysokości 2 941 000 EUR⁽³⁸⁾. Obie pożyczki były objęte zabezpieczeniami na rzecz NG w wysokości 3 mln EUR.
- (28) Środek 7 (cesja wierzytelności MIB na rzecz NG): W dniu 17 kwietnia 2009 r. MIB scedowało swoje wierzytelności wobec CST z tytułu pożyczek w wysokości 1 476 830,88 EUR⁽³⁹⁾ na NG. W związku z tymi pożyczkami NG wypłaciło MIB kwotę w wysokości 1 476 830,88 EUR. W ten sposób NG mogło spłacić wszystkie wierzytelności MIB i ze swojej strony stało się wierzycielem CST⁽⁴⁰⁾.
- (29) Środek 8 (pożyczka udzielona przez ISB na rzecz NG, MSR i CMHN): Aby zaoszczędzić koszty finansowania i zabezpieczyć finansowanie w perspektywie długoterminowej, w dniu 28 lipca 2010 r. dokonano pełnej restrukturyzacji umów finansowych. Zobowiązania wobec puli środków pieniężnych kraju związkowego (środek 3), pożyczka w wysokości [...] EUR udzielona przez Bank für Tirol und Vorarlberg AG na rzecz CMHN⁽⁴¹⁾, pożyczka w wysokości [...] EUR udzielona przez Kreissparkasse Ahrweiler na rzecz MSR⁽⁴²⁾ oraz pożyczka w wysokości 85 512 000 EUR udzielona przez RIM na rzecz MSR na ciche udziały RIM w Mediinvest i kolejne pożyczki udzielone przez Mediinvest na rzecz MSR (środek 11) zostały poddane procesowi restrukturyzacji i przekształcone w jedną pożyczkę w wysokości 325 265 000 EUR, którą ISB udzieliło NG, MSR i CMHN w ramach zlecenia kredytowego wydanego ISB przez kraj związkowy⁽⁴³⁾. Restrukturyzacja odnośnych umów finansowych, pomijając pożyczki będące jej podstawą, jest działaniem we własnym zakresie. Proces ten skutkuje nową pożyczką na rzecz NG, MSR i CMHN. Pożyczka ta jest podzielona na cztery transze: transza nr 1 w wysokości 96 574 200 EUR na rzecz NG na infrastrukturę, transza nr 2 w wysokości 113 590 800 EUR na rzecz NG na pozostałe inwestycje⁽⁴⁴⁾, transza nr 3 w wysokości 92 000 000 EUR na rzecz MSR na pozostałe inwestycje oraz transza nr 4 w wysokości 23 100 000 EUR na rzecz CMHN na pozostałe inwestycje. Transza nr 1 na obiekty toru wyścigowego Nürburgring była nieoprocentowana. Transze nr 2 do 4 obejmują środki mające na celu wsparcie turystyki (zob. tabela 7). Zabezpieczenie pożyczki ISB długami gruntowymi wynosi 93 658 000 EUR, przy czym pierwszeństwo ma zabezpieczenie transz nr 2 do 4 przed transzą nr 1. W tabeli 7 określono warunki pożyczki ISB z uwzględnieniem wówczas obowiązującej podstawowej stopy oprocentowania.

⁽³⁸⁾ Pożyczka została w pełni spłacona w dniu 22 stycznia 2009 r.; zapłacono także odsetki w wysokości 48 500 EUR. Niemcy wyjaśniły jednak, że pożyczka została spłacona przez Geisler & Trimmel na rzecz NG, a nie przez MSR na rzecz PNG i następnie przez PNG na rzecz NG.

⁽³⁹⁾ 1 450 000 EUR plus odsetki w wysokości 26 830,88 EUR.

⁽⁴⁰⁾ W 2010 r. NG skompensowało tę pożyczkę swoimi zobowiązaniami wobec CST w wysokości 1 439 297,04 EUR. Pozostałe zobowiązania CST wobec NG w wysokości 37 533,84 EUR zostały ustanowione w ramach likwidacji CST oraz przekazania jego majątku NG.

⁽⁴¹⁾ W dniu 25 maja 2008 r. Bank für Tirol und Vorarlberg AG udzielił CMHN pożyczki w wysokości [...] EUR.

⁽⁴²⁾ W dniu 18 stycznia 2010 r. Kreissparkasse Ahrweiler udzieliła MSR pożyczki w wysokości [...] EUR.

⁽⁴³⁾ Zgodnie ze zleceniem kredytowym wydanym ISB przez kraj związkowy ISB nie przeprowadziło standardowej oceny wiarygodności kredytowej.

⁽⁴⁴⁾ W odniesieniu do transzy nr 2 NG nie wykorzystało kwoty 4 735 000 mln EUR pożyczki zaciągniętej w wysokości 118 325 800 EUR, w związku z czym kraj związkowy wypłacił NG kwotę 113 590 800 EUR; w ten sposób NG zapłaciło ISB wynagrodzenie w wysokości 141 835,54 EUR.

Tabela 7

Warunki finansowania pożyczki ISB

Transza	Odbiorca	Wyplacona kwota (EUR)	Data zawarcia umowy	Oprocentowanie (%)
1	NG	96 574 200	28.7.2010	0 %
2	NG	113 590 800	28.7.2010	do 31.12.2012 r.: EONIA plus 0,64 % = 1,121 % od 1.1.2013 r.: referencyjna stopa procentowa Komisji
3	MSR	92 000 000	28.7.2010	do 31.12.2012 r.: EONIA plus 0,64 % = 1,121 % od 1.1.2013 r.: referencyjna stopa procentowa Komisji
4	CMHN	23 100 000	28.7.2010	do 31.12.2012 r.: EONIA plus 0,64 % = 1,121 % od 1.1.2013 r.: referencyjna stopa procentowa Komisji

(¹) Informacje o średniej stopie EONIA z dnia 28 lipca 2010 r. znajdują się na stronie internetowej www.global-rates.com/interest-rates/eonia/2010.aspx.

- (30) Środek 9 (oświadczenie gwarancyjne kraju związkowego wobec ISB w sprawie środka 8: pożyczka udzielona przez ISB na rzecz NG, MSR i CMHN): W dniu 28 lipca 2010 r. kraj związkowy wydał wobec ISB bezwarunkowe i nieodwołalne oświadczenie gwarancyjne i oświadczenie o zwolnieniu (całkowite pokrycie zobowiązań), dotyczące wywiązania się przez NG, MSR i CMHN ze wszystkich zobowiązań wynikających z pożyczki ISB. Ani NG, ani MSR, ani CMHN nie uiszczyło za oświadczenie gwarancyjne żadnej opłaty. Tak samo jak pożyczka ISB (środek 8) oświadczenie gwarancyjne odnosi się zarówno do obiektów toru wyścigowego Nürburgring, jak i do działań służących wsparciu turystyki.
- (31) Środek 10 (dzierżawa kompleksu Nürburgring na rzecz NAG): W ramach przeprowadzonej w 2010 r. restrukturyzacji przedsiębiorstwa NG, EWN, Nürburgring Adventure GmbH (⁴⁵), Camp4Fun, MSR i CMHN oddały od dnia 1 maja 2010 r. w dzierżawę NAG (⁴⁶) tor wyścigowy, park rozrywki i inne obiekty na okres wynoszący 20 lat (⁴⁷). Zrezygnowano przy tym z przetargu (procedury udzielania zamówień). Dzierżawa obejmowała obiekty toru wyścigowego Nürburgring i zarządzanie nim, a także działania służące wsparciu turystyki. Organizacja wyścigu Formuły 1 była jednak przedmiotem oddzielnej umowy koncesyjnej (środek 17) i w związku z tym nie podlegała dzierżawie. Roczna minimalna płatność z tytułu dzierżawy została ustalona w następujący sposób: za okres od 1 maja 2010 r. do 30 kwietnia 2011 r. – 0 EUR, za okres od 1 maja 2011 r. do 30 kwietnia 2012 r. – 5 mln EUR, za okres od 1 maja 2012 r. do 30 kwietnia 2012 r. – 11,5 mln EUR, o ile usterki budowlane zostały usunięte do dnia 30 kwietnia 2012 r., w przeciwnym razie – 10 mln EUR, oraz za okres od 1 maja 2013 r. – 15 mln EUR (⁴⁸). W okresie od 1 maja 2010 r. do 31 października 2012 r. NAG uiszczało płatność z tytułu dzierżawy w wysokości [...] EUR (⁴⁹). Umowa dzierżawy została zakończona z mocą wsteczną z dniem 31 października 2012 r. poprzez zawarcie w dniu 27 listopada 2012 r. umowy ugody pomiędzy NG, MSR, CMHN, CST i NBG oraz rzecznikiem a NAG, Mediinvest i innymi przedsiębiorstwami.

(⁴⁵) W momencie podpisania odnośnej umowy dzierżawy przedsiębiorstwo Nürburgring GmbH było jedynym akcjonariuszem Nürburgring Adventure GmbH. W dniu 25 października 2010 r. przedsiębiorstwo Nürburgring Adventure GmbH połączyło się z NG.

(⁴⁶) Z uwzględnieniem umożliwienia NAG dwukrotnego przedłużenia umowy dzierżawy o 5 lat.

(⁴⁷) W momencie podpisania umowy dzierżawy przedsiębiorstwa w dniu 25 marca 2010 r. nazwa przedsiębiorstwa NAG brzmiała jeszcze GrundKapital Management GmbH.

(⁴⁸) Umowa dzierżawy przewiduje następujące warunki: a) obowiązuje minimalna płatność z tytułu dzierżawy, b) płatność z tytułu dzierżawy jest uzależniona od zysku dzierżawcy przed potrąceniem odsetek od zaciągniętych kredytów, podatków oraz amortyzacji (EBITDA) (płatność z tytułu dzierżawy na podstawie EBITDA): od 1 maja 2010 r. do 30 kwietnia 2011 r. – 90 % EBITDA dzierżawcy, od 1 maja 2011 r. do 30 kwietnia 2012 r. – 90 % EBITDA dzierżawcy, przy czym co najmniej 5 mln EUR, od 1 maja 2012 r. do 30 kwietnia 2013 r. – 85 % EBITDA dzierżawcy, o ile usterki budowlane zostały usunięte do dnia 30 kwietnia 2012 r., przy czym co najmniej 11,5 mln EUR, w przeciwnym razie – 90 % EBITDA dzierżawcy, przy czym co najmniej 10 mln EUR, oraz co roku od 1 maja 2013 r. – 85 % EBITDA dzierżawcy, przy czym co najmniej 15 mln EUR. Krytyczna ocena wysokości płatności z tytułu dzierżawy znajduje się w sprawozdaniu rocznym izby obrachunkowej Nadrenii-Palatynatu za rok 2012, s. 98-102; sprawozdanie jest dostępne na stronie internetowej www.rechnungshof-rlp.de/Jahresberichte.

(⁴⁹) Płatność z tytułu dzierżawy w wysokości [...] EUR plus [...] EUR na podstawie umowy ugody.

- (32) Środek 11 (pożyczki udzielone przez RIM na rzecz MSR za pośrednictwem Mediinvest lub – w przypadku jednej z pożyczek – za pośrednictwem PNG): Od dnia 29 maja 2008 r. do dnia 7 lipca 2009 r. RIM udzieliło Mediinvest jedenastu pożyczek na łączną kwotę 85 512 000 EUR w formie cichych udziałów w celu sfinansowania realizacji częściowego obszaru II (hotele) projektu „Nürburgring 2009”⁽⁵⁰⁾. W tym samym czasie Mediinvest jako pośrednik pomiędzy RIM (podmiotem udzielającym pożyczki) a MSR (beneficjentem) przeznaczył te środki na udzielenie pożyczki MSR z wyższym oprocentowaniem (zob. poniżej)⁽⁵¹⁾. W odniesieniu do cichych udziałów oprócz oprocentowania stałego ustalono oprocentowanie zmienne w wysokości 2 %, które zasadniczo było uzależnione od przychodu ze zbycia części udziałów Mediinvest w MSR albo od zysku rocznego Mediinvest w 2009 r. Oprócz tego dostarczono zabezpieczenia. Tabela 8 przedstawia przegląd cichych udziałów:

Tabela 8

Ciche udziały RIM w Mediinvest

	Data zawarcia umowy	Kwota (EUR)	Oprocentowanie (%)
1	29.5.2008	[...]	[...]
2	29.9.2008	[...]	[...]
3	12.11.2008	[...]	[...]
4	22.12.2008	[...]	[...]
5	30.4.2009	[...]	[...]
6	14.5.2009	[...]	[...]
7	26.5.2009	[...]	[...]
8	9.6.2009	[...]	[...]
9	23.6.2009	[...]	[...]
10	30.6.2009	[...]	[...]
11	7.7.2009	[...]	[...]
	OGÓŁEM	[...]	

- (33) Od dnia 27 maja 2008 r. do dnia 7 lipca 2009 r. Mediinvest udzieliło MSR dziewięciu pożyczek w wysokości łącznie 75 484 000 EUR z oprocentowaniem 7 % (lub 5,1 % od dnia 1 listopada 2009 r.); nie dostarczono żadnych zabezpieczeń. Tabela 9 przedstawia przegląd cichych udziałów:

Tabela 9

Pożyczki udzielone przez Mediinvest na rzecz MSR

	Data zawarcia umowy	Kwota (EUR)	Oprocentowanie
1	27.5.2008	[...]	[...] % rocznie; od 1.11.2009 r.: [...] % rocznie
2	22.12.2008	[...]	[...] % rocznie; od 1.11.2009 r.: [...] % rocznie

⁽⁵⁰⁾ Pożyczka w formie cichych udziałów została w pełni spłacona na rzecz RIM w dniu 30 lipca 2010 r. Mediinvest zapłaciło RIM odsetki w wysokości łącznie [...] EUR. Władze niemieckie nie doprecyzowały, czy MSR spłaciło pożyczkę udzieloną MSR przez Mediinvest.

⁽⁵¹⁾ Według informacji podanych przez izbę obrachunkową kraju związkowego korzyści odniesione przez Mediinvest w związku z podwyższeniem stóp oprocentowania wynoszą łącznie [...] EUR (Opinia izby obrachunkowej Nadrenii-Palatynatu z dnia 15 czerwca 2010 r., cz. II, s. 20).

	Data zawarcia umowy	Kwota (EUR)	Oprocentowanie
3	30.4.2009	[...]	[...] % rocznie; od 1.11.2009 r.: [...] % rocznie
4	15.5.2009	[...]	[...] % rocznie; od 1.11.2009 r.: [...] % rocznie
5	26.5.2009	[...]	[...] % rocznie; od 1.11.2009 r.: [...] % rocznie
6	9.6.2009	[...]	[...] % rocznie; od 1.11.2009 r.: [...] % rocznie
7	23.6.2009	[...]	[...] % rocznie; od 1.11.2009 r.: [...] % rocznie
8	30.6.2009	[...]	[...] % rocznie; od 1.11.2009 r.: [...] % rocznie
9	7.7.2009	[...]	[...] % rocznie; od 1.11.2009 r.: [...] % rocznie
OGÓŁEM		75 484 000	

- (34) Oprócz tego w dniu 12 listopada 2008 r. Mediinvest udzieliło PNG pożyczki w wysokości 10 mln EUR z oprocentowaniem 6 % (do dnia 31 grudnia 2009 r.); w tym samym dniu PNG udzieliło MSR pożyczki w tej samej wysokości oraz o takim samym oprocentowaniu.
- (35) Środek 12 (oświadczenie gwarancyjne kraju związkowego wobec ISB w sprawie środka 11: ciche udziały RIM w Mediinvest): W związku z pożyczką udzieloną przez ISB na rzecz RIM, którą RIM wykorzystało na pożyczkę na rzecz Mediinvest (środek 11), kraj związkowy udzielił ISB gwarancji na wywiązanie się ze zobowiązań płatniczych do kwoty 140 mln EUR (całkowite pokrycie zobowiązań) ⁽⁵²⁾. Za udzielenie gwarancji nie pobrano żadnej opłaty. Komisja uważa, że beneficjentem przedmiotowego środka jest MSR, ponieważ przedsiębiorstwo to jest również beneficjentem środka 11.
- (36) Środek 13 (dochody z podatku od gier hazardowych, przekazane przez kraj związkowy NG): w lutym 2009 r. ustawa o kasynach obowiązująca w Nadrenii-Palatynacie została zmieniona w ten sposób, że część dochodów z podatku od gier hazardowych może trafiać do NG. Przekazywane dochody z podatku miały być przeznaczone na wsparcie turystyki. W dniu 29 grudnia 2009 r. przekazano 1,6 mln EUR, w dniu 29 października 2010 r. 3,2 mln EUR i w dniu 29 marca 2011 r. znów 3,2 mln EUR, tj. łącznie 8 mln EUR.
- (37) Środek 14 (pożyczki przekazane przez kraj związkowy jako udziałowca na rzecz NG oraz podporządkowanie wierzytelności na rzecz projektu „Nürburgring 2009”): w celu przygotowania i przeprowadzenia projektu „Nürburgring 2009” NG otrzymało od kraju związkowego następujące nieoprocentowane pożyczki bez ustalonego terminu spłaty: w dniu 21 sierpnia 2007 r. 20 mln EUR, w dniu 22 grudnia 2009 r. 10 mln EUR, w dniu 28 grudnia 2010 r. 4,65 mln EUR oraz w dniu 26 kwietnia 2011 r. 3,2 mln EUR ⁽⁵³⁾. Oprócz tego w dniu 9 grudnia 2011 r. kraj związkowy udzielił NG kolejnej pożyczki w wysokości 4,95 mln EUR. Poza tym, aby uniknąć niewypłacalności NG, kraj związkowy wydał w dniu 29 sierpnia 2007 r. oświadczenie o podporządkowaniu wierzytelności w odniesieniu do łącznej kwoty wspomnianej pożyczki w wysokości 20 mln EUR.
- (38) Środek 15 (przekazanie udziałów w MSR przez Mediinvest i Geisler & Trimmel na rzecz NG oraz przez Weber na rzecz RIM): na mocy umowy kupna udziałów z dnia 25 marca 2010 r. udziały Mediinvest (49,5 %) i Geisler & Trimmel (33,8 %) w MSR zostały przekazane NG, które samo posiadało już 10 % udziałów. Udziały Weber w MSR (6,7 %) zostały przekazane RIM na podstawie takiej samej umowy. Cena kupna jednego udziału wynosiła 1 EUR (tj. razem 3 EUR) ⁽⁵⁴⁾.

⁽⁵²⁾ Gwarancja w wysokości 50 mln EUR z dnia 28 sierpnia 2008 r. została zwiększona w dniu 17 grudnia 2008 r. do 80 mln EUR oraz następnie w dniu 26 maja 2009 r. do 140 mln EUR.

⁽⁵³⁾ Zadeklarowanym celem pożyczek z dnia 28 grudnia 2010 r. i 26 kwietnia 2011 r. było – jak wynika z raportu Ernst & Young z dnia 9 września 2010 r. – wyrównanie negatywnego przepływu pieniężnego w ramach średnioterminowego planowania NG na lata 2010–2030.

⁽⁵⁴⁾ Obecnie NG posiada zatem 93,3 %, a RIM 6,7 % udziałów w MSR. Zgodnie z umową zbycia zbywcy nie zostali zwolnieni z odpowiedzialności; poza tym ani NG, ani RIM nie przejęło zobowiązań finansowych.

- (39) Środek 16 (pożyczka udzielona przez udziałowca oraz przekazana NG dotacja kraju związkowego na organizację wyścigów Formuły 1): Ponadto w dniu 11 stycznia 2011 r. kraj związkowy udzielił NG nieoprocentowanej pożyczki bez ustalonego terminu spłaty w wysokości 40 405 000 EUR w celu wyrównania strat poniesionych w związku z organizacją wyścigów Formuły 1, która to pożyczka była najpierw współfinansowana z puli środków pieniężnych. Oprócz tego w lipcu 2011 r. kraj związkowy przekazał dotację w wysokości 13,5 mln EUR na organizację wyścigów Formuły 1 w 2011 r.
- (40) Środek 17 (umowa koncesyjna na organizację wyścigów Formuły 1): w dniu 13 grudnia 2010 r. pomiędzy NG a NAG została zawarta umowa koncesyjna na organizację wyścigów Formuły 1⁽⁵⁵⁾. Na mocy tej umowy koncesyjnej NG powierza NAG organizację wyścigów Formuły 1 oraz zobowiązuje się do wypłaty odnośnego wyrównania⁽⁵⁶⁾. Według informacji przekazanych przez Niemcy NAG powinno na podstawie tej umowy otrzymać środki finansowe, które nie zostałyby uwzględnione przy obliczaniu płatności z tytułu dzierżawy w ramach umowy dzierżawy przedsiębiorstwa zawartej pomiędzy NG a NAG, przy czym pomiędzy NG i NAG nie zostały jednak przekazane żadne środki. Koncesja została zakończona na podstawie umowy zawartej w dniu 27 listopada 2012 r. pomiędzy NG, MSR, CMHN, CST i NBG oraz zarządcą masy upadłościowej a NAG, Mediinvest i innymi przedsiębiorstwami.

b) Środki, do których odnosi się decyzja z dnia 7 sierpnia 2012 r.

- (41) Środek 18 (odroczenie spłaty odsetek od pożyczki ISB na rzecz NG, MSR i CMHN): W dniu 15 maja 2012 r. ISB odroczyło spłatę odsetek w wysokości 2,98 mln EUR, których termin wymagalności upłynął w dniu 30 kwietnia 2012 r., do dnia 15 listopada 2012 r. (łącznie z odroczeniem zapłaty odszkodowania w wysokości 48 913,78 EUR za nieodebranie niewykorzystanej części pożyczki). Dla odroczonej kwoty ustalono roczne oprocentowanie w wysokości 8,17 %. Przedmiotowe odroczenie spłaty odsetek przypada na poszczególne przedsiębiorstwa w następujący sposób: 1,473 mln EUR na NG, 1,205 mln EUR na MSR oraz 303 000 EUR na CMHN.
- (42) Środek 19 (podporządkowanie wierzytelności oraz oświadczenie o zwolnieniu): w dniu 15 maja 2012 r. kraj związkowy zadeklarował, że podporządkuje wierzytelności z tytułu pożyczek do kwoty 254 mln EUR, których ISB udzieliło NG, MSR i CMHN jako część pożyczki w wysokości 325 265 000 EUR (środek 8). W odniesieniu do spłaty tych pożyczek od 2014 r. kraj związkowy ponadto oświadczył w dniu 15 maja 2012 r., że w przypadku niemożności wywiązania się ze swoich zobowiązań płatniczych NG, MSR i CMHN zostaną zwolnione z tych zobowiązań i kraj związkowy zrealizuje swoją gwarancję na rzecz ISB (środek 9).

2.4. PRZYCZYNY WSZCZĘCIA I ROZSZERZENIA FORMALNEGO POSTĘPOWANIA WYJAŚNIAJĄCEGO

- (43) W swoich decyzjach z dnia 21 marca 2012 r. i 7 sierpnia 2012 r. Komisja sformułowała wstępny wniosek, że w przypadku wszystkich 19 środków występuje pomoc państwa, oraz wyraziła wątpliwości co do zgodności tych środków z TFUE.

2.5. PROCEDURA PRZETARGOWA I ZBYCIE AKTYWÓW

- (44) W dniu 14 maja 2013 r. zarządca masy upadłościowej zapowiedział w komunikacie prasowym wszczęcie procedury przetargowej. W dniu 15 maja 2013 r. KPMG opublikowało w *Financial Times*, *Handelsblatt* oraz na stronie internetowej Nürburgring zaproszenie do wyrażenia zainteresowania. W ramach procedury przetargowej KPMG skontaktowało się w imieniu zbywców z prawie 300 inwestorami. Zainteresowane strony zostały poproszone o wyrażenie zainteresowania (zainteresowanie wyraziło prawie 70 przedsiębiorstw); po udostępnieniu im szeregu dokumentów dotyczących Nürburgring przedsiębiorstwa te zostały poproszone o złożenie deklaracyjnej oferty do dnia 26 września 2013 r. W piśmie z dnia 19 lipca 2013 r. zbywcy przekazali wszystkim zainteresowanym inwestorom następujące informacje: „*All parties that intend to participate in next stage of the process are invited to submit an Indicative Offer by 5:00 pm (CET) on 12 September 2013. Offer handed in after the deadline will also be considered.*” [„Wszystkie strony, które chcą uczestniczyć w kolejnym etapie procedury, prosimy o złożenie deklaracyjnej oferty do dnia **12 września 2013 r. do godz. 17.00 (CET)**. Oferty złożone po tym terminie

⁽⁵⁵⁾ Krytyczna ocena wysokości wyrównania znajduje się w sprawozdaniu rocznym izby obrachunkowej Nadrenii-Palatynatu za rok 2012, s. 103–107; sprawozdanie jest dostępne na stronie internetowej www.rechnungshof-rlp.de/Jahresberichte.

⁽⁵⁶⁾ Ustalono w umowie wyrównanie, które otrzymało NAG, obejmowało zryczałtowaną kwotę zwrotu w wysokości [...] EUR za sprzedane bilety wstępu, [...] % dochodów ze sprzedaży biletów wstępu, które zostały sprzedane po pierwszych [...] biletach, oraz dochody z [...] sprzedanych biletów wstępu w 2011 r. i z [...] sprzedanych biletów wstępu w kolejnych latach. Minimalna kwota organizacji wyścigów Formuły 1 w 2011 r. wyniosła zasadniczo [...] EUR; o ile dochody ze sprzedaży biletów wstępu nie przekroczyły [...] EUR, kwota wyrównania była zmniejszana o [...] EUR na każde [...] EUR, co pozwalało utrzymać dochody na poziomie poniżej [...] EUR (przykład: przy dochodach ze sprzedaży biletów wstępu w wysokości [...] EUR wyrównanie wyniosło [...] EUR). Ustalono jednak minimalną wysokość wyrównania na poziomie [...] EUR. Wszystkie opłaty należne organizatorom i kierowcom wyścigów Formuły 1 oraz opłaty za utrzymanie torów w ramach licencji 1. stopnia Fédération Internationale de l'Automobile („FIA”) uiszcza NG i opłaty te nie podlegały ustawowemu obowiązkowi świadczenia ze strony NAG.

również zostaną rozpatrzone”⁽⁵⁷⁾. Pismem dnia 12 września 2013 r. podany termin złożenia deklaracyjnej oferty, tj. 12 września 2013 r., został wydłużony do dnia 26 września 2013 r.: „*The Vendors have decided to extend the deadline for Indicative Offers, in order to enable potential investors to complete their analysis of the provided material. The updated deadline now ends at 5 p.m. CET on 26 September 2013. Offers handed in after the deadline will also be considered.*” [„Zbywcy zdecydowali się na wydłużenie terminu składania deklaracyjnych ofert, aby umożliwić potencjalnym inwestorom przeprowadzenie analizy dostarczonego materiału. Nowy termin upływa w dniu **26 września 2013 r. o godz. 17.00 (CET)**. Oferty złożone po tym terminie również zostaną rozpatrzone”]⁽⁵⁸⁾. Pismem z dnia 17 grudnia 2013 r. termin dostarczania potwierdzających ofert zbywców został wydłużony z dnia 11 grudnia 2013 r. do dnia 17 lutego 2014 r. „*In order to enable potential investors to complete their analysis of the provided information material and to provide a final offer that fully reflects the value potential of the Nürburgring, the timeline which used to end at 5 p.m. CET on 11 December 2013 now ends at 5 p.m. CET on 17 February 2014. For the sake of clarity, offers handed in after that timeline will, in principle, also be considered provided that the terms of the offer qualify for the further process. Any disadvantage caused by the delay will not be compensated for and will have to be fully borne by the investor. Please note that the Vendors may choose the parties which will qualify for the further process shortly after the updated timeline ends.*” [„Aby umożliwić potencjalnym inwestorom przeprowadzenie analizy dostarczonego materiału informacyjnego oraz przedstawienie ostatecznej oferty, która będzie w pełni odzwierciedlała potencjał wartości Nürburgring, początkowy termin 11 grudnia 2013 r. do godz. 17:00 (CET) został wydłużony do dnia **17 lutego 2014 r. do godz. 17.00 (CET)**. Dla jasności: oferty złożone po tym terminie zasadniczo również zostaną rozpatrzone, o ile ich warunki będą kwalifikowały się do dalszej procedury. Wszelkie straty wynikające z opóźnienia nie zostaną zrekompensowane i będzie musiał w całości pokryć je inwestor. Prosimy mieć na uwadze, że zbywcy mogą wybrać strony, które zakwalifikują się do dalszej procedury, zaraz po upływie nowego terminu”]⁽⁵⁹⁾.

- (45) Zarządcy masy upadłościowej uzgodnili i przeprowadzili poniżej opisaną strukturyzację zbycia aktywów NG, MSR i CMHN.
- (46) Do celów procedury przetargowej aktywa NG, MSR i CMHN podzielono na 11 jednostek⁽⁶⁰⁾. Opublikowane zaproszenie do wyrażenia zainteresowania brzmi następująco: „*The Vendors intend to sell the assets to one or more investors (»Project RING«). Investors will have the opportunity to acquire all assets, defined asset clusters (»Proposed Asset Clusters«) or individual assets. The Proposed Asset Clusters have been defined based on the separability of assets and related costs. It is intended that the transaction will be structured as an asset deal. All third party and financing liabilities will remain with the insolvent legal entities allowing a new start on a clean balance sheet.*” [„Zbywcy zamierzają sprzedać składniki majątkowe co najmniej jednemu inwestorowi (»Projekt RING«). Inwestorzy będą mogli nabyć wszystkie aktywa, określone grupy aktywów (»Proponowane grupy aktywów«) lub pojedyncze aktywa. Proponowane grupy aktywów określono na podstawie rozdzielnosci aktywów oraz powiązanych kosztów. Przedmiotowa transakcja będzie transakcją przejęcia aktywów, tzw. *asset deal*. Wszystkie zobowiązania finansowe oraz zobowiązania wobec osób trzecich pozostaną zobowiązaniami niewypłacalnych przedsiębiorstw. W ten sposób, dzięki skorygowanemu bilansowi, przedmiotowa transakcja umożliwi ponowne rozpoczęcie działalności”]⁽⁶¹⁾. Dalsza część listu procesowego z dnia 19 lipca 2013 r. skierowanego do zainteresowanych inwestorów brzmi następująco: „*Investors will have the opportunity to acquire the assets of the Vendors in either their entirety, or in defined asset clusters (»Proposed Asset Clusters«, or in individual assets. Proposed Asset Clusters have been defined based on the severability of assets of the Nürburgring and related costs.*” [„Inwestorzy będą mogli nabyć wszystkie aktywa zbywców, określone grupy aktywów (»Proponowane grupy aktywów«) lub pojedyncze aktywa”]. Proponowane grupy aktywów zostały określone na podstawie rozdzielnosci aktywów Nürburgring oraz powiązanych kosztów⁽⁶²⁾.
- (47) Zarządcy masy upadłościowej nie postawili żadnych warunków odnośnie do przyszłego wykorzystania aktywów. Wszelkie ograniczenia użytkowania wynikają z przepisów prawa budowlanego lub prawa ochrony przed emisjami oraz zagwarantowanego w ustawie krajowej publicznego dostępu do Nürburgring.
- (48) Jak określono w skierowanych do zainteresowanych inwestorów listach procesowych z dnia 19 lipca 2013 r. i 17 października 2013 r., wybór inwestorów powinien opierać się na następujących kryteriach: a) maksymalizacji wartości wszystkich aktywów oraz b) oczekiwanym bezpieczeństwie transakcji⁽⁶³⁾. Kryteria wyboru zostały

⁽⁵⁷⁾ List procesowy z dnia 19 lipca 2013 r., „Project RING – information and procedures for the submission of an indicative offer” [„Projekt RING – Informacje i procedury dotyczące składania deklaracyjnych ofert”], s. 3, rozdział „Indicative Offer” [„Deklaracyjna oferta”].

⁽⁵⁸⁾ List procesowy z dnia 12 września 2013 r., „Project RING – Extension of the timeline for the submission of indicative offers” [„Projekt RING – Wydłużenie terminu składania deklaracyjnych ofert”], s. 1, rozdział „Extension of the Deadline for the Indicative Offers” [„Wydłużenie terminu składania deklaracyjnych ofert”].

⁽⁵⁹⁾ List procesowy z dnia 17 grudnia 2013 r., „Project RING – Extension of the timeline for the submission of final offers” [„Projekt RING – Wydłużenie terminu składania ostatecznych ofert”], s. 1, rozdział „Extension of the timeline for the final offers” [„Wydłużenie terminu składania ostatecznych ofert”].

⁽⁶⁰⁾ 1. A. Odcinek Grand Prix, 1B. Trasa Nordschleife („pętla północna”), 2. 4-gwiazdkowy hotel, 3. Eifeldorf „Grüne Hölle” z 3-gwiazdkowym hotelem, 4. Park wypoczynkowy Drees, 5. Działka Dorint z dziedzicznym prawem zabudowy, 6. Park terenowy, 7. Budynek Adenau, 8. Budynek mieszkalny Balkhausen, 9. Dom Licht, 10. Pozostałe tereny zielone.

⁽⁶¹⁾ Sekcja „Zbycie aktywów Nürburgring” zaproszenia do wyrażenia zainteresowania.

⁽⁶²⁾ List procesowy z dnia 19 lipca 2013 r., „Project RING – information and procedures for the submission of an indicative offer” [„Projekt RING – Informacje i procedury dotyczące składania deklaracyjnych ofert”], s. 1, rozdział „Indicative Offer” [„Deklaracyjna oferta”].

⁽⁶³⁾ Kryteria wyboru są przedstawione na stronie 4 listu procesowego z dnia 19 lipca 2013 r. „Project RING – information and procedures for the submission of an indicative offer” [„Projekt RING – Informacje i procedury dotyczące składania deklaracyjnych ofert”] oraz na stronie 6 listu procesowego z dnia 17 października 2013 r. „Project RING – procedures for the submission of a final offer” [„Projekt RING – Procedury składania ostatecznej oferty”].

szczegółowo wyjaśnione w następujący sposób: „Value for the assets in scope of the respective offer; Potential value implications for those assets that are not included in the respective offer, if any; Costs for further separation of the assets in scope of the respective offer, if any; Costs to fulfil key assumptions and conditions of the respective offer; Closing probability.” [„Cena aktywów objętych ofertą; możliwy wpływ na wartość wszystkich tych aktywów, które nie są objęte ofertą, o ile występuje; koszty dalszego rozdzielenia aktywów wybranych w ramach danej oferty, o ile występują; koszty spełnienia istotnych założeń oraz warunków danej oferty oraz prawdopodobieństwo zawarcia transakcji”]. W dalszej części przedstawiono następujące informacje: „the closing probability will be assessed by taking into consideration the (i) outstanding due diligence requirements, (ii) secured financing for the transaction, supported by confirmation of financing partners, (iii) required steps for the regulatory clearance, (iv) required internal approval steps until the transaction could be consummated and (v) strategic rationale for the acquisition or future plans for the assets of the NG, MSR and CMHN and the likelihood of their realisation.” [„Prawdopodobieństwo zawarcia transakcji ocenia się na podstawie i) pozostałych do spełnienia wymogów due diligence, ii) bezpieczeństwa finansowania transakcji, potwierdzonego przez partnera finansowego, iii) kroków koniecznych w celu zwolnienia regulacyjnego, iv) wewnętrznych zezwoleń wymaganych do momentu przeprowadzenia transakcji oraz v) strategicznego uzasadnienia nabycia lub przyszłych planów dotyczących aktywów NG, MSR i CMHN oraz prawdopodobieństwa ich realizacji”]. Uznaje się, że kwestie ochrony środowiska nie są częścią kryteriów wyboru ostatecznej oferty.

- (49) W listach procesowych z dnia 17 października 2013 r. i 17 grudnia 2013 r. oferenci, którzy złożyli kwalifikującą się ofertę, zostali poinformowani o tym, że a) deklaracyjne lub ostateczne oferty zostaną rozpatrzone również w przypadku ich złożenia po upływie danego terminu, o ile będą spełniały wymagania kolejnego etapu; b) wszelkie straty wynikające z opóźnienia pokrywa dany oferent; oraz c) zbywcy mogą dokonać wyboru zaraz po upływie terminu składania ofert. Zgodnie z zaleceniem zarządców masy upadłościowej wszyscy oferenci zostali poinformowani o tym, że w okresie pomiędzy złożeniem oferty a zawarciem umowy kupna-sprzedaży mogą poprawić swoją ofertę lub złożyć nową ofertę.
- (50) Do początku lutego 2014 r. deklaracyjną ofertę złożyły 24 zainteresowane strony⁽⁶⁴⁾. 18 z tych zainteresowanych stron zakwalifikowało się do analizy *due diligence*⁽⁶⁵⁾ i 13 oferentów złożyło potwierdzające oferty na wszystkie lub poszczególne jednostki, przy czym następujących czterech oferentów złożyło oferty na wszystkie aktywa: 1) Capricorn Automotive GmbH i Capricorn Holding GmbH (dalej zwane „Capricorn”); 2) [oferent 2]; 3) [oferent 3]; oraz 4) [oferent 4]. Kryteria wyboru opierały się na a) celu maksymalizacji wartości wszystkich aktywów oraz na b) celu bezpieczeństwa transakcji⁽⁶⁶⁾. Oferty spełniające te kryteria zostały uwzględnione w ostatnim etapie procesu sprzedaży. Były to oferty całościowe na wszystkie jednostki. Spośród tych oferentów Capricorn i [oferent 2] przedstawili potwierdzenie możliwości finansowych: w dniu 7 marca 2014 r. [oferent 2] przesłał wiążące pismo potwierdzające z datą 24 lutego 2014 r., w którym poinformował KPMG o swojej zdolności finansowej; w dniu 11 marca 2014 r. Capricorn przesłało do zbywców skierowane do Capricorn wiążące pismo [...] z datą 10 marca 2014 r., w którym [...] zapewniło Capricorn, że udzieli kredytu w wysokości [41–49] mln EUR na zakup przedmiotowych aktywów. Na podstawie potwierdzających ofert jednocześnie odbywały się negocjacje umów z obydwoma wspomnianymi oferentami. Umowy zostały poświadczone notarialnie; w dniu 7 marca 2014 r. poświadczona została umowa z [oferentem 2] oraz w dniu 10 marca 2014 r. umowa z Capricorn.
- (51) W dniu 11 marca 2014 r. komisja wierzycieli niewypłacalnych przedsiębiorstw zatwierdziła zbycie na rzecz Capricorn (zwłaszcza na rzecz capricorn NÜRBURGRING Besitzgesellschaft GmbH), ponieważ Capricorn złożyło bez wątpienia najlepszą ofertę wraz z potwierdzeniem możliwości finansowych. Oferta Capricorn przewidywała przejęcie wszystkich jednostek po cenie 77 mln EUR; oferta złożona przez [oferenta 2] wynosiła [47–52] mln EUR. Umowa kupna-sprzedaży zawarta z Capricorn została podpisana przez NG, MSR i CMHN w dniu 11 marca 2014 r. oraz przez zarządcę masy upadłościowej w dniu 13 marca 2014 r.⁽⁶⁷⁾
- (52) Po przeprowadzeniu opisanej procedury przetargowej aktywa NG, MSR i CMHN (wszystkie aktywa materialne i niematerialne wraz z nieruchomościami gruntowymi i budynkowymi, markami, oznaczeniami handlowymi i prawami do domeny internetowej) zostały nabyte przez Capricorn, przy czym bez zobowiązań i aktywów finansowych. Udziałowcami Capricorn są przedsiębiorstwa Capricorn HOLDING GmbH⁽⁶⁸⁾ z 67 % udziałów oraz GetSpeed GmbH & Co KG⁽⁶⁹⁾ z 33 % udziałów.

⁽⁶⁴⁾ 9 ofert obejmowało wszystkie jednostki, 3 oferty obejmowały tor wyścigowy i 11 ofert obejmowało inne jednostki lub pojedyncze aktywa.

⁽⁶⁵⁾ Oferta całościowa z najwyższą ceną została oceniona na 100 %. W sumie złożono 6 deklaracyjnych ofert, które osiągnęły ponad 25 % najlepszej oferty. Oferty całościowe, które nie osiągnęły 25 % najlepszej oferty, na początku nie zostały uwzględnione ze względu na wysokość ceny kupna. To samo dotyczyło ofert obejmujących tor wyścigowy, które razem z pojedynczymi ofertami na pozostałe aktywa nie osiągnęły w sumie 25 % najlepszej oferty. Ponieważ pięć z sześciu zakwalifikowanych ofert całościowych w momencie składania deklaracyjnych ofert zawierało jeszcze niejasne informacje finansowe, oferentów tych wezwano do wykazania możliwości sfinansowania transakcji.

⁽⁶⁶⁾ Zob. przypis 60.

⁽⁶⁷⁾ Według informacji przekazanych przez Niemcy cena kupna wynosząca 77 mln EUR została podzielona na trzy niewypłacalne przedsiębiorstwa zgodnie z niemieckim prawem upadłościowym i prawem podatkowym.

⁽⁶⁸⁾ Capricorn Group jest niemieckim koncernem, który prowadzi działalność międzynarodową w takich obszarach jak produkcja podzespołów wykorzystywanych w sporcie rajdowym, testowanie samochodów wyścigowych oraz konserwacja historycznych pojazdów wyścigowych. Wszystkie udziały capricorn HOLDING GmbH posiada Robertino Wild.

⁽⁶⁹⁾ GetSpeed GmbH & Co KG jest niemieckim przedsiębiorstwem specjalizującym się w sportach motorowych. Oferuje usługi warsztatowe, organizację wyścigów oraz naukę jazdy. 99 % udziałów posiada Axel Heinemann, a 1 % Adam Osieka.

- (53) Zgodnie z prawem niemieckim⁽⁷⁰⁾ oraz z orzecznictwem niemieckich sądów pracy⁽⁷¹⁾ istniejące stosunki pracy związane z jednostkami automatycznie przechodzą na nabywcę aktywów, tzn. nową spółkę posiadającą; w przypadku niewypłacalności nabywca może jednak zwrócić się do zarządcy masy upadłościowej o wypowiedzenie umów o pracę. W omawianym przypadku umowa kupna-sprzedaży przewiduje, że NBG (spółka operacyjna, która obecnie obsługuje kompleks Nürburgring) zakończy umowy o pracę w 2014 r. na żądanie Capricorn. Capricorn doszło mianowicie do wniosku, że aby zapewnić ekonomicznie opłacalną obsługę nabytych aktywów (od początku 2014 r.), potrzebowałoby zatrudnić tylko 253 ze wszystkich 297 pracowników; w związku z tym Capricorn zwróciło się do NBG o zakończenie umów o pracę z 44 pracownikami. W rezultacie od dnia 1 stycznia 2015 r. (rozpoczęcie obsługi nabytych aktywów przez Capricorn) 85 % wszystkich pracowników niewypłacalnych przedsiębiorstw będzie zatrudnionych w Capricorn.
- (54) Strony umowy kupna-sprzedaży są zobowiązane do wykonania umowy dopiero po wydaniu przez Komisję decyzji stwierdzającej, że ani nabywcy, ani jego spółki operacyjnej nie należy postrzegać za beneficjenta pomocy będącej przedmiotem kontroli oraz że ani nabywca, ani jego spółka operacyjna tym samym nie odpowiadają za odzyskanie pomocy, a także po a) upływie terminu sądowej kontroli decyzji Komisji bez wniesienia odwołania; lub b) w przypadku wniesienia odwołania po wydaniu przez sąd prawomocnego wyroku potwierdzającego decyzję Komisji. Zobowiązanie to powinno pozwolić na zlikwidowanie różnicy pomiędzy ceną kupna aktywów w wysokości 77 mln EUR a związanym z tym ryzykiem, tak aby na podstawie decyzji Komisji z dnia 21 maja 2012 r. i 7 sierpnia 2012 r. dotyczących wszczęcia lub rozszerzenia formalnego postępowania wyjaśniającego możliwe było odzyskanie pomocy państwa w wysokości 456 mln EUR.
- (55) W sezonie 2014 kompleks Nürburgring będzie jeszcze obsługiwany przez NBG. Później NBG zostanie postawione w stan likwidacji. Przepływy pieniężne NBG w 2014 r. (6 mln EUR) pozostaną u zbywców i zostaną ryczałtowo zaliczone na poczet ceny kupna w celu uproszczenia wykonania umowy. Jeśli chodzi o pożyczkobiorców NG, MSR i CMHN, przedsiębiorstwa te definitywnie zaprzestały w ramach postępowania upadłościowego całej swojej działalności i nie dysponują żadnym personelem. Jednocześnie zarządcą masy upadłościowej zlecono uregulowanie w drodze postępowania sądowego, zgodnie z niemieckim prawem upadłościowym, wszystkich roszczeń i zobowiązań przedsiębiorstw w ramach postępowania upadłościowego. Przedsiębiorstwa te mogą zostać wykreślone z rejestru handlowego po uregulowaniu tych roszczeń i zobowiązań oraz wydaniu przez sąd upadłościowy decyzji o ostatecznej likwidacji.
- (56) W celu zapewnienia obsługi kompleksu Nürburgring w sezonie 2015 nabywca (Capricorn) zakłada spółkę operacyjną pod nazwą Capricorn NÜRBURGRING GmbH (dalej zwaną „OpCo”), która będzie zawierała umowy na sezon 2015. Komisji obiecano, że poniżej opisane środki zapewnią definitywne opuszczenie rynku przez beneficjentów pomocy: Jeśli do początku 2015 r. Komisja nie wyda prawomocnej decyzji, przed dniem 1 stycznia 2015 r. zbyte aktywa zostaną przeniesione na nowe przedsiębiorstwo („NewCo”), w którym nabywca ma 95,1 %, a niezależny powiernik 4,9 % udziałów. Powiernik będzie działał w interesie wierzycieli, a nie w interesie niewypłacalnych beneficjentów pomocy, jednak nie będzie związany poleceniami wierzycieli. Ponadto pomiędzy NewCo a OpCo zostanie zawarta umowa dzierżawy przedsiębiorstwa, która zakończy się w dniu wykonania umowy kupna-sprzedaży. OpCo będzie prowadziło działalność pod swoją nazwą, na podstawie swojego planu biznesowego oraz przy pomocy wybranych przez siebie pracowników (zob. pkt 53). Płatność z tytułu dzierżawy w łącznej wysokości [4,6–5,1] mln EUR rocznie, płatna na rzecz NewCo, będzie zaliczana na poczet masy upadłościowej przedsiębiorstw Nürburgring (wszystkie płatności na poczet masy upadłościowej będą przekazywane wyłącznie na konta powiernicze zarządców masy upadłościowej w celu zapewnienia wypłat wierzycielom). Jak tylko decyzja Komisji stanie się skuteczna, powiernik przekaze wszystkie swoje udziały w NewCo nabywcy. Jeśli jednak nabywca nie wywiąże się ze swoich umownych zobowiązań płatniczych, powiernik będzie mógł zbyć aktywa. W przypadku unieważnienia decyzji Komisji aktywa zostałyby z powrotem przekazane zarządcą masy upadłościowej, którzy musieliby je niezwłocznie sprzedać, ponieważ zgodnie z niemieckim prawem upadłościowym w takiej sytuacji nadal występuje obowiązek likwidacji. W takim przypadku NewCo nie może kontynuować działalności przedsiębiorstw Nürburg. Komisja stwierdza, że przedmiotowa regulacja w żaden sposób nie zmienia podstawowych warunków zbycia (łącznie z ceną kupna i warunkami płatniczymi)⁽⁷²⁾.

⁽⁷⁰⁾ § 613 a BGB (niemieckiego kodeksu cywilnego).

⁽⁷¹⁾ Wyrok Federalnego Sądu Pracy (BAG) z dnia 19 grudnia 2013 r. – 6 AZR 790/12; wyrok BAG z dnia 20 marca 2003 r. – 8 AZR 97/02.

⁽⁷²⁾ W dniu 13 sierpnia 2014 r. zarządcy masy upadłościowej i nabywca uzgodnili, że druga transza ceny kupna będzie płatna w dniu 31 października 2014 r., a nie 31 lipca 2014 r., że odsetki od niej wyniosą 8 % oraz że ustanowiony zostanie depozyt rzeczowy (zamiast depozytu gotówkowego w wysokości [3–9] mln EUR) w formie następujących zabezpieczeń: a) udziałów Robertina Wilda (udziałowca Capricorn) w Capricorn; b) wszystkich roszczeń pomiędzy przedsiębiorstwami koncernu Capricorn; c) roszczeń wynikających z umowy kupna-sprzedaży (która musi jeszcze zostać zawarta) w odniesieniu do projektu „Campus” oraz d) kolekcji dzieł sztuki Robertina Wilda. Kraj związkowy nie uczestniczył w negocjacjach wyżej omawianej umowy.

3. UWAGI NIEMIEC

3.1. PRZEDSIĘBIORSTWA ZNAJDUJĄCE SIĘ W TRUDNEJ SYTUACJI

- (57) W uwagach dotyczących formalnego postępowania wyjaśniającego Niemcy zwracają uwagę, że w dniu 1 lipca 2008 r.⁽⁷³⁾ lub w dniu 28 lipca 2010 r., tj. w momencie udzielenia przez ISB pożyczki w wysokości 325 265 mln EUR, NG nie było uważane za przedsiębiorstwo znajdujące się w trudnej sytuacji⁽⁷⁴⁾. W odniesieniu do sytuacji NG, MSR i CMHN w okresie od maja 2012 r. do lipca 2012 r. oraz rozszerzenia formalnego postępowania wyjaśniającego Niemcy informują, że Komisja nie uwzględniła faktu, że niewypłacalność NG, MSR i CMHN miała nieodwracalny wpływ na jej decyzję o niezatwierdzeniu pomocy na ratowanie, podjętej na podstawie wstępnej analizy⁽⁷⁵⁾, oraz że tym samym Komisja naruszyła zasadę proporcjonalności⁽⁷⁶⁾. Niemcy argumentują dalej, że NG wybudowało infrastrukturę i w szczególności zorganizowało wyścigi Formuły 1 i Superbike na zlecenie władz publicznych⁽⁷⁷⁾ oraz że w związku z tym nie powinno to być zostać uwzględnione w analizie sytuacji gospodarczej przedsiębiorstwa, przy jego zakwalifikowaniu jako przedsiębiorstwo znajdujące się w trudnej sytuacji oraz stosowaniu zasady „pierwszy i ostatni raz”⁽⁷⁸⁾.

3.2. ZASOBY PAŃSTWOWE I MOŻLIWOŚĆ PRZYPISANIA ŚRODKA PAŃSTWU

- (58) W odniesieniu do środków NG Niemcy przyznają, że należy je przypisać państwu⁽⁷⁹⁾.

3.3. DZIAŁALNOŚĆ GOSPODARCZA

- (59) Niemcy uważają, że budowa trybun i wielofunkcyjnych hal, środki rozbudowy infrastruktury oraz budowa atrakcji edukacyjnych i rekreacyjnych (częściowy obszar I⁽⁸⁰⁾ projektu „Nürburgring 2009”) nie stanowią działalności gospodarczej, ponieważ wyroku dotyczącego Flughafen Leipzig/Halle⁽⁸¹⁾ nie można odnieść do budowy ogólnej infrastruktury (regionalnej i sportowej)⁽⁸²⁾. Działalność budowlana dotycząca obiektów spełniających kryteria określone w białej księdze Komisji na temat sportu z 2007 r. (wielofunkcyjność, wolny od

⁽⁷³⁾ Zatwierdzone przez Komisję w dniu 19 lutego 2009 r. w sprawie C 38/2009 federalne przepisy ramowe dotyczące pożyczek nisko oprocentowanych („przejściowe federalne przepisy ramowe”) mają zastosowanie do przedsiębiorstw, które w dniu 1 lipca 2008 r. nie znajdowały się w trudnej sytuacji. Przedsiębiorstwa, które w tym czasie nie były zagrożone, lecz potem ze względu na globalny kryzys finansowy i gospodarczy znalazły się w trudnej sytuacji, mogą korzystać z systemu pomocy.

⁽⁷⁴⁾ Niemcy wyjaśniają, że NG nie spełniło surowych kryteriów określonych w pkt 10 wytycznych dotyczących pomocy państwa w celu ratowania i restrukturyzacji, że łagodne kryteria określone w pkt 11 wytycznych nie dają jasnego obrazu sytuacji oraz że ogólne warunki określone w pkt 9 wytycznych również nie mają zastosowania.

⁽⁷⁵⁾ Niemcy utrzymują, że rozszerzenie formalnego postępowania wyjaśniającego było sprzeczne z celem pomocy na ratowanie; udzielenie pomocy powinno przyczynić się do uniknięcia bezpośredniej upadłości NG, MSR i CMHN oraz przedsiębiorstwom tym powinno się dać sześć miesięcy na opracowanie planu restrukturyzacji. Poza tym udziałowcy byli przygotowani na zatwierdzenie określonych celów planu restrukturyzacji, które obejmowały między innymi zbycie aktywów oraz późniejszą likwidację NG, MSR i CMHN. Ponieważ wobec NG nie wydano do tej pory żadnej decyzji o odzyskaniu pomocy, nie zostały spełnione kryteria określone w orzeczeniu w sprawie Deggendorf oraz w tym przypadku chodziło o jednorazowy układ, zatwierdzenie pomocy na ratowanie nie stworzyło precedensu.

⁽⁷⁶⁾ Niemcy odwołują się w tym kontekście do postanowienia Sądu z dnia 8 grudnia 2000 r., BP Nederland i in. przeciwko Komisji, T-237/99, Rec. 2000, s. II-3849, pkt 37; wyroku Sądu z dnia 11 maja 2005 r., Saxonia Edelmetalle GmbH, T-111/01, Rec. 2001, s. II-2335, pkt 26; wyroku Trybunału z dnia 13 czerwca 1989 r., Publishers Association przeciwko Komisji, C-56/89, Rec. 1989, s. 1693, pkt 39; postanowienia Sądu z dnia 12 stycznia 1993 r., SPO i in. przeciwko Komisji, T-29/92 (R), Rec. 1992, s. II-2161, pkt 38 nn.

⁽⁷⁷⁾ Niemcy odwołują się w tym kontekście do wyroku Sądu z dnia 24 września 2008 r., Kahla/Thüringen Porzellan GmbH przeciwko Komisji, T-20/03, Zb.Orz. 2008, s. II-2305, pkt 124 nn. Niemcy wyjaśniają, że z perspektywy pomocy państwa środki te należy uznać za szczególne okoliczności, a nie za część typowej działalności gospodarczej NG, oraz że zarówno udziałowcy, jak i prezes powinni postrzegać NG jako narzędzie umożliwiające utrzymanie infrastruktury sportowej „Nürburgring” we własności publicznej oraz organizację nierentownych wydarzeń sportowych, których nie można by było zorganizować bez pokrycia przez władze publiczne generowanych przez nie strat. Bez zrozumienia tych podstawowych aspektów ani udziałowcy, ani kierownictwo NG nie dopuściliby w ten sposób do zmiany stanu zobowiązań. Dlatego koszty związane z tymi szczególnymi okolicznościami nie powinny być zostać uwzględnione w ocenie sytuacji finansowej.

⁽⁷⁸⁾ Wyjaśnienie terminu „pierwszy i ostatni raz” zob. sekcja 3.3 wytycznych dotyczących ratowania i restrukturyzacji.

⁽⁷⁹⁾ Środki te musiały zostać zatwierdzone przez Radę Nadzorczą NG, której członków mianuje kraj związkowy i powiat.

⁽⁸⁰⁾ Koszt inwestycji w ramach częściowego obszaru I wynosi 215 mln EUR (185 mln EUR z puli środków pieniężnych oraz 30 mln EUR z pożyczki udzielonej przez kraj związkowy jako udziałowca).

⁽⁸¹⁾ Wyrok Sądu z dnia 24 marca 2011 r., Freistaat Sachsen i Land Sachsen-Anhalt (T-443/08) i Mitteldeutsche Flughafen AG i Flughafen Leipzig-Halle GmbH (T-455/08) przeciwko Komisji Europejskiej, Zb.Orz. 2011, s. II-1311, utrzymany w mocy w postępowaniu odwoławczym, zob. wyrok Trybunału z dnia 19 grudnia 2012 r., Mitteldeutsche Flughafen AG i Flughafen Leipzig-Halle GmbH przeciwko Komisji Europejskiej, C-288/11, Zb.Orz. 2012, s. I-0000.

⁽⁸²⁾ Niemcy wyjaśniają, że taka zmiana praktyki decyzyjnej Komisji jest sprzeczna z białą księgą na temat sportu oraz z zasadą pewności prawa. Taka zmiana mogłaby mieć zastosowanie wyłącznie do przyszłych sytuacji, jednak nie do budowy infrastruktury sportowej kompleksu Nürburgring, która została zakończona już w 2011 r. Zakaz przyznania pomocy na sfinansowanie budowy i obsługi infrastruktury sportowej oznaczałby przesunięcie podziału kompetencji między organami UE a państwami członkowskimi i tym samym naruszałby zasadę pomocniczości.

dyskryminacji dostęp itd.). Ponadto Niemcy wyjaśniają, że żaden prywatny inwestor nie zrealizowałby takiego projektu oraz że torów wyścigowych z reguły nie budują podmioty prywatne ze względu na ich nierentowność⁽⁸³⁾.

- (60) Zważywszy na to, że wyścigi Formuły 1 z perspektywy niemieckiej zasadniczo przynoszą straty strukturalne, nie można ich uznać za typowy obszar działalności NG; ponieważ organizacja wyścigów nawet z uwzględnieniem pomocy państwa przyniosłaby dla NG straty, NG nie podjęłoby się ich organizacji bez zapewnienia finansowania ze środków publicznych. Z przyczyn regionalnych Niemcy zdecydowałyby się na sfinansowanie organizacji wyścigów Formuły 1 przez NG na warunkach rynkowych⁽⁸⁴⁾. Dlatego Niemcy uważają, że organizacji takich wyścigów nie można uznać za działalność gospodarczą NG. Gdyby jednak sfinansowanie tych działań zostało zaklasyfikowane jako pomoc, Niemcy zauważają, że spełnione zostały kryteria dotyczące usług świadczonych w ogólnym interesie gospodarczym.

3.4. SELEKTYWNOŚĆ

- (61) Niemcy twierdzą, że finansowanie działalności, nawet jeśli należy ją postrzegać jako działalność gospodarczą, nie ma charakteru selektywnego, ponieważ spełnione są warunki określone w białej księdze na temat sportu z 2007 r. (wielu użytkowników, wolny od dyskryminacji dostęp, wielofunkcyjność i najem po umiarkowanych cenach rynkowych; infrastruktura nie została udostępniona przez podmiot rynkowy, ponieważ nie jest ona rentowna; odpowiedzialność organów publicznych).

3.5. KORZYŚĆ

a) Środki, do których odnosi się decyzja z dnia 21 marca 2012 r.

- (62) Niemcy przyznają, że nie znaleziono żadnego długoterminowego prywatnego inwestora, który byłby gotowy na zainwestowanie w projekt „Nürburgring 2009”.
- (63) W odniesieniu do **środka 1** (wpłaty na poczet rezerw kapitałowych oraz podwyższenia kapitału w sierpniu 2004 r., grudniu 2004 r. i wrześniu 2007 r.) Niemcy wyjaśniają, że kwestia ewentualnej korzyści jest bez znaczenia, ponieważ przedmiotowy środek nie odnosi się do działalności gospodarczej.
- (64) W odniesieniu do **środka 2** Niemcy informują, że wysokość oprocentowania pożyczki udzielonej przez NG przedsiębiorstwom zależnym (6 %) nie przynosi tym przedsiębiorstwom żadnej korzyści, ponieważ oprocentowanie ma charakter rynkowy.
- (65) Zdaniem Niemiec w ramach **środka 3** działania sfinansowane z puli środków pieniężnych w wysokości 170 mln EUR⁽⁸⁵⁾ przeprowadzono na warunkach rynkowych, ponieważ a) pula ta została wykorzystana przez kraj związkowy tak jak w przypadku holdingu funkcjonującego w gospodarce rynkowej⁽⁸⁶⁾; b) NG zapłaciło należne odsetki zgodnie z ustaleniami oraz c) finansowanie w ramach środka 8 zostało w pełni zwrócone. Niemcy wyjaśniły ponadto, że pożyczka udzielona ISB z puli środków pieniężnych kraju związkowego miała służyć wyłącznie refinansowaniu własnych pożyczek ISB na rzecz NG (zob. również pkt 70) oraz że warunki rynkowe, w których kraj związkowy realizował transakcje z puli środków pieniężnych, nie zostały przeniesione na NG jako pożyczkobiorcę.
- (66) W odniesieniu do **środka 4** (pożyczka udzielona przez NG na rzecz MSR) Niemcy stwierdzają, że oprocentowanie w wysokości 7 % wydaje się być zgodne z rynkiem.
- (67) Według informacji przekazanych przez Niemcy **środek 5** (wsparcie CST przez NG) jest zgodny z rynkiem: po początkowym parytetowym sfinansowaniu projektu przez NG i MIB przedsiębiorstwo MIB nie było później w

⁽⁸³⁾ Niemcy zwracają uwagę, że 8 z 11 torów wyścigowych wybudowanych na całym świecie w latach 1999–2011 zostało sfinansowanych ze środków państwowych. Odwołują się przy tym do badania Formula Money z 2011 r. przeprowadzonego przez Communication & Network Consulting, s. 145.

⁽⁸⁴⁾ Niemcy informują, że wyścigi Formuły 1 wywierają istotny wpływ na gospodarkę krajów je organizujących (stosunek pomiędzy dotacjami a ich efektami powinien wynieść 1:5).

⁽⁸⁵⁾ Niemcy wyjaśniają, że wykorzystanie środków z puli środków pieniężnych na realizację projektu stanowi wyjątek, który nie odpowiada typowemu wykorzystaniu puli. Finansowanie z puli środków pieniężnych ma na celu wstępne sfinansowanie bieżących działań projektowych do czasu znalezienia długoterminowego inwestora.

⁽⁸⁶⁾ Niemcy informują, że celem puli środków pieniężnych jest optymalizacja przepływu pieniężnego pomiędzy krajem związkowym a jego różnymi spółkami zależnymi w gospodarkę racjonalny sposób, aby w szczególności obniżyć koszty finansowe ponoszone przez holding, a także o pokryciu krótkoterminowego zapotrzebowania kraju związkowego na rynku kapitałowym oraz oprocentowaniu wykorzystania środków z puli środków pieniężnych po stawkach dziennych osiągalnych dla kraju związkowego na wolnym rynku i uniknięciu powstania dla kraju związkowego wydatków z tytułu odsetek, przeniesieniu warunków rynkowych panujących w kraju związkowym na podmioty korzystające z puli środków pieniężnych w stosunku 1:1 oraz zapewnieniu funkcjonowania ministerstwa finansów kraju związkowego wyłącznie jako platformy transakcyjnej.

stanie udzielić potrzebnych pożyczek w takiej samej wysokości co NG. Ponieważ wycofanie się NG z projektu zakłóciłoby terminowe uruchomienie systemu biletowego i najprawdopodobniej udaremniłoby wcześniejszą inwestycję NG, korzystniejszym rozwiązaniem dla NG była kontynuacja zaplanowanego projektu na zmienionych warunkach, zwłaszcza że należało oczekiwać zysku z realizacji planu biznesowego i NG otrzymało gwarancje.

- (68) W odniesieniu do **środka 6** (płatności na rzecz IPC oraz pożyczka udzielona MSR na udziały w PNG) Niemcy argumentują, że odbiorcy otrzymali odnośne płatności jako wynagrodzenie za usługi oraz że pożyczka została udzielona na warunkach rynkowych.
- (69) W odniesieniu do **środka 7** (cesja wierzytelności MIB wobec CST na rzecz NG) Niemcy nie ustosunkowują się do ewentualnej korzyści.
- (70) W odniesieniu do **środka 8** (pożyczka udzielona przez ISB na rzecz NG, MSR i CMHN) Niemcy zwracają uwagę, że ISB nie jest przedsiębiorstwem niezależnym (zgodnie z zasadami rynkowymi), lecz działa jako bank dotujący na zlecenie oraz jako organ administracji kraju związkowego Nadrenia-Palatynat⁽⁸⁷⁾. Zdaniem Niemiec przepisy Porozumienia II w sprawie zachowania gwarancji państwowych przez banki dotujące mają zastosowanie do refinansowania pożyczki ISB⁽⁸⁸⁾ poprzez udział ISB w puli środków pieniężnych. W związku z tym udział ten nie stanowi pomocy na rzecz ISB⁽⁸⁹⁾.
- (71) W odniesieniu do **środka 9** (gwarancja udzielona przez kraj związkowy ISB w odniesieniu do środka 8) Niemcy wyjaśniają, że przedmiotowe oświadczenie gwarancyjne i oświadczenie o zwolnieniu same regulują wewnętrzny podział ryzyka między krajem związkowym a ISB i nie sprzyjają pożyczkobiorcom (NG, MSR i CMHN), ponieważ nie doprowadziły do poprawy ich warunków pożyczkowych⁽⁹⁰⁾.
- (72) W odniesieniu do **środka 10** (umowa dzierżawy przedsiębiorstwa z dnia 25 marca 2010 r.) Niemcy przedłożyły sporządzoną na zlecenie kraju związkowego opinię z dnia 29 września 2011 r. dotyczącą płatności z tytułu dzierżawy operacyjnej Nürburgring, w której określony został szereg minimalnych i maksymalnych wartości stosowanych na rynku rocznych płatności z tytułu dzierżawy. Niemcy informują, że oczekiwane dochody z dzierżawy, określone w opinii, były wyższe o 20 % od maksymalnej ceny rynkowej i tym samym pozwoliłyby na amortyzację kosztów budowlanych poniesionych przez wydzierżawiającego w wysokości 330 mln EUR oraz osiągnięcie odpowiedniego zysku⁽⁹¹⁾.
- (73) W odniesieniu do pożyczek udzielonych w ramach **środka 11** (pożyczki udzielone przez RIM na rzecz MSR za pośrednictwem Mediinvest i PNG), z których sfinansowano realizację częściowego obszaru II projektu „Nürburgring 2009”, Niemcy argumentują, że były one zgodne z zasadą inwestora działającego na rynku kapitałowym i nie stanowiły żadnej korzyści, ponieważ zastosowane stopy procentowe były wyższe od obowiązującej referencyjnej stopy procentowej (z wyjątkiem dwóch pożyczek z dnia 12 listopada 2008 r. i 22 grudnia 2008 r.).

⁽⁸⁷⁾ W odniesieniu do pkt 137 decyzji z dnia 21 marca 2012 r. Niemcy wyjaśniają, że w przypadku banków dotujących (specjalnych instytucji kredytowych) beneficjenci mogą występować na dwóch poziomach – na poziomie specjalnej instytucji kredytowej oraz na poziomie przedsiębiorstw, które korzystają z finansowania specjalnych instytucji kredytowych. Korzyści związane z odpowiedzialnością, jakie czerpią specjalne instytucje kredytowe, określa Porozumienie II w sprawie zachowania gwarancji państwowych przez banki dotujące z 2002 r. W decyzji z dnia 21 marca 2012 r. przyjęto, że działalność pożyczkowa specjalnych instytucji kredytowych ogranicza się do sytuacji, w których pożyczkobiorca nie otrzymałby na rynku pożyczki na takich samych warunkach. Niemcy twierdzą natomiast, że banki dotujące mogą udzielać pożyczek na warunkach rynkowych (działalność specjalnych instytucji kredytowych nie ogranicza się do udzielania pomocy) oraz że w związku z tym w każdym przypadku wymagana jest ocena środków pomocy.

⁽⁸⁸⁾ W odniesieniu do pożyczki ISB (środek 8) Niemcy wyjaśniają, że korzyść co najwyżej odpowiada różnicy pomiędzy oprocentowaniem rynkowym a faktyczną stopą procentową, jednak w żadnym razie całkowitej kwocie pożyczki. Jeśli Komisja ma co do tego wątpliwości, powinna zwrócić się o opinię eksperta.

⁽⁸⁹⁾ Niemcy informują, że zawierając Porozumienie II w sprawie zachowania gwarancji państwowych przez banki dotujące, Komisja zgodziła się na zachowanie korzyści związanych z odpowiedzialnością przez prawnie niezależne specjalne instytucje kredytowe, o ile ich działalność ogranicza się do jasno zdefiniowanej publicznej funkcji wspierającej. W takich okolicznościach np. stosowanie gwarancji państwowych takich jak odpowiedzialność gwaranta (*Gewährträgerhaftung*), odpowiedzialność instytucji (*Anstaltslast*) czy gwarancje refinansowania jest zgodne z przepisami dotyczącymi pomocy państwa. Niemcy zwracają ponadto uwagę, że Komisja w swojej decyzji z dnia 16 czerwca 2004 r. w sprawie pomocy państwa N179/04 – Poręczenia gmin fińskich – uznała, że specjalne instytucje kredytowe nie są przedsiębiorstwami, dopóki zarabiają wyłącznie na wykonywaniu swojej publicznej funkcji polegającej na udzielaniu pomocy państwa.

⁽⁹⁰⁾ Niemcy twierdzą, że warunki pożyczkowe zostały określone w sposób wyczerpujący i niezależny w zleceniu kredytowym kraju związkowego; ISB nie miało pod tym względem żadnej swobody działania. Decyzja o udzieleniu pożyczki oraz związanym z tym ryzyku pozostała w gestii kraju związkowego, który na podstawie zlecenia kredytowego, zgodnie z niemieckim kodeksem cywilnym (BGB), w pełnym zakresie opowiada za pożyczkę jako poręczyciel.

⁽⁹¹⁾ Niemcy ponadto informują, że nie jest istotne, czy możliwa jest amortyzacja kosztów budowlanych poprzez późniejszą dzierżawę, ponieważ koszty inwestycji są kosztami utopionymi (ang. *sunk costs*), które nie mają żadnego wpływu na przyszłe decyzje rozważnie działającego inwestora. Nawet gdyby amortyzacja kosztów inwestycji poprzez dzierżawę była konieczna, należałoby skoncentrować się na zaplanowanych inwestycjach bez nieprzewidzianych podwyżek kosztów. Koszty szacowane podczas planowania projektu wynosiły pierwotnie 215 mln EUR (135 mln EUR na częściowy obszar I projektu „Nürburgring 2009” i 80 mln EUR na częściowy obszar II projektu „Nürburgring 2009”), podczas gdy faktyczne koszty wyniosły 330 mln EUR (215 mln EUR na częściowy obszar I projektu „Nürburgring 2009” i 115 mln EUR na częściowy obszar II projektu „Nürburgring 2009”). Dlatego już sam minimalny czynsz dzierżawny w wysokości ok. 280 mln EUR zamortyzowałaby zaplanowane inwestycje.

- (74) W odniesieniu do **środka 12** (pożyczki udzielone przez RIM na rzecz MSR za pośrednictwem Mediinvest zgodnie ze środkiem 11) Niemcy twierdzą, że gwarancja kraju związkowego prowadzi jedynie do powstania korzyści na rzecz odbiorców pożyczek, natomiast ISB czy RIM nie czerpią żadnej korzyści, ponieważ gwarancja ta była warunkiem udzielenia pożyczek.
- (75) W odniesieniu do **środka środków 13 i 14** (dochody z podatku od gier hazardowych przeznaczone na wsparcie turystyki ⁽⁹²⁾ i pożyczka udzielona przez kraj związkowy jako udziałowcę) Komisja stwierdza brak zgodności z testem prywatnego inwestora. Podatek od gier hazardowych Niemcy uznają za środek służący pokryciu kosztów infrastrukturalnych związanych ze wsparciem turystyki. W odniesieniu do podporządkowania wierzycielności Niemcy wyjaśniają, że w przypadku pożyczki udzielonej przez udziałowca ma ono działanie czysto deklaracyjne, ponieważ każda tego rodzaju pożyczka w postępowaniu upadłościowym i tak nie miałaby istotnego znaczenia, w związku z czym podporządkowanie wierzycielności doprowadziłoby jedynie do potencjalnego obciążenia budżetu publicznego i w rezultacie nie stanowiłoby żadnej korzyści ⁽⁹³⁾.
- (76) W odniesieniu do **środka 15** (przejęcie udziałów MSR przez NG i RIM) Niemcy informują, że nie przyniósł on Mediinvest, Geisler & Trimmel i Weber żadnej korzyści gospodarczej z następujących względów: a) udziały zostały przejęte po symbolicznej cenie kupna w wysokości zaledwie 1 EUR za udział; b) przejęcie nie było powiązane z innymi korzyściami, na przykład wypowiedzeniem pożyczek udzielonych przez udziałowców lub gwarancjami udziałowców; c) NG i RIM przejęły udziały MSR, aby połączyć częściowy obszar II z częściowym obszarem I projektu „Nürburgring 2009” i w ten sposób umożliwić stworzenie jednolitej koncepcji operacyjnej oraz d) kwestia tego, czy w momencie przeniesienia udziałów MSR znajdowało się w trudnej sytuacji, nie ma na tę ocenę żadnego wpływu, ponieważ MSR była spółką z ograniczoną odpowiedzialnością (GmbH), tzn. odpowiedzialność udziałowców była i tak ograniczona do kapitału spółki.
- (77) W odniesieniu do **środka 16** (finansowanie przez kraj związkowy strat poniesionych przez NG w związku z organizacją wyścigów Formuły 1) Niemcy informują, że taka działalność nie jest działalnością gospodarczą oraz że finansowanie wyścigów Formuły 1 zasadniczo przynosi straty.
- (78) W odniesieniu do **środka 17** (umowa koncesyjna na organizację wyścigów Formuły 1) Niemcy wyjaśniają, że jest on powiązany z warunkami umowy dzierżawy operacyjnej. Ponieważ odnośny czynsz dzierżawny był znacznie wyższy (tzn. [...] %) od rynkowego czynszu dzierżawnego, według Niemiec obydwie umowy zrównoważyłyby się (łącznie z korzyściami wynikającymi na rzecz NAG z umowy koncesyjnej) ⁽⁹⁴⁾.

b) Środki, do których odnosi się decyzja z dnia 7 sierpnia 2012 r. ⁽⁹⁵⁾

- (79) Zdaniem Niemiec **środek 18** (konwersja długu) był niezbędny w celu uniknięcia bezpośredniej upadłości; prywatny udziałowiec także zastosowałby taki środek.
- (80) Niemcy są zdania, że **środek 19** (podporządkowanie wierzycielności oraz oświadczenie o zwolnieniu) nie stanowi żadnego, nawet jedynie potencjalnego obciążenia budżetu publicznego oraz że prywatny udziałowiec zachowałby się tak samo. Poza tym podporządkowanie wierzycielności nie ma żadnych konsekwencji dla udziałowców, ponieważ nie występują istotne wierzycielności innych wierzycieli.

3.6. ZAKŁÓCENIE KONKURENCJI ORAZ WPLYW NA WYMIANĘ HANDLOWĄ

- (81) Niemcy twierdzą, że w przypadku środków na rzecz hoteli i obiektów gastronomicznych nie występuje ryzyko zakłócenia wymiany handlowej między państwami członkowskimi ⁽⁹⁶⁾.

⁽⁹²⁾ Niemcy zwracają uwagę, że środki powinny służyć wyrównaniu strat poniesionych przez NG w związku z inwestycjami mającymi zwiększyć atrakcyjność turystyczną Nürburgring w ramach projektu „Nürburgring 2009”, którego cel polega na zwiększeniu całorocznej atrakcyjności Nürburgring oraz tym samym na wsparciu gospodarczym regionu Eifel, który ma problemy strukturalne, poprzez wzmocnienie turystyki.

⁽⁹³⁾ Niemcy odwołują się w tym kontekście do sprawy C-72/91 Sloman Neptun.

⁽⁹⁴⁾ Niemcy twierdzą ponadto, że system ten służy przyciągnięciu możliwie jak największej liczby odwiedzających, pomocy krajowi związkowemu w maksymalizacji pozytywnych efektów ekonomicznych oraz pokryciu znacznych kosztów ponoszonych przez NG (opłata początkowa, homologacja toru wyścigowego I. stopnia FIA).

⁽⁹⁵⁾ Niemcy uważają, że ocena Komisji, według której przedsiębiorstwo NG znajdowało się w dniu 1 lipca 2008 r. w trudnej sytuacji, jest nietrafna, ponieważ zastosowanie zasady „pierwszy i ostatni raz” do zgłoszonej pomocy na ratowanie jest niewłaściwe, gdyż rozszerzenie formalnego postępowania wyjaśniającego jest nieproporcjonalne, a przedmiotowe środki nie stanowią pomocy państwa.

⁽⁹⁶⁾ Niemcy argumentują, że międzynarodowi goście nie przyjeżdżają ze względu na hotele i obiekty gastronomiczne, lecz po to, aby skorzystać z atrakcji na torze wyścigowym. W związku z tym Niemcy stwierdzają, że przedmiotowe środki nie mają wpływu na ruch turystyczny.

3.7. ZGODNOŚĆ Z RYNKIEM WEWNĘTRZNYM

a) **Obiekty toru wyścigowego**

- (82) Niemcy informują, że tor wyścigowy Nürburgring ma dla gospodarki i zatrudnienia w regionie Eifel decydujące znaczenie, ponieważ stanowi ważną infrastrukturę umożliwiającą uprawianie sportu amatorskiego/masowego, jest częścią niemieckiej historii sportu motorowego i kultury, i tym samym należy do dziedzictwa kulturowego Unii, przypisuje się mu duże znaczenie w kontekście bezpieczeństwa ruchu drogowego na całym świecie, ponieważ testowane na nim pojazdy są eksportowane globalnie, Centrum Bezpiecznej Jazdy oferuje szkolenia z zakresu bezpieczeństwa oraz oceniane środki nie dotyczą samego toru wyścigowego, lecz dużo bardziej infrastruktury sportowej i infrastruktury pozasportowej, która nie ma bezpośredniego związku z torem wyścigowym, ani z organizacją wyścigów Formuły 1.

b) **Zgodność pomocy z art. 107 ust. 3 lit. c) TFUE**

Cel leżący we wspólnym interesie

- (83) Niemcy twierdzą, że budowę obiektów sportowych można uznać za wspólny cel w rozumieniu art. 165 TFUE ⁽⁹⁷⁾ oraz że środki, które umożliwiają dostęp do oferty sportowej, kwalifikują się do pomocy ⁽⁹⁸⁾. Na torze wyścigowym Nürburgring odbywają się nie tylko wyścigi profesjonalne, lecz także zawody amatorskie, a także organizowane są szkolenia skierowane do młodych adeptów sportu motorowego. Oprócz tego na torze wyścigowym Nürburgring odbywają się również inne imprezy sportowe takie jak imprezy rowerowe (Rad&Run) i biegiowe (Fisherman's Friend StrongmanRun), a także imprezy triathlonowe (Green Hell Triathlon).

Konieczność i proporcjonalność środków

- (84) Z perspektywy Niemiec przedmiotowe środki są wymagane z następujących względów: spośród łącznie [...] dni, podczas których organizowane są imprezy sportowe, tor wyścigowy Nürburgring jest wykorzystywany do organizacji wyłącznie wyścigów profesjonalnych przez [...] dni, natomiast przez [...] dni odbywają się na nim wyłącznie wyścigi amatorskie/masowe oraz przez [...] dni organizowane są na nim jednocześnie wyścigi profesjonalne i amatorskie/masowe. Ponad [...] % sportowców biorących udział w wyścigach to amatorzy ([...] sportowców zawodowych w stosunku do [...] amatorów). W ramach wydarzeń przeznaczonych dla sportowców zawodowych organizowane są wyścigi Formuły 1, Wyścigowe Samochodowe Mistrzostwa Niemiec (DTM), Superbike World Championship, festiwal muzyki rockowej „Rock am Ring” oraz jazdy testowe organizowane dla producentów samochodów. Amatorzy mogą jeździć na torze własnymi pojazdami. W weekendy duże niemieckie związki sportu motorowego (np. ADAC) organizują serie wyścigów amatorskich. W tygodniu poszczególne kluby wykorzystują tor do treningów lub organizowane są zawody amatorskie. W sporcie motorowym nie jest wymagana oddzielna infrastruktura w podziale na sport profesjonalny i amatorski/masowy. Oprócz tego oceniane środki służyły do zlikwidowania nieprawidłowości w funkcjonowaniu rynku. W przypadku tego rodzaju środków nie można oczekiwać zwrotu z inwestycji (ang. *return on investment*). Inaczej niż w halach wielofunkcyjnych, na torze wyścigowym organizowana jest jedna lub dwie serie wyścigów w roku. Dlatego żaden prywatny inwestor nie zdecydowałby się na wybudowanie lub sfinansowanie takiej infrastruktury. W finansowanie realizacji częściowego obszaru I projektu „Nürburgring 2009” nie udało się zaangażować prywatnych przedsiębiorstw. Wsparcie publiczne w rezultacie wywołało również efekt zachęty. Bez wyraźnej woli politycznej rządu kraju związkowego NG nie zdołałoby przeprowadzić modernizacji i rozszerzenia infrastruktury sportowej w takim samym zakresie. Ponadto Niemcy utrzymują, że finansowanie środków było proporcjonalne. Osiągnięcie omawianych celów nie byłoby możliwe przy mniejszym wsparciu publicznym. Obiekty były przestarzałe i wymagały modernizacji. Nie dokonano przy tym powielenia infrastruktury. Inaczej niż w przypadku procedur Komisji dotyczących hal wielofunkcyjnych ⁽⁹⁹⁾, oceniane środki ani nie dotyczą budowy nowej infrastruktury sportowej, ani nie doprowadziły do istotnego zwiększenia potencjału.

Wpływ na wymianę handlową i konkurencję jest ograniczony w wymaganym stopniu

- (85) Niemcy uważają, że wpływ na wymianę handlową i konkurencję jest niewielki oraz że nie jest sprzeczny ze wspólnym interesem. Zgodnie z wyrokiem Wyższego Sądu Krajowego w Koblencji ⁽¹⁰⁰⁾ trasa Nordschleife („pętla północna”), która jest częścią toru wyścigowego Nürburgring, jest unikatowa. Od dłuższego czasu na rozmaitych torach wyścigowych zaczęto organizować różne imprezy międzynarodowe i krajowe, w związku z czym finansowanie infrastruktury sportowej Nürburgring nie prowadzi do przeniesienia organizacji imprez na tor Nürburgring. Poza tym na torze wyścigowym Nürburgring organizowanych jest niewiele imprez międzynarodowych.

⁽⁹⁷⁾ Niemcy odwołują się w tym kontekście do decyzji Komisji w sprawie pomocy państwa SA.33728 – Finansowanie nowej hali widowiskowo-sportowej w Kopenhadze, pkt 33.

⁽⁹⁸⁾ Niemcy odwołują się w tym kontekście do decyzji Komisji w sprawach pomocy państwa SA.31722 – Wsparcie węgierskiego sektora sportu poprzez program korzyści podatkowych, pkt 86 nn. oraz SA.33952 – Hale do wspinaczki Niemieckiego Związku Alpinizmu, pkt 68.

⁽⁹⁹⁾ Niemcy odwołują się w tym kontekście do spraw pomocy państwa SA.33168 – Uppsala Arena oraz SA.33728 – Finansowanie nowej hali widowiskowo-sportowej w Kopenhadze.

⁽¹⁰⁰⁾ Wyrok Wyższego Sądu Krajowego w Koblencji z dnia 13 grudnia 2012 r. w sprawie U 73/12 Kart.

c) Zgodność pomocy z art. 107 ust. 3 lit. d) TFUE

- (86) Niemcy twierdzą, że Nürburgring – najdłuższy stały tor wyścigowy na świecie z najstarszymi jeszcze zachowanymi bokсами – jest częścią dziedzictwa kulturowego Unii⁽¹⁰¹⁾. Niektóre części obiektu ringowork (połączenia muzeum z centrum naukowym) mają charakter muzealny. Środki służące wsparciu kultury sportu motorowego były niezbędne, ponieważ kultura ta tworzy wspólną tożsamość kulturową w Niemczech i Unii oraz częściowy obszar 1 projektu „Nürburgring 2009” był realizowany bez wykorzystania środków prywatnych. Przedmiotowy środek jest również proporcjonalny, ponieważ nie podlegał nadmiernej kompensacji. Środki pomocy nie wpływają niekorzystnie na warunki wymiany handlowej i konkurencji w odniesieniu do obiektów kulturalnych w stopniu, który narusza wspólny interes. Obiekty kulturalne na torze Nürburgring konkurują z innymi regionalnymi i ponadregionalnymi obiektami kulturalnymi, w związku z czym ich udział w rynku jest niewielki.

d) Zgodność pomocy z art. 107 ust. 3 lit. b) TFUE

- (87) Ponadto Niemcy stwierdzają, że wykorzystanie przez NG kredytów z puli środków pieniężnych oraz udział ISB w tej puli (środek 3) są zgodne z art. 107 ust. 3 lit. b) TFUE, ponieważ ze względu na załamanie rynku międzybankowego zaciągnięcie kredytu na rynku było praktycznie niemożliwe.

e) Zgodność pomocy z art. 106 ust. 2 TFUE

- (88) Niemcy twierdzą, że część środków inwestycyjnych służących wsparciu turystyki spełniało swego czasu obowiązujące wymagania w zakresie usług leżących w ogólnym interesie gospodarczym⁽¹⁰²⁾ oraz że taki przydział nie wynikał z żadnego oczywistego błędu. Niemcy w szczególności zwracają uwagę, że niektóre części ringowork (zwłaszcza wystawa poświęcona sportowi motorowemu, multimedialny teatr „Zielone piekło”, ringmeister i testcentre) mają charakter muzealny i służą interesowi publicznemu w zakresie edukacji (kulturalnej). Centrum eventowe Warsteiner jest użytecznym obiektem wielofunkcyjnym, gdzie organizowane są kongresy, targi i konferencje, i w dniach, w których nie odbywają się duże imprezy, są wolne miejsca parkingowe. Niemcy informują, że bez finansowania publicznego żadne przedsiębiorstwo działające w normalnych warunkach rynkowych nie podjęłoby się inwestycji w te trzy obiekty. Brak finansowania prywatnego częściowego obszaru I projektu „Nürburgring 2009” pokazał, że dla tego rodzaju środków nie istnieje żaden rynek.
- (89) Niemcy wyjaśniają, że organizację wyścigów Formuły 1 uznaje się za usługę leżącą w ogólnym interesie gospodarczym, ponieważ również w innych państwach tego rodzaju wyścigi są dotowane ze środków publicznych. Poza tym organizacja tego rodzaju wyścigów daje ogromny prestiż i wpływa na gospodarkę narodową, a także rozwija tożsamość danego państwa członkowskiego i całej Unii.

f) Tymczasowe unijne ramy prawne

- (90) Niemcy wyjaśniają, że zgodnie z komunikatem Komisji w sprawie tymczasowych unijnych ram prawnych w zakresie pomocy państwa ułatwiających dostęp do finansowania w dobie kryzysu finansowego i gospodarczego⁽¹⁰³⁾ („tymczasowe unijne ramy prawne”) transze 2 do 4 pożyczki ISB (środek 8) są zgodne z rynkiem wewnętrznym. Nawet gdyby Komisja stwierdziła, że w dniu 1 lipca 2008 r. przedsiębiorstwo NG znajdowało się w trudnej sytuacji i że tymczasowych unijnych ram prawnych nie można zastosować do transz 2 do 4 pożyczki ISB, tylko różnica pomiędzy oprocentowaniem obowiązującym na rynku a tym faktycznie płaconym, a nie cała wartość nominalna pożyczki, stanowiłaby pomoc na rzecz NG, MSR i CMHN⁽¹⁰⁴⁾.

⁽¹⁰¹⁾ Niemcy odwołują się do spraw pomocy państwa N 158/2010 – Muzeum Piłki Nożnej w Dortmundzie i N 164/2010 – Lipski Klub Jeździecstwa Wyścigowego Scheibenzholz. Niemcy nie udowadniają jednak, że tor wyścigowy podlega ochronie jako zabytek kultury zgodnie z prawem niemieckim.

⁽¹⁰²⁾ Niemcy stwierdzają, co następuje: w interesie publicznym leżą efekty związane z gospodarką narodową lub regionalną, a także wsparcie sportu i kultury; rynek funkcjonuje nieprawidłowo, ponieważ wdrożenie przedmiotowych środków byłoby niemożliwe bez pomocy państwa; w ciągu trzech lat przed wdrożeniem przedmiotowych środków obroty NG wyniosły mniej niż 100 mln EUR, a pomoc wynosiła poniżej 30 mln EUR rocznie; umowa spółki NG oraz wydane przez radę nadzorczą NG zatwierdzenie potwierdzone odpowiednią uchwałą rządu kraju związkowego są aktami powierzenia; parametry służące obliczeniu wyrównania można pozyskać ze zaktualizowanych planów biznesowych. Niemcy ponadto informują, że pakiet dotyczący usług leżących w ogólnym interesie gospodarczym wszedł w życie dopiero pod koniec 2006 r. oraz że wcześniej nie obowiązywały żadne dodatkowe przepisy dotyczące formy aktu powierzenia i że później można było uznać istnienie pomocy.

⁽¹⁰³⁾ Dz.U. C 6 z 11.1.2011, s. 6.

⁽¹⁰⁴⁾ Niemcy odwołują się w tym kontekście do decyzji Komisji w sprawach C 38/2005 Biria Gruppe, pkt 93, C-51/06 Arcelor Huta Warszawa, pkt 111 nn., C 43/2001 Chemischen Werke Piesteritz, pkt 107 nn. oraz do wyroku Sądu z dnia 3 marca 2010 r., Freistaat Sachsen przeciwko Komisji, T-102/07 i T-120/07 Zb.Orz. 2010, s. II-585, pkt 218.

3.8. ZBYCIE AKTYWÓW

- (91) Niemcy podtrzymują swoje stanowisko, że struktura zbycia nie stanowi pomocy państwa na rzecz nabywcy aktywów. Ponadto Niemcy twierdzą, że procedura zbycia narusza ciągłość gospodarczą NG, MSR i CMHN. Gdyby formalne postępowanie wyjaśniające zostało zakończone negatywną decyzją Komisji oraz doprowadziło do zwrotu pomocy niezgodnej z rynkiem wewnętrznym, wówczas powiązane zobowiązania spłaty NG, MSR i CMHN nie dotyczyłyby nabywcy aktywów, o których mowa. W odniesieniu do warunku, zgodnie z którym aktywa Nürburgring mogą zostać zbyte dopiero po wydaniu przez Komisję prawomocnej decyzji, w której zostanie stwierdzone, że od nabywcy aktywów nie będzie się żądało zwrotu pomocy państwa, Niemcy twierdzą, że warunek ten nie stanowi przeszkody dla beneficjentów pomocy oraz kontynuacji działalności, a także nie przynosi korzyści nabywcy.
- (92) W odniesieniu do przerwania ciągłości gospodarczej Niemcy zwracają uwagę na następujące kwestie:
- a) zbycie odbywa się w ramach otwartej, przejrzystej, wolnej od dyskryminacji i bezwarunkowej procedury przetargowej. Wygrywa oferent, który złożył najwyższą ofertę oraz udowodnił swoją zdolność finansową.
  - b) Ekonomiczne skutki zbycia określa postępowanie upadłościowe, którego celem jest zaspokojenie wszystkich wierzycieli poprzez wykorzystanie aktywów Nürburgring oraz podział dochodów między wierzycieli.
  - c) Wszczęcie postępowania upadłościowego oraz przejście przedsiębiorstwa NAG przez NBG, a także zbycie aktywów na rzecz Capricorn z ich późniejszym przekazaniem odrębnemu powiernikowi stanowiły przerwanie ciągłości gospodarczej, ponieważ wykorzystanie nabytych aktywów przewidziane w koncepcjach przedsiębiorstw NAG, NBG i Capricorn jest zasadniczo odmienne.
  - d) Ani Capricorn, ani nowy właściciel aktywów nie będą mieli od stycznia 2015 r. powiązania gospodarczego bądź korporacyjnego z NG, MSR lub CMHN.
  - e) Nabywca nabył od zbywcy wyłącznie aktywa, a nie udziały lub zobowiązania. Udziały w NBG także nie zostaną przeniesione na nabywcę.
  - f) Umowy dotyczące bieżących transakcji zostaną zakończone w znacznej mierze po sezonie 2014. Nowe umowy, obowiązujące od dnia 1 stycznia 2015 r., będzie negocjować i zawierać spółka operacyjna założona przez nabywcę. Przejście stosunków pracy mających związek z podlegającymi zbyciu aktywami reguluje właściwe prawo niemieckie, tzn. nabywca aktywów będących przedmiotem postępowania upadłościowego może dowolnie decydować o rekrutacji personelu.
  - g) Jeśli chodzi o przebieg czasowy, aktywa zostały zbyte jeszcze przed ewentualnym wydaniem przez Komisję negatywnej decyzji.
  - h) Moment przeniesienia wynika z informacji, które należy uwzględnić w ramach zaproponowanego optymalnego wykorzystania aktywów zgodnie z prawem upadłościowym. Biorąc pod uwagę szczególne cechy sportu motorowego oraz podlegających zbyciu aktywów, Niemcy wychodzą z założenia, że wybrany oferent lub wybrani oferenci powinni działać w podobnych obszarach co NG, MSR i CMHN. Każdy nowy właściciel może jednak prowadzić swoją działalność według innych założeń biznesowych niż NG, MSR i CMHN oraz stosować własny model biznesowy. Dla toru wyścigowego Capricorn przewidziało inną koncepcję wykorzystania, która opiera się na nowym planie biznesowym. Oprócz tego nabywca będzie w przyszłości bardziej angażował się w organizację imprez. Według planów nabywcy Nürburgring ma zostać przekształcony z atrakcji turystycznej w centrum technologiczne.
- (93) W odniesieniu do warunku, zgodnie z którym aktywa Nürburgring mogą zostać zbyte dopiero po wydaniu przez Komisję prawomocnej decyzji, w której zostanie stwierdzone, że od nabywcy aktywów nie będzie się żądało zwrotu pomocy państwa, Niemcy twierdzą, co następuje:
- a) żaden potencjalny inwestor lub partner finansowy nie zaakceptowałby nabycia aktywów bez takiego warunku zawieszającego.

- b) Zgodnie z niemiecką ustawą o postępowaniu upadłościowym⁽¹⁰⁵⁾ do obowiązków zarządców masy upadłościowej należy optymalne wykorzystanie aktywów dłużnika lub ustalenie w planie upadłościowym, co w takim przypadku oznaczałoby jednak dalsza pomoc państwa na rzecz przedsiębiorstw Nürburgring.
- c) Dzierżawca będzie zarządzał wydzierżawionymi aktywami pod nazwą własnej firmy, na podstawie własnego planu biznesowego oraz za pomocą wybranych przez siebie pracowników.
- d) Oferta [oferenta 2] zawierała podobny warunek, zgodnie z którym zaproponowane ceny miały zostać zapłacone dopiero po wydaniu przez Komisję prawomocnej decyzji, w której zostanie stwierdzone, że od nabywcy aktywów nie będzie się żądało zwrotu pomocy. Oferta [oferenta 3] zawierała warunek, zgodnie z którym przedsiębiorstwo może odstąpić od kupna, jeśli do dnia 31 grudnia 2014 r. Komisja nie wyda pozytywnej decyzji.
- e) Jeśli do początku 2015 r. Komisja nie wyda prawomocnej decyzji, struktura przeniesienia zbytych aktywów przed dniem 1 stycznia 2015 r. na nowe przedsiębiorstwo, w którym 95,1 % udziałów ma właściciel i 4,9 % niezależny powiernik (zob. pkt 56), nie doprowadzi do ciągłości gospodarczej działalności prowadzonej przez beneficjentów pomocy, lecz zapewni ich definitywne odejście z rynku.
- (94) Niemcy uważają, że procedura ta zapewnia brak ciągłości gospodarczej pomiędzy NG, MSR i CMHN a aktywami podlegającymi zbyciu w ramach procedury przetargowej. W związku z tym ewentualnie niezgodna z rynkiem wewnętrznym pomoc państwa na rzecz NG, MSR i CMHN musiałaby zostać zwrócona przez te przedsiębiorstwa na podstawie odpowiedniej decyzji Komisji oraz nie dotyczyłaby nabywcy aktywów podlegających zbyciu. Ponadto Niemcy wyjaśniają, że warunek zawieszający określony w umowie kupna-sprzedaży zawartej pomiędzy zbywcami a nabywcą nie przeszkadza ani w likwidacji przedsiębiorstw Nürburgring, ani w odzyskaniu od tych przedsiębiorstw wcześniej udzielonej pomocy państwa. Beneficjenci pomocy definitywnie odeszliby z rynku. W przypadku unieważnienia sprzedaży aktywów na rzecz Capricorn aktywa mimo to zostałyby zbyte, a zbywcy rozliczeni.
- (95) Niemcy poinformowały Komisję o strukturze zbycia, aby uzyskać pewność prawną, że zbycie aktywów nie zawiera pomocy państwa oraz że wybrany oferent lub wybrani oferenci nie odpowiadają za zwrot pomocy państwa niezgodnej z rynkiem wewnętrznym.
- (96) Ponadto Niemcy zobowiązały się, że będą informować Komisję o przebiegu procesu zbycia. Raporty były przekazywane w regularnych odstępach czasu. Potwierdzały one przeprowadzenie procesu zbycia zgodnie z zasadami omawianymi z Komisją. Ponadto zawierały informacje dotyczące oferentów, ich ofert, ostatecznej ceny kupna oraz innych ważnych aspektów.

4. SKARGI DOTYCZĄCE ZBYCIA AKTYWÓW

4.1. SKARGA ZŁOŻONA PRZEZ JA ZUM NÜRBURGRING e.V. (SKARŻĄCEGO 1)

a) Skarga

- (97) Skarżący 1 utrzymuje, że struktura procedury przetargowej mającej na celu zbycie aktywów NG, MSR i CMHN (tzn. sprzedaż toru wyścigowego wraz z hotelami i parkiem rozrywki jako całości) nie nadawała się do zlikwidowania zakłóceń konkurencji na właściwych rynkach, ponieważ cel tej procedury polegał na niezmiennym zarządzaniu kompleksem oraz na przejęciu przez nabywcę aktywów większości pracowników NG, MSR i CMHN. W swojej skardze skarżący 1 ponadto twierdzi, że niewypłacalne przedsiębiorstwa podlegające postępowaniu upadłościowemu same przeprowadzają w ramach powierzenia zarządu masą upadłościową operację zbycia jedynie pod nadzorem rzecznika⁽¹⁰⁶⁾, oferenci nie muszą składać oddzielnych ofert na poszczególne jednostki oraz że można składać oferty na wszystkie aktywa.
- (98) Ponadto skarżący 1 wyjaśnia, że pomoc zostałaby przeniesiona na nabywcę aktywów, ponieważ wszystkie aktywa, około 300 pracowników i działalność operacyjna NBG zostałyby zbyte na rzecz jednego oferenta i w

⁽¹⁰⁵⁾ Pierwsza część niemieckiej ustawy o postępowaniu upadłościowym (InsO).

⁽¹⁰⁶⁾ Skarżący 1 przedłożył pismo właściwego sądu rejonowego z dnia 29 stycznia 2014 r., w którym sąd wyjaśnił, że w przypadku powierzenia zarządu masą upadłościową sąd upadłościowy i zarządca masy upadłościowej nie mogą dokonać zbycia aktywów, lecz mogą jedynie nadzorować proces zbycia, w związku z czym sąd orzekł, że nie istnieje żadna podstawa, która uzasadniałaby działalność sądu upadłościowego w ramach zbycia aktywów.

związku z tym istniałaby ciągłość gospodarcza pomiędzy starym i nowym właścicielem/zarządcą. Skarżący 1 twierdzi ponadto, że ze względu na kryterium maksymalizacji wartości wszystkich aktywów zbywcy woleli składać oferty na wszystkie aktywa, przez co wpłynęło mniej ofert na pojedyncze aktywa.

- (99) Poza tym skarżący 1 krytykuje, że procedura przetargowa była nieprzejrzysta, jeśli chodzi o kryteria przyznania oraz wskaźniki finansowe dotyczące zysków NG, i że oferenci nie byli traktowani na równi; dostęp do wirtualnego biura danych miało więc tylko pięciu oferentów. Skarżący 1 ponadto twierdzi, że informacja o przedłużeniu terminu składania wiążących ofert do połowy lutego 2014 r. dotarła tylko do oferentów składających całościowe oferty, którzy mieli dostęp do wirtualnego biura danych. Oferenci, którzy – tak jak skarżący 2 – złożyli oferty na pojedyncze jednostki, nie zostali więc poinformowani o przedłużeniu terminu. Ponadto skarżący 1 zwraca uwagę, że kraj związkowy i Capricorn reprezentowała ta sama kancelaria adwokacka.
- (100) Skarżący 1 wnioskuje o zawieszenie obecnie trwającej procedury przetargowej oraz jej ponowne otwarcie przy zapewnieniu jasnych kryteriów wyboru, zaklasyfikowanie toru wyścigowego jako usługi leżącej w ogólnym interesie gospodarczym oraz jego zbycie oddzielnie od hoteli i parku rozrywki.
- (101) Poza tym skarżący 1 twierdzi, że NBG otrzymało nową, niezgłoszoną i niezgodną z rynkiem wewnętrznym pomoc, ponieważ niewypłacalne przedsiębiorstwo NG przekazało mu na obsługę toru Nürburgring kapitał w formie umorzenia 2 239 243 EUR na poczet wolnych rezerw kapitałowych, tor Nürburgring jest zarządzany na podstawie nowej umowy dzierżawy zawartej pomiędzy NG, MSR, CMHN i NBG, na którą nie rozpisano przetargu, NBG nie płaci czynszu dzierżawnego oraz że NBG nie dąży do osiągania wyższych obrotów lub oszczędności, ponieważ zachowało cały personel i poniosło koszty organizacji wyścigów Formuły 1. Skarżący 1 ponadto utrzymuje, że w odniesieniu do przejęcia przez NBG stosunków pracy pracowników NAG na podstawie zbiorowego układu pracy zawartego w dniu 26 lipca 2013 r. z niemieckim Zjednoczonym Związkiem Zawodowym dla Sektora Usług (ver.di) ustalono, że w związku z tym przejściem pracownicy nie mogą odnieść żadnych szkód gospodarczych, społecznych lub prawnych oraz że można z tego wywnioskować, że utrzymany zostanie model biznesowy oparty na niezgodnej z prawem pomocy państwa.

b) Przekazane przez Niemcy uwagi zarządców masy upadłościowej

- (102) Zdaniem zarządców masy upadłościowej skargę należy odrzucić, ponieważ nie wykazuje ona, że omawiany proces zbycia odbiega od rynkowego procesu zbycia.
- (103) W ramach otwartej, bezwarunkowej i przejrzystej procedury przetargowej nie można już na samym początku wykluczyć ofert na wszystkie aktywa. Gdyby taka całościowa oferta była wyższa od sumy wszystkich złożonych ofert na pojedyncze aktywa, właściciel działający w warunkach gospodarki rynkowej wybrałby całościową ofertę. W takich okolicznościach za cenę rynkową można uznać tylko cenę całościowej oferty⁽¹⁰⁷⁾. Ponadto należy zauważyć, że żądane przez skarżących wykluczenie ofert całościowych dotyczących zbycia aktywów w ramach postępowania upadłościowego oznaczałoby ingerencję w zagwarantowaną w Karcie praw podstawowych Unii Europejskiej wolność prowadzenia działalności gospodarczej oraz w prawo własności przysługujące wierzycielom w postępowaniu upadłościowym.
- (104) Całościowe oferty nie były faworyzowane. Skarżący 2 nie uzyskał dostępu do biura danych, ponieważ zaproponowana przez niego cena kupna była zbyt niska dla przedmiotu kupna.
- (105) Procedura przetargowa została przeprowadzona jako procedura wieloetapowa. Oferenci zostali zakwalifikowani do kolejnego etapu, pod warunkiem że zawarcie umowy było dostatecznie prawdopodobne. Zaletą takiego podejścia jest to, że wrażliwe informacje handlowe nie musiały być udostępniane większej liczbie oferentów niż było to konieczne oraz że można było obniżyć koszty analizy *due diligence* (wyczerpującej oceny przedsiębiorstwa) ponoszone zarówno przez nabywcę, jak i przez oferentów, których oferty ceny kupna okazały się zbyt niskie. Na każdym etapie procedury przetargowej oferentom udostępniono wystarczające informacje.
- (106) Kryteria oceny były zdefiniowane w sposób jednoznaczny i wyraźny. Kryterium wyboru był ważony prawdopodobieństwem dochód całkowity podlegający bardziej szczegółowym kryteriom.
- (107) Dostęp do biura danych nie był ograniczony do pięciu oferentów ze względów technicznych. To, ilu oferentom udzielono dostępu do biura danych, wynikało z oceny ich ofert.

⁽¹⁰⁷⁾ Zarządcy masy upadłościowej powołują się w tym kontekście na wyrok Trybunału z dnia 16 grudnia 2010 r., Seydaland, C-239/09, Zb.Orz. 2010, s. I-13083, pkt 34.

- (108) Zdaniem zarządców masy upadłościowej NBG zostało założone oraz wyposażone kapitałowo jako narzędzie służące tymczasowej obsłudze działalności operacyjnej Nürburgring przed zbyciem. Wcześniej działalność operacyjną prowadziło NAG. Od momentu wydzierżawienia Nürburgring NAG przedsiębiorstwa NG, MSR i CMHN były jedynie zwykłymi spółkami posiadającymi i nie prowadziły działalności operacyjnej. Zarządcy masy upadłościowej uważają, że nie brano pod uwagę przejęcia działalności operacyjnej przez przedsiębiorstwa NG, MSR i CMHN, ponieważ po pierwsze podział takiej działalności na trzy przedsiębiorstwa wymagałby oddzielnych koncepcji, a po drugie przedsiębiorstwa te nie zgadzały się z wyodrębnieniem jednostek, których celem było zapewnienie rozsądnego ekonomicznie użytkowania nieruchomości. Oprócz tego w przypadku wielu przedsiębiorstw zawieranie umów z niewypłacalnymi podmiotami jest sprzeczne z wewnętrznymi regułami zgodności, w związku z czym działalność operacyjną musiała kontynuować spółka zależna, której nie groziła upadłość, tak aby klienci Nürburgring mieli akceptowalną stronę umowy. Ponadto od pracowników nie można wymagać przejścia z NAG do niewypłacalnych przedsiębiorstw. Przedsiębiorstwo NBG nie zostało założone i wyposażone kapitałowo jako długoterminowe rozwiązanie awaryjne. Dlatego – w przeciwieństwie do zarządzanych przez nie aktywów Nürburgring – nie jest na sprzedaż. Ponadto zarządcy masy upadłościowej wyjaśniają, że wyposażenie kapitałowe NBG pod kątem zbycia (w celu uniknięcia mniejszych wpływów w przypadku zamkniętych zakładów) zostało przeprowadzone z uwzględnieniem wyłącznie aspektów gospodarczych, że NBG zwiększyło, a nie zmniejszyło aktywa NG⁽¹⁰⁸⁾, że NGB nie odniosło żadnych korzyści ze wspomnianego wyposażenia kapitałowego oraz że założenie i wyposażenie kapitałowe NBG należy przypisać nie państwu, lecz zarządcom masy upadłościowej.
- (109) NGB i Ver.di zawarły również zbiorowy układ pracy, aby móc kontynuować działalność operacyjną w ramach NGB do momentu zbycia, a nie po to, aby utrzymać Nürburgring jako jednostkę gospodarczą. Układ ten zostały zawarty z NGB, a nie ze zbywcami. Umowy o pracę zostały przeniesione z NAG na NGB zgodnie z § 613 a niemieckiego kodeksu cywilnego (BGB), a nie na podstawie zbiorowego układu pracy. Zgodnie z art. 7 i 9 TFUE oraz dyrektywą Rady 2001/23/WE⁽¹⁰⁹⁾ konkurencja nie może prowadzić do obejścia lub obniżenia standardów społecznych. Dla NGB jako spółki tymczasowej ważne jest to, aby pracownicy, którzy są niezbędni do prowadzenia działalności operacyjnej i przede wszystkim byli zatrudnieni w NAG, ale też w NG (20 pracowników), zgodzili się na przejście do NGB. NGB musiało uniknąć konieczności zastąpienia pozostałych wykwalifikowanych pracowników na etapie przejścia. W okresie od początku 2011 r. do końca 2012 r. liczba pracowników została zmniejszona o 114 ekwiwalentu pełnego czasu pracy (z 402 do 288 ekwiwalentu pełnego czasu pracy). Na początku sezonu 2013 ponownie zatrudniono 290 pracowników w ekwiwalencie pełnego czasu pracy. Oferentów poinformowano o możliwości dopasowania zakresu transakcji do ich późniejszej koncepcji biznesowej. Przejęcie pracowników nie oznaczało, że realizowany będzie jeden model biznesowy.
- (110) Niemcy uważają, że ani przepisy dotyczące pomocy państwa, ani europejski model społeczny nie pozwalają na to, aby nabywca aktywów postawionego w stan upadłości przedsiębiorstwa – pod rygorem odpowiedzialności za spłatę wcześniej udzielonej temu przedsiębiorstwu pomocy – był zmuszany do uniknięcia przejęcia umów o pracę niewypłacalnego przedsiębiorstwa i zawarcia nowych umów o pracę.

4.2. SKARGA ZŁOŻONA PRZEZ ADAC e.V. (SKARŻĄCEGO 2)

a) Skarga

- (111) Skarżący 2 wyjaśnia, że zbywcy poinformowali go o tym, że nie może zostać uwzględniony w kolejnym etapie zbycia, ponieważ zaproponowana przez niego cena kupna była znacznie niższa od innych ofert oraz poza tym jego oferta obejmowała tylko część aktywów, podczas gdy celem tej procedury była maksymalizacja wartości wszystkich aktywów.
- (112) Skarżący 2 twierdzi, że procedura zbycia ma na celu zapewnienie ciągłości gospodarczej działalności oraz pozycji rynkowej Nürburgring w obecnej formie i tym samym nie nadaje się do uniknięcia przejścia korzyści płynących z już przyznanej pomocy na nabywcę. Skarżący 2 utrzymuje, że tylko sprzedaż różnych aktywów i działalności Nürburgring kilku częściowym oferentom może spowodować przerwanie ciągłości gospodarczej, że zbywcy preferują sprzedaż wszystkich aktywów jednemu inwestorowi jako całości zamiast zbycia pojedynczych aktywów, że nabycie pojedynczych aktywów było tak naprawdę niemożliwe, że nie zostały określone żadne kryteria oceny ofert na część aktywów w porównaniu do całościowych ofert oraz że w drugim etapie procedury zostały uwzględnione tylko całościowe oferty.

⁽¹⁰⁸⁾ NGB z powodzeniem zamknęło rok obrachunkowy 2013 z EBITDA (przed dzierżawą) w wysokości 2 920 000 EUR. W 2013 r. NGB zapłaciło czynsz dzierżawny w wysokości 2 661 000 EUR.

⁽¹⁰⁹⁾ Dyrektywa Rady 2003/23/WE z dnia 12 marca 2001 r. w sprawie zbliżania ustawodawstw państw członkowskich odnoszących się do ochrony praw pracowniczych w przypadku przejęcia przedsiębiorstw, zakładów lub części przedsiębiorstw lub zakładów (Dz.U. L 82 z 22.3.2001, s. 16).

- (113) Skarżący 2 uważa ponadto, że przeprowadzone przez zarządców masy upadłościowej zbycie jest sprzeczne z przepisami dotyczącymi pomocy państwa, w szczególności ze względu na brak przejrzystości oraz niedyskryminacji, i dlatego procedura zbycia nie nadaje się do uzyskania faktycznej ceny rynkowej. Skarżący 2 twierdzi, że w dokumentacji przetargowej brakowało informacji na temat sytuacji finansowej NG, istotnych z punktu widzenia składania ofert, co skutkowało zawyżeniem deklaracyjnych ofert, w związku z czym po umieszczeniu ich w biurze danych prawdopodobnie będzie trzeba je skorygować w dół. Skarżący 2 wyjaśnia, że oczekiwania co do zysków za rok 2013 zostały znacznie obniżone w stosunku do informacji przekazanych przez oferentów bez poinformowania o tym samych oferentów i umożliwienia im złożenia nowych ofert. Ponadto skarżący 2 zwraca uwagę, że informacje na temat sytuacji finansowej NBG oraz wymaganych inwestycji średnio- i długoterminowych były niewystarczające oraz że w dokumentacji sprzedażowej zasugerowano trwałość stosunków umownych, mimo że umowy ze skarżącym 2 zostały przedłużone tylko o jeden rok (2014 r.). Poza tym nie uwzględniono w dostatecznym stopniu kryterium bezpieczeństwa transakcji; w przeciwnym razie spółka zainteresowana kupnem – La Tene Capital Limited – nie uzyskałaby dostępu do biura danych przy tak nierealistycznie wysokiej ofercie i bez potwierdzenia możliwości finansowych.

b) Przekazane przez Niemcy uwagi zarządców masy upadłościowej

- (114) Odpowiedzi zarządców masy upadłościowej przedstawione w motywach 101–105, które dotyczą uwag skarżącego 1, odnoszą się również do zarzutów skarżącego 2.

4.3. SKARGA ZŁOŻONA PRZEZ [OFERENTA 3] (SKARŻĄCEGO 3)

a) Skarga

- (115) Skarżący 3 utrzymuje, że przetarg wygrała nie najwyższa oferta kupna, lecz preferowany oferent lokalny. Zdaniem skarżącego 3 niegospodarcze aspekty takie jak cele regionalne lub względy przemysłowe, których inwestor działający na rynku kapitałowym nie zaakceptowałby, nie mogą mieć wpływu na niższą cenę, lecz bardziej wskazują na istnienie pomocy państwa⁽¹¹⁰⁾. Skarżący 3 twierdzi, że Capricorn wygrało przetarg, mimo że jego własna oferta ceny kupna w wysokości 150 mln EUR⁽¹¹¹⁾ była znacznie wyższa. Ponadto skarżący 3 wyjaśnia, że wybór niższej oferty jest możliwy wyjątkowo tylko w sytuacji, w której oczywiste jest, że sprzedaż oferentowi, który złożył najwyższą ofertę, jest niemożliwa (bezpieczeństwo transakcji), tzn. gdy nabywca nie jest w stanie zapłacić ceny kupna⁽¹¹²⁾. Skarżący uważa, że taka sytuacja nie istniała, i podaje następujące uzasadnienie: 1) skarżący 3 złożył wiążące zobowiązanie do sfinansowania funduszu *private equity* w wysokości 30 mln EUR oraz 2) nie można było uzyskać wiążącego zobowiązania do sfinansowania kolejnych transz ceny kupna, ponieważ zbywcy za późno otrzymali informacje lub w ogóle ich nie otrzymali. Skarżący 3 poinformował zbywców o możliwości składania zaległych zobowiązań finansowych do dnia 31 marca 2014 r. Skarżący 3 wyjaśnia, że w dniu złożenia skargi (10 kwietnia 2014 r.) mógł złożyć zobowiązanie finansowe w wysokości 110 mln EUR; Komisja przedłożyła jednak skarżącemu 3 skierowany do niego protokół ustaleń Jupiter Financing Group, Inc. („Jupiter Financial Group”) z datą 26 marca 2014 r., w którym Jupiter Financial Group poinformowała skarżącego o swojej wiążącej propozycji sfinansowania nabycia aktywów Nürburgring (zob. przypis 105 dotyczący finansowych elementów tej propozycji). Ta propozycja finansowa została złożona między innymi z zastrzeżeniem przeprowadzenia analizy *due diligence*, która usatysfakcjonowałaby Jupiter Financial Group.
- (116) Poza tym skarżący 3 informuje, że Capricorn przekaże na rzecz Nürburgring w 2014 r. 6 mln EUR ceny kupna z oferty wynoszącej łącznie 77 mln EUR i kolejne 11 mln EUR wpłaci dopiero w latach 2015–2018, tak aby faktyczna cena gotówkowa wyniosła 60 mln EUR; kwota ta jest o 50 mln EUR niższa od zaproponowanej przez niego gotówkowej ceny kupna w wysokości 110 mln EUR. W przypadku uwzględnienia przyszłych płatności gotówkowych wystąpiłaby różnica w wysokości 73 mln EUR pomiędzy ofertą Capricorn a ofertą skarżącego 3. Skarżący 3 twierdzi również, że Capricorn otrzymało pomoc w wysokości co najmniej 73 mln EUR; chodzi tutaj

⁽¹¹⁰⁾ Skarżący 3 odwołuje się do decyzji Komisji z dnia 30 kwietnia 2008 r. dotyczącej pomocy państwa udzielonej przez Austrię na prywatyzację Bank Burgenland oraz do wyroku Trybunału z dnia 24 października 2013 r., C-214/12P, C-215/12, C-223/12 P (dotychczas nieopublikowanego w Zbiorze Orzeczeń).

⁽¹¹¹⁾ Zdaniem skarżącego omawiana oferta obejmowała następujące kwoty: 1) 90 mln EUR w gotówce w momencie zawarcia umowy; 2) 20 mln EUR do dnia 31 marca 2014 r.; oraz 3) kwotę do 40 mln EUR jako uzależnioną od wyniku finansowego płatność w wysokości 20 % EBITDA kompleksu Nürburgring w danym roku po nabyciu przez skarżącego 3. Ponadto skarżący 3 zobowiązał się do stworzenia funduszu w wysokości 200 mln EUR na rozwój gmin sąsiadujących z Nürburgring.

⁽¹¹²⁾ Skarżący 3 odwołuje się do decyzji Komisji z dnia 30 kwietnia 2008 r. dotyczącej Bank Burgenland.

o różnicę pomiędzy ceną kupna zaproponowaną przez niego jako oferenta, który złożył najwyższą ofertę, a ceną kupna zaproponowaną przez oferenta, który wygrał przetarg. W przypadku uwzględnienia wsparcia na rzecz sąsiadujących gmin pomoc wzrosłaby o 200 mln EUR i wynosiłaby łącznie 273 mln EUR.

- (117) Ponadto skarżący 3 utrzymuje, że oferta Capricorn nie była bezwarunkowa, ponieważ zawierała warunek, że Komisja wyda prawomocną decyzję wykluczającą rozszerzenie obowiązku zwrotu pomocy. Taki warunek jest sprzeczny z opublikowanymi zasadami procedury sprzedażowej i tym samym narusza procedurę przetargową, ponieważ pozostałe strony (na przykład skarżący 3) nie zostały poinformowane o takich dostosowaniach.
- (118) Co więcej, skarżący 3 twierdzi, że sprzedaż aktywów nie została przeprowadzona w ramach otwartej, przejrzystej i bezwarunkowej procedury przetargowej. W szczególności skarżący 3 wyjaśnia, co następuje:
- a) Treść udostępnionych przez zbywców informatorów była błędna i myląca; zwłaszcza zaproponowana struktura transakcji „clean balance sheet” była niemożliwa do wdrożenia. Zaraz po rozpoczęciu analizy *due diligence* skarżący 3 stwierdził, że zaproponowana przez zbywców struktura transakcji nie uwzględnia sytuacji związanej z funkcjonowaniem Nürburgring i dlatego nie można jej wdrożyć ⁽¹¹³⁾.
  - b) W trakcie procesu zbycia zbywcy opóźniali finalizację umowy kupna-sprzedaży.
  - c) Zbywcy nie poinformowali o jasno ustalonym terminie zakończenia procedury przetargowej i zamiast tego wyjaśnili, że procedura trwa do końca marca 2014 r. Z wymiany informacji pomiędzy skarżącym 3 i zbywcami oraz z komunikatów prasowych zbywców wynika, że skarżący 3 mógł złożyć swoją ofertę do końca marca. Poza tym przedsiębiorstwo Capricorn było faworyzowane, ponieważ po dniu 17 lutego 2014 r. mogło jeszcze złożyć wiążące zobowiązanie finansowe ⁽¹¹⁴⁾.
  - d) Odnośne umowy, np. umowy NBG ze stronami trzecimi dotyczące działalności operacyjnej, w ogóle nie zostały przedłożone albo zostały przedłożone bardzo późno. Poza tym oferenci rzekomo otrzymali mające decydujące znaczenie wskaźniki finansowe NBG dopiero jeden dzień roboczy przed upływem terminu składania ostatecznych ofert lub nawet dopiero w dniu ich umieszczenia w biurze danych i, co więcej, tylko w języku niemieckim. Ważne informacje takie jak skontrolowany bilans roczny NBG z dnia 31 grudnia 2012 r. zostały więc rzekomo udostępnione dopiero wieczorem ostatniego dnia roboczego przed upływem terminu składania ostatecznych ofert.
  - e) Zbywcy dopuścili się w ten sposób dyskryminacji innych oferentów, zapewniając Capricorn rzekomo uprzywilejowany dostęp do ważnych dostawców będących stronami trzecimi. W związku z tym skarżący 3 w szczególności utrzymuje, że już kilka tygodni przed ogłoszeniem wybranego oferenta w dniu 11 marca 2014 r. musiały być prowadzone negocjacje pomiędzy Capricorn, zbywcami i Braugruppe Bitburger ⁽¹¹⁵⁾.

⁽¹¹³⁾ Na podstawie dokumentacji udostępnionej przez zbywców skarżący 3 uznał zatem, że nabycie aktywów oraz podjęcie działalności na podstawie oczyszczonego bilansu („clean balance sheet”) jest możliwe, tzn. bez starych lub bieżących zobowiązań wynikających z istniejących stosunków umownych, że chce negocjować z klientami i sponsorami nowe umowy na nowych warunkach, aby w ten sposób częściowo refinansować swoje inwestycje, że później okazało się jednak, że wszystkie odnośne porozumienia dotyczące zarządzania Nürburgring zostały podjęte ze stroną trzecią (NGB) na podstawie nowej umowy dzierżawy ze zbywcami i że ostatecznie oznacza to, że skarżący – po przekazaniu mu aktywów – był zmuszony do przejścia zarówno umowy dzierżawy, jak i niektórych innych porozumień pomiędzy NBG a stronami trzecimi, że inne podjęte przez NGB ustalenia nie zostały przeniesione na niego automatycznie, ale musiał ich przestrzegać, zwłaszcza biorąc pod uwagę to, że zbywcy rzekomo wymagali od niego przejścia pełnej odpowiedzialności finansowej w przypadku powództwa o odszkodowanie (na podstawie nieudostępnienia przez NBG dokumentacji dotyczącej Nürburgring) oraz że rzekomo dlatego skarżący 3 musiał zmienić swój model biznesowy: Chociaż skarżący 3 początkowo zaplanował, żeby pośrednie finansowanie nabycia Nürburgring zabezpieczyć – częściowo – poprzez zawarcie odpowiednich umów z klientami i sponsorami Nürburgring, był zmuszony do uwzględnienia istniejących umów lub co najmniej spełnienia ich warunków gospodarczych.

⁽¹¹⁴⁾ Skarżący 3 z jednej strony twierdzi, że wątpliwości co do tego, że w dniu 17 lutego 2014 r., tj. w terminie składania ofert, Capricorn mogło złożyć wiążące zobowiązanie do sfinansowania całej ceny kupna, były uzasadnione oraz że właśnie dlatego czekano z decyzją o wyborze najlepszej oferty, aż Capricorn spełni wszystkie wymagania formalne; z drugiej strony skarżący 3, jak wynika z ostatecznej oferty, był w stanie złożyć wiążące zobowiązanie finansowe w wysokości 90 mln EUR.

⁽¹¹⁵⁾ Skarżący 3 informuje ponadto, że nie tylko on, lecz także inni oferenci otrzymali błędne informacje, że wiosną 2014 r. skarżący 3 planował rozpocząć negocjacje z wybranymi przez siebie dostawcami, aby ustalić szczegóły swojej oferty kupna aktywów Nürburgring, oraz że zbywcy poinformowali go jednak, że nie można już zmienić umowy na dostawy piwa w 2014 r., ponieważ w razie roszczeń odszkodowawczych wynikających z niewywiązania się przez NGB z obowiązków umownych skarżący 3 musiałby odpowiadać wobec obecnego dostawcy piwa. Skarżący 3 uważa, że zmiana piwa Warsteiner na piwo Bitburger dowodzi, że otrzymane przez niego informacje były błędne i że został on celowo zmyślony jako oferent.

- f) Umowa kupna-sprzedaży pomiędzy zbywcami a Capricorn musi zostać poświadczona notarialnie do dnia 11 marca 2014 r. Capricorn otrzymało informacje o wyniku przetargu, zanim komisja wierzycieli podjęła decyzję. Komunikat prasowy Capricorn z dnia 9 marca 2014 r. pojawił się dwa dni przed wydaniem decyzji przez komisję wierzycieli w dniu 11 marca 2014 r.
- g) Zbywcy – bez poinformowania pozostałych oferentów – nie zastosowali się do listu procesowego z dnia 17 października 2013 r., rezygnując z przedłożenia gwarancji finansowej na całościową ofertę ceny kupna, co przyniosło korzyść tylko Capricorn ⁽¹¹⁶⁾.
- h) Zbywcy naruszyli warunki określone w liście procesowym, ponieważ przed upływem terminu składania ostatecznych ofert nie poinformowali poszczególnych oferentów o ustalonej i wewnętrznie potwierdzonej zmianie umowy kupna-sprzedaży, co znacznie utrudniło finalizację finansowania.
- i) Zbywcy dokonali wyboru oferenta również na podstawie kryteriów środowiskowych i – bez dalszych konsultacji ze skarżącym 3 – uznali, że przedsiębiorstwo nie jest w stanie spełnić tego rodzaju kryteriów, mimo że nie wprowadzili żadnych szczególnych warunków środowiskowych ⁽¹¹⁷⁾.
- j) Capricorn zostało potraktowane w sposób uprzywilejowany, ponieważ korzystało z doradztwa w sprawach dotyczących pomocy państwa udzielanego przez kancelarię adwokacką McDermot; kancelaria ta wcześniej udzielała porad w tym samym zakresie także zbywcom i krajowi związkowemu Nadrenia-Palatynat.
- (119) Skarżący 3 twierdzi, że zbycie idzie w parze z zasobami, które należy przypisać państwu ⁽¹¹⁸⁾, że Capricorn otrzymało nową pomoc państwa oraz że Capricorn należy objąć ewentualnym obowiązkiem zwrotu pomocy udzielonej zbywcy na aktywa ⁽¹¹⁹⁾. Ponadto skarżący 3 wyjaśnia, że umowa kupna-sprzedaży jest nieważna ze względu na naruszenie zakazu wprowadzenia w życie przewidzianego w art. 108 ust. 3 TFUE.
- (120) Na koniec skarżący 3 informuje, że Capricorn nie zapłaciło należnych z końcem lipca dwóch rat ceny kupna, co świadczyło o tym, że Capricorn nie złożyło w pełni sfinansowanej oferty. W rezultacie warunki finansowe zakupu aktywów Nürburgring, które wyraźnie naruszały zasady określone przez zbywców i przesłane oferentom w liście procesowym, zostały zmienione na korzyść Capricorn, co może stanowić dalszą pomoc na rzecz Capricorn.

b) Przekazane przez Niemcy uwagi zarządców masy upadłościowej

- (121) Według informacji podanych przez zarządców masy upadłościowej skarżący 3 nie złożył wiążącego zobowiązania finansowego w wysokości 30 mln EUR, i to ani w ofercie potwierdzającej z dnia 17 lutego 2014 r. (w której uwzględnione zostało wiążące zobowiązanie finansowe z dnia [...] w wysokości 30 mln EUR), ani w skardze. Zapowiedź skarżącego 3, że później dostarczy potwierdzenie zdolności finansowych, ani razu nie została podparta niewiązącymi wyjaśnieniami osób trzecich. W przeciwieństwie do ofert potwierdzających złożonych przez Capricorn i [oferenta 2] oferta potwierdzająca skarżącego 3 nie spełniała wymogów finansowych określonych w liście procesowym z dnia 17 października 2013 r. Dlatego w dniu 11 marca 2014 r. zbywcy nie mieli żadnego powodu, aby wybrać skarżącego 3. Zbywcy nie mogli zaakceptować ryzyka, że z powodu czekania na przedłożenie przez skarżącego 3 potwierdzenia zdolności finansowych liczba oferentów zmniejszy się do jednego lub do zera, ponieważ a) [oferent 2] nalegał, aby przejście własności nastąpiło w dniu 3 kwietnia 2014 r. oraz b) nie osiągnięto żadnych postępów, jeśli chodzi o uszczegółowienie oferty skarżącego 3, mimo że skarżący 3 wyraził swoje zainteresowanie w dniu 17 maja 2013 r. i złożył deklaracyjną ofertę już w dniu 30 września 2013 r., w związku z czym prawdopodobieństwo zawarcia umowy ze skarżącym 3 zmniejszyło się. Rzekome zobowiązanie finansowe Jupiter Financial Group z dnia 26 marca 2014 r. nie zostało

⁽¹¹⁶⁾ Skarżący 3 informuje, że w liście procesowym z dnia 17 czerwca 2013 r. zażądano zapewnienia gwarancji na zapłacenie ceny kupna, płatnej na pierwsze żądanie i wystawionej przez poważny bank europejski, że Capricorn nie przedłożyło żadnej gwarancji pokrywającej całą cenę kupna oraz że zbywcy musieli zmienić własne warunki płatnicze, aby zapewnić, że wybór oferenta będzie zgodny z opublikowanymi kryteriami wyboru.

⁽¹¹⁷⁾ Skarżący 3 utrzymuje, że swoją ofertę złożył z pełną znajomością oraz przy pełnym poszanowaniu przepisów ustawowych dotyczących ochrony przed hałasem.

⁽¹¹⁸⁾ Skarżący 3 odwołuje się do wyroku Trybunału z dnia 16 maja 2002 r., Stardust Marine, C-482/99, Rec. 2002, s. I-4397, pkt 54–55, oraz do decyzji Komisji w sprawach dotyczących pomocy państwa Georgsmarienhütte (Dz.U. C 199 z 14.7.2001, s. 4, pkt 27), Flughafen Dortmund (Dz.U. C 217 z 15.9.2007, s. 25, pkt 54–55) i N 510/2008 Alitalia.

⁽¹¹⁹⁾ Skarżący 3 odwołuje się do decyzji Komisji w sprawach dotyczących pomocy państwa CDA z dnia 16 grudnia 2000 r., pkt 117, i Biria Group z dnia 14 grudnia 2010 r., pkt 79–80, i do wyroku Sądu z dnia 13 września 2010 r., Olympic Airways, T-415/05, Zb.Orz. 2010, s. II-4749, pkt 157, oraz do wyroku Sądu z dnia 28 marca 2012 r., Ryanair przeciwko Komisji, T-123/09, pkt 135 (dotychczas nieopublikowanego w Zbiorze Orzeczeń).

udostępnione zbywcom, chociaż istniało datowane na dzień 31 marca 2014 r., lecz niepodpisane pismo banku inwestycyjnego i przedsiębiorstwa doradczego [...] z zastrzeżeniem zadowalającego zakończenia analizy *due diligence*. Fundusz w wysokości 200 mln EUR na rozwój gmin sąsiadujących z Nürburgring nie został oddany do dyspozycji.

- (122) Według informacji podanych przez zarządców masy upadłościowej wszyscy oferenci zostali poinformowani o tym, że zwycięski oferent może zostać wybrany zaraz po upływie terminu składania ofert wyznaczonego na dzień 17 lutego 2014 r. Przekazane przez zbywców informacje nie wzbudziły oczekiwaniami, że procedura zostanie przedłużona. Z przytoczonego przez skarżącego 3 komunikatu prasowego wynika, że zarządcy masy upadłościowej zamierzali zawrzeć umowę w pierwszym kwartale 2014 r. Zarządcy masy upadłościowej wyjaśniają, że nieprawdą jest, że rzecznik publicznie poinformował o zamiarze podjęcia decyzji pod koniec marca, że Capricorn już przed zakończeniem posiedzenia komisji wierzycieli zostało poinformowane o wyborze oferenta oraz że w dniu 9 marca 2014 r. opublikowany został komunikat prasowy Capricorn.
- (123) Zarządcy masy upadłościowej wyjaśniają, że struktura transakcji (sprzedaż pojedynczych, połączonych lub wszystkich aktywów bez przeniesienia udziałów lub zobowiązań) nie zmieniła się w trakcie procedury przetargowej. Wyrażenie „*clean balance sheet*” nie sugerowało niczego innego niż wykluczenia przeniesienia zobowiązań w ramach sprzedaży. O tym, że zbywcy są spółkami posiadającymi i że działalność operacyjną prowadzi NBG, wszyscy zainteresowani zostali poinformowani już w teaserze, który został przesłany skarżącemu 3 w dniu 17 maja 2013 r. Jeśli skarżący 3 faktycznie – jak się utrzymuje – dowiedział się o działalności NBG dopiero podczas analizy *due diligence*, zarządca masy upadłościowej może wyciągnąć z tego tylko taki wniosek, że skarżący 3 w niedostatecznym stopniu przeanalizował udostępnioną obszerną dokumentację na temat deklaracyjnej oferty. Zbywcy w żadnym momencie nie zażądali od nabywcy przejęcia umów NBG. Z powodu szczególnej sytuacji NBG w odniesieniu do od początku planowanego zbycia aktywów zarządcy masy upadłościowej i tak nie brali pod uwagę przejęcia przez nabywcę umowy dzierżawy zawartej pomiędzy zbywcami a NBG. Zarządcy masy upadłościowej twierdzą, że skarżący 3 bardzo późno odnotował, że w przypadku przejęcia aktywów w dniu 1 stycznia 2014 r. tor Nürburgring byłby w znacznej mierze pusty oraz że ze względu na okres przystosowawczy wymagany w przypadku organizacji wyścigów nowe umowy z klientami i sponsorami, jakie skarżący 3 planował zawrzeć, przyniosłyby (większe) dochody głównie dopiero w sezonie 2015. Poza tym zbywcy wielokrotnie podkreślali, że oferenci sami mogą zdefiniować przedmiot kupna.
- (124) Jeśli chodzi o roszczenia odszkodowawcze osób trzecich, zbywcy zwrócili skarżącemu 3 uwagę na to, że praktycznie nie będzie mógł zawierać z klientami NBG nowych umów na warunkach gorszych – dla klientów – w porównaniu do obecnych umów, dopóki kwestia odszkodowania za niewykonanie umów zawartych z NBG nie zostanie wyjaśniona. Należało wziąć pod uwagę to, że nabywca i strona umowy zawierają nową umowę z założeniem, że strona umowy zapłaci wyższą stawkę, wykorzysta różnicę względem poprzedniej stawki jako odszkodowanie za niewykonanie umowy i w późniejszych latach, kiedy nie będzie obowiązywała żadna umowa z NBG, będzie płacić znacznie niższą stawkę. Żądanie przez zbywców zwolnienia – w przypadku transakcji przejęcia aktywów, które prowadzą do zakończenia działalności – w żadnym razie nie jest niezwykłe i jest właściwe, aby zapewnić optymalne wykorzystanie aktywów w interesie wierzycieli.
- (125) Według informacji podanych przez zarządców masy upadłościowej termin składania potwierdzających ofert został przedłużony pismem z dnia 17 grudnia 2013 r., ponieważ również inni oferenci jeszcze nie złożyli zadowalających ofert. Oferentom wielokrotnie przypomniano o tym, że NBG przejęło działalność operacyjną dopiero po sezonie 2012 oraz że w związku z tym do realizacji były jeszcze w zasadzie stare umowy NAG i dlatego nie istnieją (jeszcze) wiarygodne sprawozdania dotyczące działalności operacyjnej. Zdaniem zarządców masy upadłościowej to potencjalni nabywcy powinni ponosić powiązane z tym ryzyko.
- (126) Zarządcy masy upadłościowej zwracają uwagę, że w dniu 6 marca 2014 r. skarżący 3 dołączył do swojej potwierdzającej oferty zmienioną wersję umowy kupna-sprzedaży. Projekt umowy kupna-sprzedaży, który był negocjowany w dniu 13 lutego, sporządzili zbywcy. Jasne było zatem, że kolejny projekt sporządzi skarżący 3.
- (127) Według informacji podanych przez zarządców masy upadłościowej wszyscy oferenci, którzy zakwalifikowali się do danego etapu procedury wyboru, mieli dostęp do tej samej dokumentacji dostępnej w biurze danych. Dokumenty wskazane w skardze wcześniej nie były także dostępne zbywcom i w szczególności innym oferentom; wszyscy oferenci mieli taką samą możliwość wglądu w dokumentację dostępną w biurze danych i inni

oferenci przeprowadzili całą analizę *due diligence* na podstawie tych samych dokumentów. Wszystkim oferentom dostatecznie wcześniej wskazano, że sprawozdania przedsiębiorstw wykazywały istotne niedociągnięcia. Prawie wszystkie dokumenty zbywców i NBG zostały umieszczone w biurze danych w języku niemieckim i zbywcy nie byli zobowiązani do udostępnienia wszystkich dokumentów w języku angielskim.

- (128) Ponadto zarządcy masy upadłościowej uważają, że okres składania ofert i potwierdzeń zdolności finansowych był wystarczająco długi. Skarżący 3 miał dziesięć miesięcy (od dnia 8 kwietnia 2013 r. – czasu pierwszego kontaktu [oferenta 3] ze zbywcami – do dnia 17 lutego 2014 r.) na przedłożenie potwierdzenia swoich zdolności finansowych i prawie cztery miesiące (od dnia 23 października 2013 r. do dnia 17 lutego 2014 r.) na przeprowadzenie analizy *due diligence*. Zarządcy masy upadłościowej uczynili tym samym więcej, niż wymaga tego praktyka decyzyjna Komisji ⁽¹²⁰⁾.
- (129) Negocjacji nowej umowy na dostawy piwa oraz negocjacji z „Rock am Ring” nie prowadziło przedsiębiorstwo Capricorn, lecz NBG; w biurze danych umieszczono odnośną dokumentację. Nie istnieje domniemywany przez skarżącego 3 związek z Capricorn.
- (130) Zbywcy nie uwzględnili w procedurze wyboru ostatecznej oferty kryteriów środowiskowych. Jedynymi kryteriami uwzględnionymi w procedurze wyboru ostatecznej oferty były: a) maksymalizacja dochodu całkowitego ze wszystkich aktywów; oraz b) oczekiwane bezpieczeństwo transakcji. Oferta skarżącego 3 nie mogła zostać wybrana ze względu na brak bezpieczeństwa transakcji, ponieważ skarżący 3, składając potwierdzającą ofertę, nie dostarczył potwierdzenia zdolności finansowych. Zbywcy jednocześnie prowadzili rozmowy z [oferentem 2] oraz na końcowym etapie negocjacji sprzedażowych z [oferentem 2] i Capricorn, ponieważ [oferent 2] złożył ofertę w wysokości [32–39] mln EUR (zob. tabela 10 poniżej) i trwały negocjacje pomiędzy Capricorn i [...], które doprowadziły do złożenia przez bank zobowiązania finansowego w dniu 10 marca 2014 r. Z powodu braku potwierdzenia zdolności finansowych w ramach potwierdzającej oferty w przypadku skarżącego 3 istniało wysokie ryzyko związane z finalizacją transakcji. Ponadto zarządcy masy upadłościowej próbowali oszacować możliwości finansowe na podstawie innych wskazówek zawartych w modelu biznesowym skarżącego 3, które wskazywałyby na możliwość dokonania transakcji. Model biznesowy skarżącego 3 opierał się na [...] i [...]. Nie można było oczekiwać wdrożenia koncepcji skarżącego 3 w krótkim terminie ze względu na obowiązujące zobowiązania w zakresie ochrony przed hałasem na torze wyścigowym Nürburgring oraz brak [...]. Koncepcja skarżącego 3 została więc uznana za oznakę znaczącego ryzyka związanego z finalizacją transakcji lub przynajmniej znacznej ilości potrzebnego czasu lub konieczności negocjacji. Zgodność tej koncepcji ze zobowiązaniami w zakresie ochrony przed hałasem na torze wyścigowym Nürburgring nie stanowiła kryterium wyboru.
- (131) W odniesieniu do twierdzenia skarżącego 3, że oferta Capricorn nie jest bezwarunkowa, ponieważ zależy od prawomocnej decyzji Komisji wykluczającej rozszerzenie obowiązku zwrotu pomocy, zarządcy masy upadłościowej i władze niemieckie wyjaśniają, że proponowana przez skarżącego 3 umowa powiększona o narzut zawiera podobne warunki. Zgodnie z właściwymi postanowieniami przedłożonych przez zarządców masy upadłościowej i władze niemieckie zmienionych projektów umowy zbywca i/lub nabywca mają prawo odstąpić od umowy, jeśli Komisja do dnia 15 lipca 2014 r. (zgodnie z projektem umowy z dnia 14 stycznia 2014 r.) lub do dnia 31 grudnia 2014 r. (zgodnie z projektem zmienionej umowy z dnia 14 lutego 2014 r.) nie wyda pozytywnej decyzji.
- (132) Zarządcy masy upadłościowej uważają, że fakt, iż zaden z obydwóch oferentów, którzy złożyli kwalifikującą się ofertę, nie spełnił wymogu zabezpieczonego finansowania (gwarancja zapłaty ceny kupna lub zapłata ceny kupna na rachunek depozytowy) w pełnym zakresie, i w związku z tym zbywcy w zasadzie zrezygnowali z tego wymogu, nie informując o tym skarżącego 3, nie dowodzi, że procedura była nieprzejrzysta. Ponieważ skarżący 3 nie złożył potwierdzającej oferty, nie musiał przedstawiać potwierdzenia swoich zdolności finansowych. Poinformowanie wszystkich oferentów o rzekomej rezygnacji z tego wymogu nie wpłynęłoby na procedurę przetargową. Poza tym rezygnacja nie miała pierwotnie na celu zniesienia spoczywającego na skarżącym 3 obowiązku potwierdzenia możliwości finansowych oraz jest zgodna z zachowaniem hipotetycznego zbywcy prywatnego.
- (133) Zarządcy masy upadłościowej uważają, że nie można przypisać środków przedsięwziętych przez nich samych oraz przez komisję wierzycieli państwu oraz że nie odnotowuje się uprzywilejowania Capricorn, ponieważ zbywcy przeprowadzili procedurę wyboru zgodnie z zasadami, jakimi kieruje się podmiot gospodarczy działający w warunkach gospodarki rynkowej.

⁽¹²⁰⁾ Zarządcy masy upadłościowej odwołują się do decyzji Komisji z dnia 30 kwietnia 2008 r. w sprawie C-56/06 – Prywatyzacja Bank Burgenland i do decyzji Komisji z dnia 19 czerwca 2013 r. w sprawie SA.36197 – Prywatyzacja ANA – Aeroportos de Portugal oraz do komunikatu Komisji w sprawie sprzedaży gruntów.

- (134) W odniesieniu do twierdzenia, że Capricorn nie złożyło w pełni sfinansowanej oferty, ponieważ nie zapłaciło drugiej raty ceny kupna, i poprzez zmianę warunków finansowych nabycia aktywów Nürburgring na korzyść Capricorn otrzymało dalszą pomoc, Niemcy przedstawiają następujące argumenty: a) Capricorn nie osiągnęło przez to żadnej korzyści, ponieważ finansowanie drugiej transzy odbyło się po zmienionej stopie procentowej na poziomie 8 % oraz z zabezpieczeniem rzeczowym (zob. przypis 72); b) zmiana finansowania drugiej transzy nie zawiera pomocy państwa, ponieważ decyzji o zmianie finansowania nie należy przypisywać państwu i decyzja ta została podjęta przez samych zarządców masy upadłościowej bez udziału kraju związkowego; c) nie naruszono zasad określonych przez zbywców ani zasad przekazanych oferentom w liście procesowym, ponieważ w trakcie procedury przetargowej zbywcy nie udzielili przed zamknięciem żadnych wytycznych dotyczących transz ceny kupna, w związku z czym ewentualna prośba oferenta o zastąpienie gotówkowego zabezpieczenia ceny kupna innym posiadającym wartość zabezpieczeniem nie miałyby żadnego wpływu na ocenę ofert.
- (135) Zarządcy masy upadłościowej uważają, że przedmiotową skargę należy odrzucić, ponieważ jest ona nieuzasadniona. Niepoparte dowodami informacje skarżącego 3 na temat finansowania nie odpowiadały zachowaniu rozważnego uczestnika rynku lub zarządcy masy upadłościowej.

4.4. SKARGA ZŁOŻONA PRZEZ MEYRICKA COXA (SKARŻĄCEGO 4)

a) Skarga

- (136) Skarżący 4 twierdzi, że Capricorn wygrało przetarg nie ze względu na to, że złożyło ofertę najkorzystniejszą ekonomicznie, lecz że jest przedsiębiorstwem niemieckim i że zbywcy nie chcieli sprzedać aktywów konsorcjum zarządzanym przez spółkę, w której udziały ma inna spółka. Ponadto utrzymuje on, że Capricorn złożyło pod wieloma względami niższą ofertę niż [oferent 2]. W szczególności skarżący 4 wyjaśnia, że:
- Sfinansowanie oferty Capricorn jest mniej bezpieczne niż sfinansowanie oferty [oferenta 2] ⁽¹²¹⁾.
  - Oferta [oferenta 2] przewidywała wyższe płatności zaliczkowe ⁽¹²²⁾.
  - Oferta Capricorn zawierała wyższe ryzyko związane z realizacją niż oferta [oferenta 2] ⁽¹²³⁾.
  - [oferent 2] ma więcej doświadczenia i lepsze kwalifikacje niż Capricorn ⁽¹²⁴⁾.
  - Prawdopodobieństwo kolejnej inwestycji w wysokości 25 mln EUR w Nürburgring jest wyższe w przypadku [oferenta 2] niż Capricorn.

⁽¹²¹⁾ Skarżący 4 przypomina, że w trakcie procedury Capricorn przypuszczalnie kontaktowało się z kilkoma przedsiębiorstwami w celu uzyskania pomocy w sfinansowaniu swojej oferty, Capricorn błędnie przedstawiło swoje wsparcie finansowe na rzecz zbywców na wczesnym etapie procedury, struktura przedsiębiorstwa GetSpeed, które ma jedną trzecią udziałów w konsorcjum Capricorn, nie jest całkowicie jasna, komisja wierzycieli nie została w pełni poinformowana o finansowaniu oferty Capricorn przez [...] oraz że Capricorn publicznie przyznało, że nie dysponuje możliwościami sfinansowania swojej planowanej inwestycji o wartości 25 mln EUR w aktywa Nürburgring. Poza tym komisja wierzycieli miała za mało czasu, aby zweryfikować warunki finansowania oferty Capricorn przez [...].

⁽¹²²⁾ Skarżący 4 wyjaśnia, że oferta [oferenta 2] obejmowała płatność zaliczkową w wysokości 32,5 mln EUR na początku kwietnia 2014 r., podczas gdy oferta Capricorn zakładała tylko płatności zaliczkowe w wysokości 5 mln EUR w marcu 2014 r., 5 mln EUR w lipcu 2014 r. i 5 mln EUR w grudniu 2014 r.

⁽¹²³⁾ Skarżący 4 informuje, że jego oferta przewidywała zawarcie umowy już w kwietniu 2014 r., płatności [oferenta 2] były zagwarantowane lub uzależnione od rentowności działalności, członkami [oferenta 2] są znane i właściwie finansowane przedsiębiorstwa z sukcesami w dziedzinie fuzji i przejęć, podczas gdy oferta Capricorn wejdzie w życie najwcześniej w dniu 1 stycznia 2015 r., kolejne płatności Capricorn są wymagalne, między innymi, dopiero po zakończeniu oceny istniejącej pomocy państwa przez Komisję i po przeprowadzeniu ewentualnych postępowań przed sądami UE, na wypadek, gdyby Komisja nie zakończyła swojej oceny do dnia 1 stycznia 2015 r., zbywcy przewidzieli dla Capricorn możliwość dzierżawy aktywów Nürburgring od tego czasu do momentu zakończenia oceny, Capricorn jest małym przedsiębiorstwem z niewielkim kapitałem, ma małe doświadczenie w dziedzinie fuzji i przejęć oraz na swoim koncie ma szereg niezrealizowanych projektów.

⁽¹²⁴⁾ Skarżący 4 wyjaśnia, że [oferent 2] ma doświadczenie jako właściciel i zarządca wielu dużych torów wyścigowych, zarządca hoteli i obiektów rekreacyjnych oraz organizator festiwalu i że [oferent 2] jest największym inwestorem inwestującym w Formułę 1 oraz w dużych producentów samochodów i firmy specjalizujące się w działalności rekreacyjnej, podczas gdy Capricorn nie zdobyło jeszcze żadnego doświadczenia w zarządzaniu torami wyścigowymi lub hotelami, organizacji festiwalu, promocji sportu rajdowego lub wprowadzaniu produktów na rynek.

- f) Oferenci byli różnie traktowani w ramach procedury przetargowej; Capricorn było lepiej traktowane ⁽¹²⁵⁾.
- (137) Skarżący 4 twierdzi ponadto, że Capricorn nie zapłaciło wymagalnej pod koniec lipca drugiej raty ceny kupna oraz że poprzez rezygnację z przewidzianej kary umownej w wysokości 25 mln EUR za zaległe płatności i z odsetek za zwłokę w wysokości 8 % Capricorn otrzymało dalszą pomoc państwa. W związku z tym pojawiają się również pytania dotyczące informacji przekazanych komisji wierzycieli przez KPMG i zarządców masy upadłościowej w ramach procedury przetargowej oraz potwierdza to, że zdolność finansowa Capricorn nie została właściwie przedstawiona.
- (138) Ponadto skarżący 4 uważa, że pomiędzy [...] a Capricorn nigdy nie istniała podpisana umowa o finansowanie, lecz jedynie *term-sheet*, w związku z czym Capricorn, jak poinformowała komisja wierzycieli, nie dysponowało żadną umową o finansowanie.
- (139) Na koniec skarżący 4 stwierdza, że z przekazanych mu informacji wyraźnie wynika, że przy zbywaniu aktywów Nürburgring Capricorn osiągnęło korzyść, że korzyść ta wynika z decyzji, która nie odpowiada sposobowi przeprowadzania procedury przez zbywcę działającego na rynku komercyjnym oraz oceny ofert na podstawie kryteriów udzielenia zamówienia, że taki zbywca nie stwierdziłby, że oferta Capricorn jest ogólnie korzystniejsza pod względem ekonomicznym niż oferta [oferenta 2] oraz że należy wszcząć nową procedurę, która będzie obejmowała szereg spójnych kryteriów pozwalających zapewnić przeprowadzenie otwartego, sprawiedliwego i bezwarunkowego przetargu, a także będzie przewidywała sporządzenie jasnego harmonogramu oraz ochronę tożsamości oferentów przed komisją wierzycieli.

b) Przekazane przez Niemcy uwagi zarządców masy upadłościowej

- (140) Zarządcy masy upadłościowej wyjaśniają, że skarżący 4 jako członek [oferenta 2] był zaangażowany jedynie pośrednio. Proponują odrzucić skargę, ponieważ procedura przetargowa była otwarta, przejrzysta i bezwarunkowa i aktywa zostały sprzedane oferentowi, który złożył najlepszą ofertę, z uwzględnieniem maksymalizacji całkowitego dochodu.
- (141) Zarządcy masy upadłościowej nie zgadzają się z twierdzeniem, że członkowie komisji wierzycieli zgodzili się na zbycie aktywów na rzecz Capricorn, ponieważ Capricorn jest przedsiębiorstwem niemieckim, a nie konsorcjum zarządzanym przez spółkę, w której udziału ma inna spółka.
- (142) Według informacji podanych przez zarządców masy upadłościowej oferta Capricorn – w porównaniu do oferty [oferenta 2] – prowadzi do znacznego zwiększenia dochodów ze sprzedaży; w kontekście bezpieczeństwa transakcji obydwie oferty nie wykazują istotnych różnic, które uzasadniałyby wybór znacznie niższej oferty (w przypadku obydwóch ofert bezpieczeństwo transakcji było zadowalające, chociaż jego poziom nie był najwyższy). [Oferent 2] nie był również gotowy do ustanowienia poręczenia bankowego ceny kupna lub jej wpłaty na rachunek depozytowy, mimo że wyraźnie zażądano tego w liście procesowym z dnia 17 października 2013 r. Pomimo wielokrotnych upomnień ani [oferent 2], który miał pozyskać kapitał obcy, ani inny członek [oferenta 2] nie wydał prawnie wiążącego oświadczenia, w którym zobowiązałby się do udostępnienia wymaganych środków. Robertino Wild, udziałowiec Capricorn, dostarczył natomiast obszernie zabezpieczenia i finansowanie zewnętrzne Capricorn było potwierdzone standardowymi warunkami finansowymi [...]. Zarządcy masy upadłościowej zweryfikowali to potwierdzenie finansowania i poinformowali komisję wierzycieli o wyniku przeprowadzonej weryfikacji, wskazując, że potwierdzenie finansowania nie zawierało żadnych nietypowych zastrzeżeń lub warunków. Nie tylko udział kapitału własnego w wysokości [14–17] mln EUR, lecz także udział kapitału obcego w wysokości [41–49] mln EUR był zabezpieczony karą umowną w wysokości [22–27] mln EUR, którą miałby zapłacić nabywca, gdyby zbywcy odstąpili od umowy z powodu zaległych płatności. Także kara umowna była objęta zabezpieczeniem. Komisja wierzycieli zgodziła się z oceną zarządców masy upadłościowej.
- (143) W odniesieniu do płatności zaliczkowych zarządcy masy upadłościowej wyjaśniają, że oferta [oferenta 2] miała zarówno pozytywne aspekty (do dnia 31 marca 2014 r. płatność w wysokości [30–33] mln EUR w przypadku [oferenta 2], a w przypadku Capricorn płatność w wysokości [4,6–5,1] mln EUR), jak i negatywne aspekty: Środki przekazane przez [OFERENTA 2] miały pozostać na zablokowanym koncie do momentu wydania prawomocnej decyzji Komisji, z wyjątkiem transzy w wysokości [7,1–7,6] mln EUR, i zostać przesłane zbywcom

⁽¹²⁵⁾ Skarżący 4 zwraca uwagę, że [oferent 2] miał mniej okazji, żeby skontaktować się ze zbywcami, niż Capricorn, że termin składania ostatecznych ofert najpierw został wydłużony z dnia 11 grudnia 2013 r. do dnia 17 lutego 2014 r., i następnie w dniu 11 marca 2014 r., kilka godzin po wpłynięciu oferty Capricorn, został anulowany oraz że [oferent 2] nie miał możliwości podwyższenia lub zmiany swojej oferty.

albo po wydaniu prawomocnej decyzji Komisji, albo – gdyby w przypadku niewydania prawomocnej decyzji nabywca nie odstąpił od umowy (przy czym przedłużenie terminu odstąpienia nie było wykluczone) – do dnia 31 marca 2015 r. Gdyby prawomocna decyzja Komisji została wydana w 2014 r., w przypadku [oferenta 2] zbywcy mieliby dostęp do [30–33] mln EUR, a w przypadku Capricorn – do [58–63] mln EUR (plus około 6 mln EUR z przepływu pieniężnego NBG).

- (144) Z porównania ofert Capricorn i [oferenta 2] wynika, że oferta Capricorn zawierała najwyższą nominalną cenę kupna i zakładała osiągnięcie najlepszego wyniku gospodarczego:

Tabela 10

Porównanie ofert Capricorn i [oferenta 2]

Oferta Capricorn		Oferta [oferenta 2]	
Kwoty w mln EUR			
1. Rata ceny kupna 31.3.2014 r.	[4,6–5,1]	1. Rata ceny kupna 31.3.2014 r.	[7,1–7,6]
2. Rata ceny kupna 31.7.2014 r.	[4,6–5,1]	2. Rata ceny kupna 31.3.2014 r.	[22–27]
3. Rata ceny kupna 20.12.2014 r.	[4,6–5,1]	3. Rata ceny kupna 2016 r.	[2,3–2,6]
Przepływ pieniężny NBG w 2014 r. (*)	6,0	W zależności od wyniku za 2015 r. w 2016 r. (*)	[2,3–2,6]
4. Rata ceny kupna przy zawarciu umowy	[41–49]	W zależności od wyniku za 2016 r. w 2017 r. (*)	[4,6–5,1]
Pozostała cena kupna	[10,5–11,5]	W zależności od wyniku za 2017 r. w 2018 r. (*)	[7,1–7,6]
Całkowita cena kupna	77,0		[47–52]
Redukcja personelu/restrukturyzacja	– 2,5		– 3,0
Rozwiązanie umów z Lindner	– 1,0		– 1,0
		Ujemny przepływ pieniężny NBG za 1. kw. 2014	– 1,6
		Pozostałe płatności	– 1,3
Wynik finansowy	[70–77]		[41–45]

(*) Przepływ pieniężny NBG za rok 2014 w przypadku Capricorn (6 mln EUR) i uzależnione od wyniku finansowego płatności w przypadku [oferenta 2] w latach 2015–2017 (15 mln EUR) są uzależnione od powodzenia konkretnej działalności operacyjnej. W przypadku [oferenta 2], inaczej niż w przypadku Capricorn, zbywcy nie mają żadnego wpływu na tę działalność.

- (145) Sukcesy członków [oferenta 2] oraz ich większe doświadczenie transakcyjne w dziedzinie fuzji i przejęć nie uzasadniały wyboru oferty ze znacznie niższą ceną kupna. Zbywcy nie negocjują kompetencji partnerów konsorcjum, które jednak nie stanowiły kryterium wyboru. Także wysokość inwestycji w Nürburgring po zakupie nie była kryterium wyboru.
- (146) Zarządcy masy upadłościowej nie dopuścili się dyskryminacji żadnego oferenta i ze skargi nie wynika, które działania zarządców miałyby doprowadzić do tego, że [oferent 2] złożył niższą ofertę od Capricorn. Zarządcy masy upadłościowej odrzucają argumenty skarżącego 4, jakoby uczestnicy przetargu byli niedostępni, a proces sprzedaży przeciągał się w czasie, aby umożliwić Capricorn złożenie oferty. [Oferent 2] został wyraźnie poinformowany o tym, że do czasu posiedzenia komisji wierzycieli w dniu 11 marca 2014 r. odbędą się dalsze negocjacje z innymi oferentami.

- (147) Ponadto zarządcy masy upadłościowej zwracają uwagę, że ich środków i zgody komisji wierzycieli nie można przypisać państwu oraz że w ramach procesu sprzedaży nie doszło do przekazania korzyści, ponieważ proces ten był zgodny z zasadami rynkowymi.
- (148) W odniesieniu do twierdzenia skarżącego 4, że pomiędzy [...] a Capricorn nigdy nie istniała umowa o finansowanie, władze niemieckie stwierdziły, że [...] potwierdziło swoją ofertę finansowania na podstawie obszernej analizy prawnej i finansowej *due diligence* oraz nigdy nie anulowało swojego potwierdzenia finansowania.
- (149) W odniesieniu do twierdzenia skarżącego 4, że Capricorn nie zapłaciło drugiej raty ceny kupna, Niemcy podniosły argumenty przedstawione w pkt 134.

5. OCENA ŚRODKÓW POMOCY

- (150) Celem niniejszej decyzji chodzi przede wszystkim o stwierdzenie, czy przedsiębiorstwo NG oraz jego spółki zależne MSR i CMHN w momencie przyznania środków 1 do 19 były przedsiębiorstwami zagrożonymi w rozumieniu *wytycznych wspólnotowych dotyczących pomocy państwa w celu ratowania i restrukturyzacji zagrożonych przedsiębiorstw* ⁽¹²⁶⁾ („wytycznych”). Następnie Komisja zbada, czy przedmiotowe środki stanowią pomoc państwa w rozumieniu art. 107 ust. 1 TFUE i, ostatecznie, czy tę pomoc można uznać za zgodną z TFUE.

5.1. TRUDNA SYTUACJA NG, MSR I CMHN

- (151) Gdyby środki 1 do 19 stanowiły pomoc państwa i przedsiębiorstwa NG, MSR i CMHN były w momencie udzielenia pomocy przedsiębiorstwami zagrożonymi, zgodnie z art. 107 ust. 3 lit. c) TFUE i w szczególności z wytycznymi środki te należałoby zbadać pod kątem zgodności z rynkiem wewnętrznym. Jedną z podstawowych kwestii jest więc to, czy NG, MSR i CMHN były przedsiębiorstwami zagrożonymi. Komisja doszła do wniosku, że w momencie udzielenia pomocy przedsiębiorstwa te znajdowały się w trudnej sytuacji gospodarczej i że w związku z tym nie mogłyby pozyskać środków na prywatnym rynku kredytowym.
- (152) Poniżej przedstawiona ocena opiera się na pkt 9 do 11 wytycznych. Komisja wskazuje na swoją ocenę w pkt 202 do 206 decyzji z dnia 21 marca 2012 r., w której tymczasowo nie wykluczono tego, że w dniu 1 lipca 2008 r. NG należało uznać w rozumieniu wytycznych za przedsiębiorstwo zagrożone (zob. również pkt 46 i 47 decyzji z dnia 7 sierpnia 2012 r.). Ponadto w pkt 6 do 13 decyzji z dnia 7 sierpnia 2012 r. Komisja stwierdziła, że NG, MSR i CMHN były przedsiębiorstwami zagrożonymi.
- (153) Komisja uważa, że każde przedsiębiorstwo należy oceniać całościowo, z uwzględnieniem wszystkich obszarów działalności. Nie można zaakceptować, że Niemcy pomijają w ocenie wskaźników finansowych obszary działalności, które przynoszą straty, np. wyścigi Formuły 1 i projekt „Nürburgring 2009”. Poza tym jasne jest, że przedsiębiorstwa nie miały dostępu do zewnętrznych źródeł finansowania.
- (154) Najważniejsze wskaźniki finansowe NG za okres 2001–2011 są następujące:

Tabela 11

Najważniejsze wskaźniki finansowe NG za okres 2001–2011 (w mln EUR)

	2001	2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011
Obrót	34,3	38,3	34,2	28,7	27,1	27,8	29,9	22,0	33,3	5,1	7,0
EBT (*)	0,6	-0,5	0,6	- 9,9	- 9,6	- 40,1 (**)	- 2,4	- 0,8	- 9,9	4,6	- 16,2

⁽¹²⁶⁾ Dz.U. C 244 z 1.10.2004, s. 2.

	2001	2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011
Kapitał zarejestrowany	5,1	5,1	5,1	10,0	10,0	10,0	13,3	16,7	20,0	20,0	20,0
Kapitał własny	15,2	18,6	19,1	37,3	27,6	- 12,6	- 10,2	- 9,9	- 15,8	- 10,9	- 27,4
Zobowiązania razem	—	45,6	43,4	19,7	19,5	27,8	46,8	99,1	234,2	263,2	290,4
Zobowiązania/kapitał własny (w %)	—	250	230	50	70	- 270	- 460	- 1 000	- 1 480	- 2 410	- 1 060
Zobowiązania/obróć (w %)	—	119	127	69	72	100	156	450	703	5 160	4 150

(*) Wynik przed opodatkowaniem (*Earnings before taxes – EBT*).

(**) Więcej strat wynika głównie ze znacznego wzrostu kosztów organizacyjnych z 21,2 mln EUR w 2005 r. do 44,0 mln EUR w 2006 r.

- (155) Zgodnie z pkt 10 lit. a) wytycznych przedsiębiorstwo jest zagrożone „w przypadku spółki z ograniczoną odpowiedzialnością, jeżeli ponad połowa jej zarejestrowanego kapitału została utracona, w tym ponad jedna czwarta tego kapitału w okresie poprzedzających 12 miesięcy”. Przepis ten odzwierciedla założenie, że przedsiębiorstwo, które doznaje masowej utraty swojego kapitału, nie będzie w stanie powstrzymać strat, które na pewno doprowadzą je do zniknięcia z rynku w perspektywie krótko- lub średnioterminowej (jak określono w pkt 9 wytycznych).
- (156) Komisja ponadto stwierdza, że zgodnie z pkt 11 wytycznych przedsiębiorstwo można uznać za zagrożone, „gdy występują typowe oznaki, takie jak rosnące straty, malejący obróć, zwiększanie się zapasów, nadwyżki produkcji, zmniejszający się przepływ środków finansowych, rosnące zadłużenie, rosnące kwoty odsetek i zmniejszająca się lub zerowa wartość aktywów netto”. W tym kontekście Sąd zwraca uwagę, że istnienie ujemnego kapitału własnego „można uważać za ważny wskaźnik trudnej sytuacji finansowej przedsiębiorstwa” ⁽¹²⁷⁾.
- (157) Ze sprawozdań finansowych NG za lata 2001–2011 wynika, że nie więcej niż połowa zarejestrowanego kapitału została utracona. Niemniej jednak kapitał własny przedsiębiorstwa był w latach 2006–2011 ujemny. We wcześniejszych przypadkach Komisja wychodziła z założenia, że fakt, iż kapitał własny przedsiębiorstwa był ujemny, de facto sugerował, że cały zarejestrowany kapitał tego przedsiębiorstwa został utracony i że z góry należy uznać, że kryteria określone w pkt 10 lit. a) wytycznych zostały spełnione ⁽¹²⁸⁾.
- (158) W przypadku NG Komisja stwierdza, że jedynie dlatego nie więcej niż połowa zarejestrowanego kapitału została utracona, że przedsiębiorstwo nie przedsięwzięło odpowiednich środków. Odpowiednie środki powinny doprowadzić do przekształcenia ujemnego kapitału własnego przedsiębiorstwa w dodatni kapitał i jednocześnie do jego odpowiedniego podwyższenia. W tym celu można by przenieść straty lub podwyższyć kapitał, lub podjąć obydwa działania.
- (159) W tym kontekście Komisja przyjmuje, że przeniesienie strat doprowadziłoby do utraty całego zarejestrowanego kapitału przedsiębiorstwa, ponieważ łączne straty były wyższe od zarejestrowanego kapitału. W związku z tym Komisja stwierdza, że kryteria określone w pkt 10 lit. a) wytycznych są w omawianym przypadku spełnione od 2006 r.

⁽¹²⁷⁾ Wyrok Sądu z dnia 3 marca 2010 r., Freistaat Sachsen przeciwko Komisji, T-102/07, oraz MB Immobilien i MB System przeciwko Komisji, T-120/07, Zb.Orz. 2010, s. II-585, pkt 106.

⁽¹²⁸⁾ Decyzja Komisji w sprawie C 38/2007 Arbel Fauvet Rail (Dz.U. L 238 z 5.9.2008, s. 27), potwierdzona przez Sąd; wyrok Sądu z dnia 12 maja 2011 r., T-267/08 i T-279/08, Zb.Orz. 2011, s. II-1999, pkt 141; decyzja Komisji w sprawie C 27/2010 United Textiles (Dz.U. L 279 z 12.10.2012, s. 30).

- (160) W odniesieniu do pkt 11 wytycznych Komisja poza tym uważa, że NG już od 2002 r. znajdowało się w trudnej sytuacji, ponieważ: a) roczny przychód NG zmalał w tym okresie o 80 % do łącznie 89,4 mln EUR i w prawie wszystkich latach w tym okresie przedsiębiorstwo odnotowało straty; b) w całym analizowanym okresie NG wykazywało nadmierne zadłużenie, które wzrosło z 119 % obrotów w 2002 r. do 4 150 % obrotów w 2011 r.; c) tylko w 2004 i 2005 r., kiedy zadłużenie przedsiębiorstwa spadło poniżej 100 % obrotów, poziom zadłużenia wynoszący około 70 % obrotów cały czas był bardzo wysoki, i także w tych latach przedsiębiorstwo odnotowało spadek obrotów, a w każdym roku również straty; d) przez większość tego okresu (2006–2011) NG wykazywało ujemny kapitał własny.
- (161) Najważniejsze wskaźniki finansowe MSR za okres 2007–2011 są następujące:

Tabela 12

Najważniejsze wskaźniki finansowe MSR za okres 2007–2011 (w mln EUR)

	2007	2008	2009	2010	2011
Obrót	0,0	4,4	3,4	2,2	0,9
EBT	- 0,1	- 0,5	- 4,0	- 4,8	- 8,6
Kapitał zarejestrowany	0,05	0,05	0,05	0,05	0,05
Kapitał własny	0,08	0,6	4,6	3,3	11,9
Zobowiązania razem	2,5	28,3	95,6	96,5	103,8
Zobowiązania/kapitał własny (w %)	3 130	4 720	2 080	2 920	870
Zobowiązania/obróć (w %)	—	643	2 810	4 380	11 500

- (162) Najważniejsze wskaźniki finansowe CMHN za okres 2008–2011 są następujące:

Tabela 13

Najważniejsze wskaźniki finansowe CMHN za okres 2008–2011 (w mln EUR)

	2008	2009	2010	2011
Obrót	0,0	2,6	1,2	0,2
EBT	- 0,8	- 2,5	- 3,6	0,0
Kapitał zarejestrowany	0,03	0,03	0,03	0,03
Kapitał własny	0,8	3,3	6,9	6,9
Zobowiązania razem	6,5	13,3	36,9	35,3
Zobowiązania/kapitał własny (w %)	810	400	530	510
Zobowiązania/obróć (w %)	—	510	3 070	17 650

- (163) Komisja informuje, że MSR i CMHN nie przekazały jej żadnych dokumentów, z których wynikałaby ich długoterminowa rentowność.
- (164) W odniesieniu do pkt 11 wytycznych Komisja przyjmuje, że MSR i CMHN już od 2007 lub 2008 r. znajdowały się w trudnej sytuacji, ponieważ wykazywały minimalne dochody, znaczne straty roczne i rosnące zadłużenie, które znacznie przekraczało ich obroty roczne.
- (165) Komisja nie może zgodzić się z argumentem Niemiec, że NG, MSR i CMHN nie były przedsiębiorstwami zagrożonymi, ponieważ budowa infrastruktury oraz organizacja wyścigów Formuły 1 i Superbike są przedmiotem zamówienia publicznego i w związku z tym aspekty te nie powinny być brane pod uwagę w analizie sytuacji finansowej przedsiębiorstw.
- (166) Po pierwsze Komisja stwierdza, że budowy infrastruktury dla sportu motorowego, działalności rekreacyjnej, hotelarstwa i gastronomii, a także organizacji zawodów samochodowych nie należy postrzegać jako szczególnych okoliczności leżących poza typowym zakresem działalności NG, MSR i CMHN. Raczej są to główne obszary działalności tych przedsiębiorstw. Nawet gdyby zarówno udziałowcy, jak i kierownictwo postrzegali NG, MSR i CMHN jako narzędzie umożliwiające utrzymanie infrastruktury sportowej „Nürburgring” we własności publicznej oraz organizację nierentownych wydarzeń sportowych, których nie można by było zorganizować bez pokrycia przez władze publiczne generowanych przez nie strat, udziałowcy i kierownictwo nie powinni dopuścić do tego, aby zobowiązania powstały w tak nieefektywny i przynoszący straty sposób, jak wynika z przedstawionych wskaźników finansowych tych przedsiębiorstw, bez sporządzenia w tym celu solidnego i realistycznego planu biznesowego. Dlatego wspomniane obszary działalności należy uwzględnić w ocenie sytuacji finansowej.
- (167) Po drugie Komisja uważa, że fakt, iż budowa wspomnianych obiektów infrastrukturalnych oraz organizacja wyścigów samochodowych mogły przyczynić się do trudności NG, MSR i CMHN, sam w sobie nie przeszkadza w przekonaniu, że NG już przed rozpoczęciem realizacji projektu „Nürburgring 2009” wykazywało typowe oznaki dla zagrożonego przedsiębiorstwa. Przedsiębiorstwo znajdujące się w dobrej sytuacji finansowej musiałoby dostosować swoje koszty do tych działań, aby móc przetrwać. W latach 2008–2009 NG, MSR i CMHN odnotowały straty i rosnące zadłużenie (wzrost o 537 % w latach 2002–2011, 4 052 % w latach 2007–2011 i 443 % w latach 2008–2011). Chociaż w 2010 r. projekt „Nürburgring 2009” był już zakończony, przytoczone wyniki finansowe NG, MSR i CMHN wskazują, że przedsiębiorstwa te nadal znajdowały się w trudnej sytuacji.
- (168) Komisja stwierdziła zatem, że w momencie przyznania środków 1 do 19 NG, MSR i CMHN były przedsiębiorstwami zagrożonymi w rozumieniu wytycznych i ich trudna sytuacja uniemożliwiała im uzyskanie finansowania na rynku.

5.2. ISTNIENIE POMOCY PAŃSTWA

- (169) Zgodnie z art. 107 ust. 1 TFUE wszelka pomoc przyznawana przez państwo członkowskie lub przy użyciu zasobów państwowych w jakiegokolwiek formie, która zakłóca lub grozi zakłóceniem konkurencji poprzez sprzyjanie niektórym przedsiębiorstwom lub produkcji niektórych towarów, jest niezgodna z rynkiem wewnętrznym w zakresie, w jakim wpływa na wymianę handlową między państwami członkowskimi.

a) Zasoby państwowe i możliwość przypisania

- (170) Część środka 1 (podwyższenie kapitału własnego), wdrożonego przez kraj związkowy i powiat Ahrweiler, oraz inna część środka 1 (wpłaty na poczet rezerw kapitałowych), a także środki 3, 9, 16 i 19, wdrożone przez sam kraj związkowy, pochodzą jednoznacznie z zasobów państwowych i należy je przypisać państwu.
- (171) W odniesieniu do środków NG (środków 2, 4, 5, 6, 7, 10, 12, 13, 14, 15 – w kontekście przeniesienia udziałów w MSR na rzecz NG – oraz 17) Niemcy wyraźnie przyznają, że należy je przypisać państwu. Ponadto należy odnotować, że Rada Nadzorcza NG reprezentowała kraj związkowy i powiat Ahrweiler jako udziałowców NG. W tym kontekście zastępca przewodniczącego Rady Nadzorczej wyjaśnił na posiedzeniu w dniu 28 sierpnia 2005 r., że zamówienie mogłoby zostać udzielone prywatnym inwestorom, pod warunkiem że ryzyko dla kraju

związkowego byłoby niewielkie ⁽¹²⁹⁾. Poza tym na roboczym posiedzeniu Rady Nadzorczej w dniu 20 grudnia 2005 r. ustalono, że decyzję o inwestycji NG należy podjąć w nowym gabinecie po wyborach do Landtagu ⁽¹³⁰⁾. Ponadto rząd kraju związkowego zapowiedział realizację inwestycji *Erlebnisregion Nürburgring* w ogłoszeniu rządowym z dnia 30 maja 2006 r. i Rada Ministrów przyjęła w dniu 19 września 2006 r. do wiadomości, że Rada Nadzorcza NG planuje zrealizować projekt z udziałem licznych podmiotów prywatnych ⁽¹³¹⁾. Ponadto Ministerstwo Gospodarki, Transportu, Rolnictwa i Uprawy Winorośli oraz Ministerstwo Finansów kraju związkowego regularnie sporządzały ekspertyzy, opinie i instrukcje dotyczące projektu „Nürburgring 2009” ⁽¹³²⁾, który został przedstawiony szerokiej publiczności w dniu 2 grudnia 2009 r. Komisja uważa, że również pożyczka udzielona przez NG na rzecz MSR za pośrednictwem PNG (środek 6) jest środkiem NG i dlatego należy ją przypisać państwu.

- (172) W odniesieniu do pożyczki ISB (środek 8) oraz odroczenia spłaty odsetek (środek 18) Komisja przyznała, że ISB udzieliło pożyczki na polecenie kraju związkowego. W odniesieniu do pożyczki udzielonej przez RIM na rzecz MSR za pośrednictwem Mediinvest i PNG (środek 11) oraz przeniesienia udziałów w MSR na rzecz RIM (część środka 15) Komisja stwierdza, że RIM jest podmiotem publicznym, którego funkcja polega na wspieraniu polityki gospodarczej i strukturalnej kraju związkowego ⁽¹³³⁾. Dlatego przedsiębiorstwa ISB i RIM uczestniczyły na zlecenie władz publicznych w realizacji polityki kraju związkowego w celu wdrożenia wspomnianych środków, co potwierdza, że działalność ISB i RIM w kontekście tych środków należy przypisać państwu. W związku z tym wszystkie te środki obejmują zasoby, które należy przypisać państwu.

b) Działalność gospodarcza

- (173) Analogicznie do wyroku w sprawie Flughafen Leipzig/Halle ⁽¹³⁴⁾ budowę obiektów infrastrukturalnych można uznać za działalność gospodarczą, kiedy bezpośrednio wiąże się z tym użycie komercyjne, co ma miejsce w tym przypadku.
- (174) Zarządzanie obiektami sportowymi (w tym torami wyścigowymi i parkami terenowymi), parkami rozrywki ⁽¹³⁵⁾, hotelami i obiektami gastronomicznymi, centrami bezpiecznej jazdy, ośrodkami szkolenia kierowców, halami wielofunkcyjnymi i systemami płatności bezgotówkowych oraz ich dzierżawa do celów profesjonalnych i nieprofesjonalnych ⁽¹³⁶⁾ stanowi działalność gospodarczą zarówno dla właściciela, jak i zarządcy. W rezultacie również budowa lub renowacja obiektów infrastrukturalnych, które mają nieodłączny związek z taką działalnością, stanowi działalność gospodarczą. Za działalność o charakterze niegospodarczym uznaje się natomiast, między innymi, wykorzystywanie obiektu sportowego przez użytkowników nieprofesjonalnych ⁽¹³⁷⁾ oraz szkolenia młodzieży organizowane przez profesjonalne kluby sportowe, o ile księgowość takiej działalności jest prowadzona oddzielnie od księgowości działalności gospodarczej ⁽¹³⁸⁾. Biorąc pod uwagę nierozzerwalny związek pomiędzy infrastrukturą a działalnością gospodarczą, w ramach której korzysta się z tej infrastruktury, budowa i rozbudowa infrastruktury turystycznej Nürburgring lub zarządzanie nią stanowi działalność gospodarczą zarówno dla inwestorów, jak i zarządców, nawet jeśli dochody z eksploatacji infrastruktury nie pokrywają kosztów jej budowy i ponad 90 % działalności sportowej w kompleksie Nürburgring należy zaklasyfikować jako sport amatorski. Fakt ten jest istotny tylko na poziomie użytkowników: nieprofesjonalni użytkownicy nie są przedsiębiorstwami. Infrastruktura sportowa i turystyczna Nürburgring nie jest infrastrukturą ogólną tak jak droga publiczna, która jest udostępniana do użytku publicznego. Dlatego w odniesieniu do finansowania budowy omawianej infrastruktury (z pożyczek udzielanych z puli środków pieniężnych i z pożyczek udziałowców lub później z pożyczek ISB) obowiązują przepisy dotyczące pomocy państwa.
- (175) Organizacja wyścigów Formuły 1 lub innych wyścigów rajdowych polega na świadczeniu usług na profesjonalnym rynku sportowym, który czerpie zyski głównie z praw do transmisji. To, że wyścigi Formuły 1 i inne

⁽¹²⁹⁾ Opinia izby obrachunkowej Nadrenii-Palatynatu z dnia 15 czerwca 2010 r., część I, s. 14.

⁽¹³⁰⁾ Zob. przypis powyżej.

⁽¹³¹⁾ Opinia izby obrachunkowej Nadrenii-Palatynatu z dnia 15 czerwca 2010 r., część I, s. 15.

⁽¹³²⁾ Opinia izby obrachunkowej Nadrenii-Palatynatu z dnia 15 czerwca 2010 r., części I i II.

⁽¹³³⁾ Zob. opis RIM na stronie internetowej

<http://test.isb.rlp.de/de/die-isb/beteiligungen/rheinland-pfaelzische-gesellschaft-fuer-immobilien-und-projektmanagement/>

⁽¹³⁴⁾ Wyrok Sądu z dnia 24 marca 2011 r., Freistaat Sachsen, Flughafen Leipzig/Halle i in. przeciwko Komisji, T-443/08 i T-455/08, Zb.Orz. 2011, s. II-1311, utrzymany w mocy w postępowaniu odwoławczym wyrokiem Trybunału z dnia 19 grudnia 2012 r. Mitteldeutsche Flughafen AG i Flughafen Leipzig/Halle GmbH przeciwko Komisji, C-288/11 P (dotychczas nieopublikowany w Zbiorze Orzeczeń).

⁽¹³⁵⁾ C 53/2002 Space Park Development.

⁽¹³⁶⁾ SA.35440 Arena Jena. W odniesieniu do profesjonalnej infrastruktury sportowej zob. SA.31722 Hungarian tax benefit scheme. W odniesieniu do publicznych ośrodków sportowych, gdzie obowiązują bilety wstępu, zob. SA.33952 Kletteranlagen des Deutschen Alpenvereins.

⁽¹³⁷⁾ SA.33618 Uppsala arena; SA.35135 Arena Erfurt; SA.35440 Arena Jena.

⁽¹³⁸⁾ N 118/2000 Support to professional sport clubs.

wyścigi samochodowe przynoszą straty strukturalne lub służą realizacji celów polityki regionalnej, nie uzasadniają wyłączenia ich finansowania z zakresu obowiązywania przepisów dotyczących pomocy państwa. Komisja stwierdza zatem, że wyścigi Formuły 1 i inne wyścigi rajdowe stanowią działalność gospodarczą.

- (176) Promocja turystyki, projektowanie, budowa nieruchomości, zarządzanie przedsiębiorstwami i sprzedaż samochodów lub motocykli również są uważane za działalność gospodarczą.

c) **Selektywność**

- (177) Komisja uważa, że środki na poziomie zarządców (NG w przypadku środków 1, 3, 8, 9, 13, 14, 16, 18 i 19; EWN, FSZ, MAN, TTI, BWN, BWNB i Camp4Fun w przypadku środka 2; MSR w przypadku środków 4, 5, 8, 9, 11, 12, 18 i 9; CST w przypadku środka 5; MIB w przypadku środka 7; CMHN w przypadku środków 8, 9, 18 i 9; NAG w przypadku środków 10 i 17; Mediinvest, Geisler & Trimmel i Weber w przypadku środka 15) mają selektywny charakter, ponieważ przynoszą tym zarządcom korzyść. Ponadto zamówienie na budowę infrastruktury i zarządzanie nią zostało udzielone w sposób nieprzejrzysty i dyskryminujący oraz niezgodnie z zasadami udzielania zamówień. Na poziomie użytkowników środki te nie są natomiast selektywne, ponieważ amatorskie kluby sportowe i ogół społeczeństwa mają zapewniony przejrzysty i niedyskryminujący dostęp.

d) **Zakłócenie konkurencji oraz wpływ na wymianę handlową**

- (178) Środki 1–19 prowadzą do zakłócenia konkurencji na rynkach związanych z zarządzaniem torami wyścigowymi, parkami terenowymi, parkami rozrywki, hotelami i obiektami gastronomicznymi, centrami bezpiecznej jazdy, ośrodkami szkolenia kierowców, halami wielofunkcyjnymi i systemami płatności bezgotówkowych oraz na rynkach związanych z promocją turystyki, projektowaniem, budową nieruchomości, zarządzaniem przedsiębiorstwami i sprzedażą samochodów lub motocykli, ponieważ pomoc na rzecz infrastruktury Nürburgring oraz organizacji wyścigów Formuły 1 pozwala sfinansować użytkowanie tej infrastruktury. Organizacja wyścigów Formuły 1 i innych wyścigów samochodowych przyciąga klientów.
- (179) Omawiane środki umożliwiły NG, MSR i CMHN utrzymanie ich działalności, w związku z czym przedsiębiorstwa te – w przeciwieństwie do innych konkurujących przedsiębiorstw, które znajdowały się w trudnej sytuacji finansowej – nie musiały ponosić konsekwencji, które normalnie wynikałyby z ich słabych wyników finansowych. O tyle stanowi to zakłócenie konkurencji, że inne przedsiębiorstwa, które działają na tych samych rynkach, muszą zapewnić swój byt bez wsparcia ze strony państwa.
- (180) Biorąc pod uwagę wpływ na wymianę handlową między państwami członkowskimi, tor wyścigowy Nürburgring, na którym organizowane są wyścigi Formuły 1 i Wyścigowe Samochodowe Mistrzostwa Niemiec (DTM), konkuruje z innymi torami wyścigowymi w Unii, na których odbywają się główne wyścigi motorowe, i nie można wykluczyć, że park rozrywki znajdujący się w kompleksie Nürburgring przyciąga także gości z Belgii (granica belgijsko-niemiecka znajduje się około 50 km od Nürburgring). W tym kontekście należy przypomnieć, że skargę złożył konkurujący zarządca parku rozrywki Eifelpark (por. pkt 2). Poza tym nie można wykluczyć, że w odniesieniu do zarządzania parkami terenowymi, hotelami i obiektami gastronomicznymi, centrami bezpiecznej jazdy, ośrodkami szkolenia kierowców, halami wielofunkcyjnymi i systemami płatności bezgotówkowych oraz na rynkach związanych z promocją turystyki, projektowaniem, budową nieruchomości, zarządzaniem przedsiębiorstwami i sprzedażą samochodów lub motocykli występuje wpływ na wymianę handlową między państwami członkowskimi.

e) **Korzyść**

- (181) Aby zbadać, czy transakcja pomiędzy jednostką państwową a przedsiębiorstwem stanowi pomoc państwa, należy przeprowadzić test prywatnego inwestora, jak pokazuje utrwalona praktyka Komisji i jak potwierdza orzecznictwo⁽¹³⁹⁾. Zgodnie z tą zasadą państwo, jeśli prowadzi na rynku działalność handlową, musi działać jak prywatny uczestnik rynku. W innym razie może zaistnieć pomoc państwa. W przypadku zastosowania zasady

⁽¹³⁹⁾ Zob. np. wyrok Trybunału z dnia 21 marca 1991 r., Włochy przeciwko Komisji („Alfa Romeo”), C-305/89, Rec. 1991, s. I-1603, pkt 18 i 19; wyrok Sądu Pierwszej Instancji z dnia 30 kwietnia 1998 r., Cityflyer Express przeciwko Komisji, T-16/96, Rec. 1998, s. II-757, pkt 51; wyrok Sądu Pierwszej Instancji z dnia 21 stycznia 1999 r., Neue Maxhütte Stahlwerke i Lech-Stahlwerke przeciwko Komisji, T-129/95, T-2/96 i T-97/96, Rec. 1999, s. II-17, pkt 104; wyrok Sądu z dnia 28 lutego 2012 r., Land Burgenland i Austria przeciwko Komisji, T-268/08 i T-281/08, Zb.Orz. 2012, s. II-0000, pkt 48.

prywatnego inwestora zasadniczy wpływ na istnienie takiej pomocy ma to, czy prywatny podmiot gospodarczy w podobnej sytuacji zachowałby się tak samo. Przy stosowaniu tej zasady za podstawę przyznania środków pomocy można przyjąć wyłącznie względy ekonomiczne. Jak wynika z właściwego orzecznictwa, zasobów państwowych nie można analizować oddzielnie, lecz należy je badać w połączeniu z innymi środkami pomocy ⁽¹⁴⁰⁾.

- (182) Aby stwierdzić, czy właściciele lub zarządcy (NG, MSR i CMHN do dnia 30 kwietnia 2010 r. i NAG od dnia 1 maja 2010 r. do 31 października 2012 r.) odnieśli korzyść, należy zastosować zasadę prywatnego inwestora. Najpierw należy ustalić, że środki 1 do 19 nie są transakcjami *pari passu* ⁽¹⁴¹⁾, ponieważ Niemcy nie znalazły żadnego prywatnego inwestora, który zdecydowałby się na inwestycję na porównywalnych warunkach (na przykład w częściowy obszar I projektu „Nürburgring 2009”). Co prawda dwóch pożyczek udzielili oferenci prywatni, ale ich kwoty były niewielkie w porównaniu do inwestycji publicznych, ponieważ dotyczyły one tylko częściowego obszaru II projektu „Nürburgring 2009” (tzn. głównie hoteli) ⁽¹⁴²⁾ i nie zostały udzielone NG bądź innemu beneficjentowi, lecz tylko CMHN i MSR.

Tabela 14

Pożyczki udzielone CMHN/MSR przez prywatne instytucje finansowe

Instytucja finansowa	Rok	Odbiorca	Kwota (w mln EUR)	Stopa procentowa	Zabezpieczenie (w mln EUR)
Bank für Tirol und Vorarlberg	2008	CMHN	[...]	[...] % + [...] % opłaty	[...] (hipoteka) Zastaw udziałów MSR
Kreissparkasse Ahrweiler	2010	MSR	[...]	[...] %	

- (183) W każdym razie Niemcy przyznają, że także dla częściowego obszaru II projektu „Nürburgring 2009” nie znaleziono żadnego prywatnego inwestora, który byłby zainteresowany inwestycjami długoterminowymi.
- (184) Ponadto przedstawiono Komisji plany biznesowe dotyczące projektu „Nürburgring 2009” oraz działalności NG w latach 2006–2010:

Tabela 15

Plany biznesowe w zakresie realizacji projektu „Nürburgring 2009” (w mln EUR)

Przedsiębiorstwo/działalność	Data	Koszty	Obrót (2009–2020)	Wynik przed opodatkowaniem (2009–2020)
Projekt „Nürburgring 2009”	12/2005	113 (*)	281	22
Projekt „Nürburgring 2009”	3/2006	113 (*)	181	– 59
Projekt „Nürburgring 2009”	3/2006	113 (*)	281	22
Projekt „Nürburgring 2009”	8/2006	113 (*)	281	22

⁽¹⁴⁰⁾ Wyrok Trybunału z dnia 19 marca 2013 r., Bouygues SA i Bouygues Télécom SA przeciwko Komisji, C-399/10 P i C-401/10 P (dotychczas nieopublikowany w Zbiorze Orzeczeń); wyrok Sądu Pierwszej Instancji z dnia 15 września 1998 r., BP Chemicals przeciwko Komisji, T-11/95, Rec. 1998, s. II-3235, pkt 171.

⁽¹⁴¹⁾ Transakcja *pari passu* jest transakcją, którą realizują władze publiczne i prywatne podmioty gospodarcze, które znajdują się w porównywalnej sytuacji, na takich samych warunkach (i tym samym ponoszą takie samo ryzyko i czerpią takie same korzyści).

⁽¹⁴²⁾ Pożyczki, których udzielili tym przedsiębiorstwom obydwójce udziałowcy mniejszościowi MSR (Geisler & Trimmel: [...] mln EUR; Weber: [...] mln EUR; obydwie pożyczki niezabezpieczone i z oprocentowaniem [...] %), nie są istotne, ponieważ przedsiębiorstwa te wybudowały obiekty infrastrukturalne i nie mogą zostać uwzględnione w tym projekcie jako jednostki mające własne interesy.

Przedsiębiorstwo/działalność	Data	Koszty	Obrót (2009–2020)	Wynik przed opodatkowaniem (2009–2020)
Projekt „Nürburgring 2009”	11/2007	135	279	45
Projekt „Nürburgring 2009”	12/2008	140	283	40
Projekt „Nürburgring 2009”	3/2009	159	287	28
Projekt „Nürburgring 2009”	8/2009	195	331 (**)	67 (**)
Projekt „Nürburgring 2009”	10/2009	200	260 (**)	– 17 (**)
Projekt „Nürburgring 2009”	12/2009	200	254 (**)	– 35 (**)
Skonsolidowane przedsiębiorstwa NG, MSR, CMHN (***)	7/2010	—	283	– 769 (****)
Skonsolidowane przedsiębiorstwa NG, MSR, CMHN (***)	9/2010	—	283	– 269 (****)
Skonsolidowane przedsiębiorstwa NG, MSR, CMHN (***)	9/2010	—	—	59 (****)

(*) Projekt nosił nazwę „Erlebnisregion Nürburgring” i obejmował także hotel.

(**) Scenariusz podstawowy (ani najgorszy ani najlepszy scenariusz).

(***) Wyniki za okres 2010–2030.

(****) Najgorszy scenariusz.

- (185) Z tabeli 15 jasno wynika, że szacunkowe koszty na etapie przygotowywania projektu „Nürburgring 2009” cały czas rosły, podczas gdy zyski (wynik przed opodatkowaniem) znacznie spadały – zysk w wysokości 22 mln EUR w planie z grudnia 2005 r. zmalał do straty w wysokości 35 mln EUR w planie z grudnia 2009 r. Prywatny inwestor nie zaakceptowałby tak drastycznego wzrostu kosztów i spadku zysków na etapie przygotowywania projektu w okresie od grudnia 2005 r. do grudnia 2009 r. (z przedstawionych informacji wynika, że zapewnione było główne finansowanie przedsięwzięcia budowlanego w okresie od maja 2008 r. do czerwca 2010 r.).
- (186) W każdym razie podczas analizy przedmiotowych planów biznesowych, które zostały uwzględnione w ramach stosowania zasady prywatnego inwestora, Komisja stwierdziła, co następuje:
- Środki 1, 2 i 3 zostały częściowo wdrożone jeszcze przed realizacją pierwszego planu biznesowego z grudnia 2005 r. Dlatego nie można przyjąć, że środki te zostały uchwalone na podstawie tego planu biznesowego.
  - Środki 2 i 3 zostały częściowo przyznane w czasie realizacji pierwszego planu biznesowego z grudnia 2005 r. W tym względzie Komisja stwierdza, że środki te zostały przyznane w ramach ciągłego wsparcia publicznego, którego zaczęto udzielać już wcześniej (w 2002 r. lub wcześniej), i to bez jakiegokolwiek wsparcia prywatnego na rzecz przedsiębiorstwa, którego sytuacja finansowa uległa pogorszeniu. Dlatego określonych części środków 2 i 3 nie można analizować odrębnie od wcześniejszych środków (części środków 1, 2 i 3); określone części środków 2 i 3 raczej stanowią ich kontynuację i należy je traktować jako przyznanie dalszej korzyści.
  - Środki 2 i 3 zostały częściowo wdrożone po przedłożeniu pierwszych trzech planów biznesowych z grudnia 2005 r., marca 2006 r. i sierpnia 2006 r. Komisja stwierdza jednak, że oszacowane w tych planach wartości dla przyszłych obrotów i zysków NG, pomimo znacznego pogorszenia faktycznych wyników finansowych NG w tym samym okresie (ujemny kapitał własny, znaczny wzrost zobowiązań, zmniejszenie obrotów, straty

roczne), zostały zaktualizowane w niezmienionej formie. W tym kontekście wspomnianych planów biznesowych nie można uznać za realistyczne i akceptowalne, ponieważ – niezależnie od słabych wyników osiągniętych przez przedsiębiorstwo – przedstawiały takie same prognozy jak wcześniej.

- d) Pierwszych sześć planów biznesowych (z grudnia 2005 r., marca 2006 r., sierpnia 2006 r., listopada 2007 r. i grudnia 2008 r.) nie odnosiło się do całej przyszłej działalności NG, lecz jedynie do jej części, biorąc pod uwagę to, że obszar działalności związany z organizacją wyścigów Formuły 1 nie został uwzględniony. W związku z tym tych planów biznesowych nie można uznać za wiarygodną podstawę podjęcia decyzji w sprawie finansowego wsparcia NG.
- e) Plany biznesowe obejmujące okres od marca 2009 r. do grudnia 2009 r. zawierały również prognozy dotyczące obszaru działalności związanego z organizacją wyścigów Formuły 1. W całym okresie 2009–2020 dla tego obszaru działalności przewidziano straty, a także obroty na takim samym poziomie co przed 2009 r.; wydaje się więc, że nie zakładano restrukturyzacji tego obszaru działalności. Komisja stwierdza również, że w tych planach oszacowano dochody, które były znacznie niższe od dochodów przedstawionych w poprzednich planach biznesowych (7–9 mln EUR w stosunku do 22–40 mln EUR). Fakty te świadczą o niespójności modelu biznesowego, który został przedstawiony w planach biznesowych obejmujących okres od marca 2009 r. do grudnia 2009 r.
- f) Obydwa plany biznesowe z lipca 2010 r. i września 2010 r. przewidywały w najgorszych scenariuszach do 2030 r. straty, tzn. nie zakładano rentowności działalności.
- g) W planie z września 2010 r. w końcu przewidziano zyski w latach 2016–2030, jednak plan ten nie zawierał analizy wrażliwości (tzn. wyników w najgorszym scenariuszu). W każdym razie w planie tym pominięto znaczne pogorszenie faktycznych wyników finansowych NG w tym samym okresie (ujemny kapitał własny, znaczny wzrost zobowiązań, zmniejszenie obrotów, straty roczne). Na tej podstawie nie można uznać tego planu biznesowego za realistyczny i akceptowalny, ponieważ nie uwzględnia on dotychczasowych słabych wyników przedsiębiorstwa.

(187) W związku z tym Komisja nie może przyjąć, że przekazanie środków publicznych NG jako przedsiębiorstwu zagrożonemu (zob. sekcja 5.1), które to środki były przeznaczone na sfinansowanie ówczesnej (zarządzanie torem wyścigowym) lub przyszłej działalności operacyjnej NG (zarządzanie torem wyścigowym i nowymi hotelami), można uznać na podstawie odnośnych planów biznesowych za zgodne z rynkiem.

(188) W odniesieniu do poszczególnych środków na podstawie zasady prywatnego inwestora stwierdza się, co następuje:

Środki, które były przedmiotem decyzji z dnia 21 marca 2012 r.

(189) W odniesieniu do **środka 1** (wniesienie kapitału przez kraj związkowy i powiat Ahrweiler na rzecz NG w formie wpłat na poczet rezerw kapitałowych oraz podwyższenia kapitału) Komisja stwierdza, że przedstawiona analiza przedłożonych planów biznesowych jest istotna. Żaden prywatny inwestor nie przekazałby NG kapitału w 2004 r. i w kolejnych latach. Kapitał przekazany NG przez kraj związkowy w dniu 1 maja 2002 r. (2 179 000 EUR) i w dniu 21 grudnia 2004 r. (22 839 241 EUR) oraz kapitał przekazany NG przez kraj związkowy i powiat Ahrweiler w dniu 31 sierpnia 2004 r. (4 887 000 EUR) i w dniu 4 września 2007 r. (10 000 000 EUR) nie stanowią zatem pomocy w wysokości pełnej kwoty udostępnionego kapitału.

(190) W odniesieniu do **środka 2** (pożyczki udziałowców NG przed rozpoczęciem realizacji projektu „Nürburgring 2009”) Komisja stwierdza na podstawie przekazanych przez Niemcy wskaźników finansowych, że EWN, Camp4Fun i TTI miały straty roczne i odnotowywały ujemny kapitał własny, gdy otrzymały swoją część środka 2 (zob. tabele 1 do 4). Jednocześnie przedsiębiorstwa BWN1, BWNB i BWN2, które w latach 2004–2007 otrzymały pożyczki, odnotowywały w całym tym okresie roczne straty, a w latach 2005–2007 także ujemny kapitał własny. Kiedy przedsiębiorstwo MAN otrzymało swoją część środka 2, miało zarówno łączne, jak i roczne straty. W odniesieniu do pkt 11 wytycznych Komisja uważa więc, że przedsiębiorstwa te w momencie otrzymania środka 2 znajdowały się w trudnej sytuacji. Na podstawie przekazanych przez Niemcy wskaźników finansowych Komisja stwierdza natomiast, że przedsiębiorstwo FSZ nie znajdowało się w trudnej sytuacji, gdy

otrzymało swoją część środka 2, ponieważ z jego wskaźników finansowych nie wynika żadna oznaka określona w pkt 11 wytycznych. Wraz z udzieleniem pożyczek przedsiębiorstwom, które znajdowały się w tak trudnej sytuacji, że żaden prywatny inwestor nie sfinansowałby ich z jakimkolwiek oprocentowaniem, przede wszystkim dlatego, że przedsiębiorstwa te należały do przedsiębiorstwa, które znajdowało w trudnej sytuacji finansowej (NG), przedsiębiorstwa te uzyskały korzyść w wysokości kwoty pożyczek. Pożyczki udzielone przez NG na rzecz spółek zależnych EWN (6 195 170,02 EUR), BWN/BWNB (3 760 000 EUR), Camp4Fun (450 000 EUR), MAN (100 000 EUR) i TTI (25 000 EUR) nie są więc zgodne z zasadą prywatnego inwestora. W tym kontekście należy zauważyć, że kwoty pożyczek udzielonych przedsiębiorstwom MAN i TTI są niższe od pułapu *de minimis*, lecz Niemcy nie wyjaśniły, ani nie udowodniły, że wszystkie wymogi określone w rozporządzeniu Komisji (WE) nr 1998/2006⁽¹⁴³⁾ były spełnione. Rozporządzenie to można by jednak zastosować na etapie odzyskiwania pomocy, o ile Niemcy udowodnią, że spełnione są wszystkie właściwe wymogi. Ponadto Komisja stwierdza, że pożyczki udzielone FSZ (646 738,12 EUR) nie przyniosły temu przedsiębiorstwu żadnej korzyści, ponieważ zastosowana stopa procentowa w wysokości 6 % jest stopą powszechnie stosowaną na rynku, gdyż odpowiada niemieckiej stopie bazowej w momencie udzielenia pożyczki (5,06 % w kwietniu 2002 r., 4,8 % w marcu 2003 r. i 5,19 % w marcu 2008 r.)⁽¹⁴⁴⁾ plus (100) punktów, które należy dodać za sytuację finansową FSZ, przy czym w momencie otrzymania pożyczek FSZ nie wykazywało żadnych oznak wymienionych w pkt 11 wytycznych⁽¹⁴⁵⁾. Dlatego pożyczki udzielone FSZ nie stanowią pomocy państwa.

- (191) W odniesieniu do **środku 3** (pożyczki udzielone NG z puli środków pieniężnych kraju związkowego) Niemcy nie dostarczyły dowodów świadczących o tym, że NG nie zarobiło na oprocentowaniu, które było korzystniejsze w porównaniu do warunków jego konkurencji. Poza tym trudno sobie wyobrazić, że przedsiębiorstwu, które znajduje się w porównywalnej sytuacji finansowej co NG, nie udostępniono by na rynku żadnych środków finansowych, z dowolnym oprocentowaniem. Co więcej, środki i odpowiednie odsetki są ostatecznie spłacane dopiero później i w momencie przyznania środków szczegóły spłaty nie są znane; aspektu tego nie można więc brać pod uwagę przy badaniu zasady prywatnego inwestora. Środki sfinansowane z puli środków pieniężnych nie zostały zatem zrealizowane na warunkach rynkowych. Wraz z udzieleniem pożyczek przedsiębiorstwu, które znajdowało się w tak trudnej sytuacji, że żaden prywatny inwestor nie sfinansowałby go z jakimkolwiek oprocentowaniem, przedsiębiorstwo to uzyskało korzyść w wysokości kwoty pożyczek. Pożyczki udzielone NG przez kraj związkowy w okresie od dnia 30 czerwca 2003 r. do dnia 11 maja 2010 r. (zob. zestawienie pożyczek w tabeli 5) obejmowały pomoc w łącznej wysokości 399 805 370 EUR.
- (192) Po zbadaniu wspomnianej zasady Komisja doszła w odniesieniu do **środku 4** (pożyczka udzielona przez NG na rzecz MSR) do takiego samego wniosku. Jest to bowiem niewyobrażalne, aby w momencie przyznania środka (grudzień 2007 r.) przedsiębiorstwu, które znajduje się w porównywalnej sytuacji finansowej co MSR (zob. tabela 12 i pkt 155), nie udostępniono by na rynku żadnych środków finansowych, z dowolnym oprocentowaniem. Wraz z udzieleniem pożyczki przedsiębiorstwu, które znajdowało się w tak trudnej sytuacji, że żaden prywatny inwestor nie sfinansowałby go z jakimkolwiek oprocentowaniem, przedsiębiorstwo to uzyskało korzyść w wysokości kwoty pożyczki. Korzyść, jaką NG przekazało MSR, udzielając w dniu 27 grudnia 2007 r. pożyczki w wysokości 300 000 EUR, wynosi więc 300 000 EUR.
- (193) Wsparcie CST przez NG (**środek 5**) nie jest zgodne z zasadą prywatnego inwestora. Na podstawie przekazanych przez Niemcy wskaźników finansowych Komisja stwierdza, że CST w latach 2008–2011 odnotowało straty roczne i ujemny kapitał własny i w 2009 r. przeszło w stan likwidacji. W odniesieniu do pkt 11 wytycznych Komisja uważa więc, że CST w momencie otrzymania pożyczek należących do środka 5 (w latach 2008–2011, zob. tabela 6) znajdowało się w trudnej sytuacji. Wraz z udzieleniem pożyczek przedsiębiorstwu, które znajdowało się w tak trudnej sytuacji, że żaden prywatny inwestor nie sfinansowałby go z jakimkolwiek oprocentowaniem, przede wszystkim dlatego, że CST należało do przedsiębiorstwa, które znajdowało w trudnej sytuacji finansowej (NG), przedsiębiorstwo to uzyskało korzyść w wysokości kwoty pożyczek. Korzyść, jaką NG przekazało CST, udzielając w okresie od dnia 27 sierpnia 2008 r. do dnia 18 kwietnia 2011 r. pożyczek w łącznej wysokości 11 032 060 EUR, odpowiada więc kwocie tych pożyczek.
- (194) W poręczeniu NG na rzecz CST z dnia 23 grudnia 2009 r. NG zobowiązało się do sfinansowania zobowiązań finansowych, z których CST nie było w stanie samo się wywiązać. W celu sfinansowania tych zobowiązań finansowych NG udzieliło CST pożyczek z oprocentowaniem 6 %. Zobowiązanie NG dotyczyło również podporządkowania wierzytelności NG z tytułu pożyczek sfinansowanych przez NG na podstawie poręczenia z dnia 23 grudnia 2009 r., które to podporządkowanie zakładało, że odnośne wierzytelności NG wobec CST znajdują się na ostatniej pozycji, za wierzytelnościami wszystkich innych wierzycieli wobec CST. W związku z tym Komisja uważa, że wierzyciel działający w warunkach gospodarki rynkowej nie zobowiązałby się do sfinansowania niespłaconych pożyczek przedsiębiorstwa znajdującego się w bardzo trudnej sytuacji oraz nie zadeklarowałby podporządkowania wierzytelności wobec przedsiębiorstwa znajdującego się w bardzo trudnej sytuacji, ponieważ tego rodzaju środek doprowadziłby *de facto* do utraty wierzytelności. Dlatego zdaniem Komisji

⁽¹⁴³⁾ Rozporządzenie (WE) nr 1998/2006 Komisji z dnia 15 grudnia 2006 r. w sprawie zastosowania art. 87 i 88 traktatu WE w odniesieniu do pomocy w ramach zasady *de minimis* (Dz.U. L 379 z 28.12.2006, s. 5).

⁽¹⁴⁴⁾ Zob. http://ec.europa.eu/competition/state_aid/legislation/reference_rates.html.

⁽¹⁴⁵⁾ Zob. komunikat Komisji w sprawie zmiany metody ustalania stóp referencyjnych i dyskontowych (Dz.U. C 14 z 19.1.2008, s. 6).

poręczenie, które obejmowało wspomniane zobowiązanie do sfinansowania niespłaconych pożyczek oraz podporządkowanie wynikających z tego wierzytelności, stanowi korzyść. Komisja uważa ponadto, że poręczenie stanowi środek, który został przyznany dodatkowo do pożyczek udzielonych w latach 2008–2011 (zob. pkt 182), ponieważ: a) zostało udzielone w innym momencie niż te pożyczki; b) nie było ani przewidziane, ani nakazane w umowach na te pożyczki; c) zostało udzielone przez NG według własnego uznania, aby zapobiec upadłości CST. Zakres tego środka odpowiada łącznej kwocie pożyczek sfinansowanych przez NG na podstawie poręczenia z dnia 23 grudnia 2009 r., o której to kwocie Komisja nie została jednak poinformowana.

- (195) Podporządkowanie wierzytelności zostało ostatecznie uzgodnione przez NG i CST w dniu 13 grudnia 2010 r. i odnosiło się, zgodnie z umową, do pożyczek udzielonych do dnia 30 listopada 2010 r. w łącznej wysokości 10,4 mln EUR (tzn. pierwszych 13 z 15 pożyczek wyszczególnionych w tabeli 6). To podporządkowanie wierzytelności doprowadziło do tego, że wierzytelności NG wobec CST znalazły się na ostatniej pozycji, za wierzytelnościami wszystkich innych wierzycieli wobec CST. W związku z tym Komisja uważa, że wierzyciel działający w warunkach gospodarki rynkowej nie zaakceptowałby takiego podporządkowania wierzytelności wobec przedsiębiorstwa znajdującego się w bardzo trudnej sytuacji, ponieważ tego rodzaju środek doprowadziłby de facto do utraty wierzytelności. W związku z tym Komisja uważa, że podporządkowanie wierzytelności stanowi korzyść. Komisja uważa ponadto, że podporządkowanie wierzytelności z 2010 r. stanowi środek, który został przyznany dodatkowo do pożyczek, ponieważ: a) zostało zatwierdzone w innym momencie niż te pożyczki; b) nie było ani przewidziane, ani nakazane w umowach na te pożyczki; c) zostało udzielone przez NG według własnego uznania, aby zapobiec upadłości CST. Zakres tego środka odpowiada łącznej kwocie pożyczek podporządkowanych, tj. 10,4 mln EUR.
- (196) W odniesieniu do płatności NG na rzecz IPC (**środek 6**) Komisja przyjmuje do wiadomości twierdzenie izby obrachunkowej Nadrenii-Palatynatu, że starannie pracujący handlowiec nie wybrałby tych przedsiębiorstw, żeby świadczyły mu usługi, oraz że NG nie sprawdziło działalności tych przedsiębiorstw z należytą starannością w celu ustalenia, czy mają odpowiednie kwalifikacje i czy zaoferowane przez nie warunki finansowania projektu „Nürburgring 2009” są realistyczne⁽¹⁴⁶⁾. W związku z tym Komisja uważa, że poprzez zlecenie IPC tych szczególnych usług przedsiębiorstwa te odniosły korzyść. Dlatego przedmiotowy środek stanowi pomoc państwa w wysokości płatności przekazanych tym przedsiębiorstwom o łącznej kwocie 640 000 EUR.
- (197) Ponadto Komisja uważa, że pożyczka udzielona przez NG na rzecz PNG w wysokości 3 mln EUR oraz pożyczka udzielona przez PNG na rzecz MSR w wysokości 2 941 000 EUR razem tworzą środek, w którego przypadku PNG było jedynie pośrednikiem i otrzymało za to opłatę w wysokości [...] EUR. Beneficjentem tego środka było MSR, które ostatecznie otrzymało pożyczkę w momencie, gdy znajdowało się w tak trudnej sytuacji finansowej, że na rynku nie otrzymałoby żadnego finansowania. Wraz z udzieleniem pożyczki przedsiębiorstwu, które znajdowało się w tak trudnej sytuacji, że żaden prywatny inwestor nie sfinansowałby go z jakimkolwiek oprocentowaniem, przedsiębiorstwo to uzyskało korzyść w wysokości kwoty pożyczki. Korzyść, jaką NG przekazało MSR, udzielając w dniu 15 października 2008 r. pożyczki, wynosi więc 2 941 000 EUR.
- (198) W ramach **środka 7** MIB scedowało swoje wierzytelności wobec CST jako pożyczkobiorcy na NG, które zapłaciło za to MIB cenę nominalną plus odsetki. Ponieważ CST znajdowało się w trudnej sytuacji (zob. pkt 184), Komisja stwierdza, że zaspokojenie wierzytelności MIB wobec CST nie było prawdopodobne. Dlatego środek ten został przekazany MIB, które mogło zaspokoić swoje wierzytelności i zostać wykupione przez NG jako wierzyciela przedsiębiorstwa zagrożonego. Wobec braku planu rentowności CST, który umożliwiłby przywrócenie rentowności przedsiębiorstwa i tym samym uwiarygodnił perspektywy uregulowania jego długów, przedmiotowy środek jest sprzeczny z zasadą prywatnego inwestora. Cesja wierzytelności MIB w wysokości 1 476 830,88 EUR na rzecz NG stanowi zatem pomoc w wysokości ceny kupna wynoszącej 1 476 830,88 EUR.
- (199) W odniesieniu do **środka 8** (pożyczki udzielone przez ISB na rzecz NG, MSR i CMHN w wysokości 325 265 000 EUR) należy stwierdzić, że wraz z udzieleniem pożyczek – bez odpowiedniej gwarancji (**środek 9**) – przedsiębiorstwom, które znajdowały się w tak trudnej sytuacji, że żaden prywatny inwestor nie sfinansowałby ich z jakimkolwiek oprocentowaniem, przedsiębiorstwa te mogły uzyskać korzyść w wysokości kwoty pożyczek. W tym szczególnym przypadku pomocą nie jest jednak pożyczka (**środek 8**), lecz wyłącznie gwarancja (**środek 9**), ponieważ Komisja nie może wykluczyć, że prywatny wierzyciel udzieliłby pożyczki NG, MSR i CMHN na porównywalnych warunkach, dysponując gwarancją kraju związkowego (**środek 9**).
- (200) **Środek 9** w formie gwarancji na pożyczkę ISB w wysokości 325 265 000 EUR (**środek 8**) nie był zgodny z zasadą prywatnego inwestora. Jest to środek służący realizacji regionalnej polityki rozwoju, przekazywany przez władze publiczne; prywatny inwestor nie przekazałby tego rodzaju środków przedsiębiorstwom zagrożonym na znaczną niekorzyść własnych interesów finansowych. Ponadto Komisja stwierdza, że przywracanie rentowności przedsiębiorstw zagrożonych nie jest celem regionalnej polityki rozwoju. Komisja uważa również, że określone w

⁽¹⁴⁶⁾ Zob. sprawozdanie roczne izby obrachunkowej Nadrenii-Palatynatu za rok 2009, s. 3 i 4, dostępne na stronie internetowej s <http://www.landtag.rlp.de/landtag/drucksachen/4741-15.pdf>.

obwieszczeniu Komisji w sprawie zastosowania art. 87 i 88 Traktatu WE do pomocy państwa w formie gwarancji ⁽¹⁴⁷⁾ („obwieszczeniu w sprawie gwarancji”) warunki wykluczenia istnienia pomocy państwa nie zostały spełnione. Beneficjentami były bowiem przedsiębiorstwa zagrożone, gwarancja w pełni pokryła pożyczkę i kraj związkowy nie wypłacił żadnej premii gwarancyjnej za przejęcie ryzyka niespłacenia pożyczki objętej gwarancją. Biorąc pod uwagę poważne problemy finansowe beneficjentów (NG, MSR i CMHN) w momencie udzielenia gwarancji (zob. tabele 11 do 13), Komisja wychodzi z założenia, że żaden wierzyciel działający w warunkach gospodarki rynkowej nie udzieliłby beneficjentom gwarancji na takich warunkach. Komisja nie zna żadnych przesłanek, które wskazywałyby na wykorzystanie gwarancji. W związku z tym Komisja uważa, że środek 9 stanowi pomoc państwa. Wysokość pomocy przyznanej NG, MSR i CMHN w formie gwarancji kraju związkowego odpowiada kwotom danych pożyczek (środek 8), tzn. 96 574 200 EUR i 113 590 800 EUR w przypadku NG, 92 000 000 EUR w przypadku MSR i 23 100 000 EUR w przypadku CMHN.

- (201) W odniesieniu do **środka 10** (dzierżawa kompleksu Nürburgring na rzecz NAG) Komisja stwierdza, że procedura przetargowa ogólnie wyklucza osiągnięcie korzyści przez dzierżawcę. W omawianym przypadku nie zorganizowano jednak przetargu, który miałby wyłonić zarządcę zmodernizowanego kompleksu Nürburgring. Określony w umowie dzierżawy minimalny czynsz dzierżawny, z pominięciem pierwszych trzech lat dzierżawy (tzn. okres od dnia 1 maja 2010 r. do dnia 30 kwietnia 2013 r.), mieścił się jednak w przedziale minimalnych i maksymalnych wartości stosowanych na rynku rocznych płatności z tytułu dzierżawy, które zostały określone w opinii eksperckiej z dnia 29 września 2011 r. Czynsz dzierżawny EBITDA, z wyjątkiem drugiego roku dzierżawy, był nawet wyższy od zgodnego z rynkiem maksymalnego czynszu rocznego, który został wskazany w opinii eksperckiej. W związku z tym Komisja stwierdza, że minimalny czynsz dzierżawny w wysokości 15 mln EUR, płacony od dnia 1 maja 2013 r., można uznać według opinii eksperckiej z dnia 29 września 2011 r. za zgodny z rynkiem i dlatego NG nie osiągnęło żadnej selektywnej korzyści. Umowa dzierżawy jednak faktycznie obowiązywała tylko w okresie od dnia 1 maja 2010 r. do dnia 31 października 2012 r. Minimalny czynsz dzierżawny ustalony w opinii i umowie dzierżawy na pierwsze trzy lata dzierżawy jest wskazany w tabeli 16.

Tabela 16

Minimalny czynsz dzierżawny za dzierżawę kompleksu Nürburgring

	1.5.2010–30.4.2011	1.5.2011–30.4.2012	1.5.2012–30.4.2013
Opinia	1,6 mln EUR	12 mln EUR	12,3 mln EUR
Umowa dzierżawy	0 EUR	5 mln EUR	11,5 mln EUR

W związku z powyższym Komisja uważa, że pobierany w okresie od dnia 1 maja 2010 r. do dnia 31 października 2012 r. czynsz dzierżawny przyniósł NAG selektywną korzyść, która odpowiada różnicy pomiędzy a) czynszem dzierżawnym, który musiał być pobierany zgodnie z opinią ekspercką, a b) czynszem dzierżawnym określonym w umowie dzierżawy. Komisja stwierdza, że istnieje pomoc w wysokości 9 mln EUR, tzn. różnicy pomiędzy kwotami wspomnianymi w lit. a) i b) (dla trzeciego roku oblicza się tylko połowę różnicy, ponieważ umowa dzierżawy wygasła w dniu 31 października 2012 r., tj. w połowie trzeciego roku) ⁽¹⁴⁸⁾.

- (202) W odniesieniu do **środka 11** (pożyczki udzielone przez RIM na rzecz MSR za pośrednictwem Mediinvest i – w przypadku jednej z pożyczek – również za pośrednictwem PNG) Niemcy same informują, że nie można było znaleźć prywatnych inwestorów, którzy byliby zainteresowani sfinansowaniem częściowego obszaru II projektu „Nürburgring 2009”. Poza tym z opinii izby obrachunkowej Nadrenii-Palatynatu wynika, że potencjalni inwestorzy uznali ten projekt za niedochodowy w warunkach rynkowych. Wielu prywatnych zarządców parków rozrywki odmówiło udziału w tym projekcie. Bez odpowiedniej gwarancji (środek 12) wraz z udzieleniem

⁽¹⁴⁷⁾ Dz.U. C 155 z 20.6.2008, s. 10.

⁽¹⁴⁸⁾ Kwota pomocy wynosi (w mln EUR): $1,6 + 12 + (12,3/2) - [0 + 5 + (11,5/2)] = 9$.

pożyczek przedsiębiorstwom, które znajdowały się w tak trudnej sytuacji, że żaden prywatny inwestor nie sfinansowałby ich z jakimkolwiek oprocentowaniem, przedsiębiorstwa te mogłyby uzyskać korzyść w wysokości kwoty pożyczek. W tym szczególnym przypadku pomocą nie jest jednak pożyczka (środek 11), lecz wyłącznie gwarancja (środek 12), ponieważ Komisja nie może wykluczyć, że prywatny wierzyciel udzieliłby pożyczki MSR na porównywalnych warunkach, dysponując gwarancją kraju związkowego (środek 12). Komisja stwierdza, że przedsiębiorstwa Mediinvest i PNG nie były właściwymi odbiorcami pomocy, lecz jedynie pośredniczyły w przekazywaniu pożyczek RIM na rzecz MSR. Tylko przedsiębiorstwo Mediinvest odniosło z tej usługi korzyść odpowiadającą różnicy w stopach procentowych, wynoszącej maksymalnie 4,3 % (pomiędzy pożyczkami otrzymanymi przez RIM a pożyczkami udzielonymi przez MSR); PNG nie skorzystało z różnych stóp procentowych (dla pożyczki otrzymanej przez Mediinvest obowiązywała taka sama stopa procentowa co dla pożyczki udzielonej MSR). Ponadto na podstawie danych przedstawionych w pkt 32 do 34 oraz w tabeli 14 Komisja nie może stwierdzić, że w odniesieniu do swoich usług Mediinvest i PNG zastosowały niekomercyjne stopy procentowe lub że różnice w stopach procentowych (maksymalnie 4,3 % w przypadku Mediinvest i 0 % w przypadku PNG) przekraczały poziom rynkowy. Komisja jest więc zdania, że przedsiębiorstw Mediinvest i PNG nie można uznać za beneficjentów środka 11.

- (203) W odniesieniu do **środku 12**, tzn. udzielonej ISB gwarancji kraju związkowego na ciche udziały RIM w Mediinvest (środek 11), Komisja uważa, że konstrukcja ta umożliwiła MSR otrzymanie pożyczek określonych jako środek 11. W momencie otrzymania pożyczek MSR znajdowało się w bardzo złej sytuacji finansowej. Żaden prywatny inwestor nie udzieliłby gwarancji przedsiębiorstwu znajdującemu się w tak złej sytuacji finansowej. Komisja nie zna żadnych przesłanek, które wskazywałyby na wykorzystanie gwarancji. W związku z tym Komisja uważa, że środek 12 stanowi pomoc państwa. Wysokość pomocy przyznanej MSR w formie gwarancji kraju związkowego odpowiada kwocie danych pożyczek (środek 11), tzn. 85 484 000 EUR.
- (204) W odniesieniu do **środku 13** (przekazanie przez kraj związkowy na rzecz NG dochodów z podatku od gier hazardowych na wsparcie turystyki) Komisja uważa, że jest to środek służący realizacji polityki turystycznej, przekazywany przez władze publiczne; prywatny inwestor nie przekazałby tego rodzaju środków przedsiębiorstw zagrożonym na znaczną niekorzyść własnych interesów finansowych. Ponadto Komisja stwierdza, że przywracanie rentowności przedsiębiorstw zagrożonych nie jest celem polityki turystycznej. Jeśli chodzi o złą sytuację finansową NG, Komisja uważa, że NG otrzymało korzyść w wysokości całej kwoty omawianych środków. Dochody z podatku od gier hazardowych przekazane przez kraj związkowy NG w wysokości 1,6 mln EUR w 2009 r. oraz po 3,2 mln EUR w 2010 i 2011 r. stanowią pomoc na rzecz NG.
- (205) Informacje dotyczące środka 13 w kontekście polityki turystycznej odnoszą się również do **środku 14** (pożyczki udzielone przez kraj związkowy oraz podporządkowanie wierzytelności). Poza tym wraz z udzieleniem pożyczki przedsiębiorstwu, które znajdowało się w tak trudnej sytuacji, że żaden prywatny inwestor nie sfinansowałby go z jakimkolwiek oprocentowaniem, przedsiębiorstwo to uzyskało korzyść w wysokości kwoty pożyczki. Dlatego pożyczki w wysokości 20 mln EUR z dnia 21 sierpnia 2007 r., 10 mln EUR z dnia 22 grudnia 2009 r., 4,65 mln EUR z dnia 28 grudnia 2010 r. i 3,2 mln EUR z dnia 26 kwietnia 2011 r. oraz kolejna pożyczka w wysokości 4,95 mln EUR z dnia 9 grudnia 2011 r., którą kraj związkowy udzielił NG, stanowią pomoc, której wysokość odpowiada kwocie pożyczek.
- (206) Na skutek podporządkowania wierzytelności, które kraj związkowy zapowiedział w dniu 29 sierpnia 2007 r. w odniesieniu do wspomnianej pożyczki w wysokości 20 mln EUR, aby zapobiec upadłości NG, wierzytelności kraju związkowego wobec NG znajdują się na ostatniej pozycji, za wierzytelnościami wszystkich innych wierzycieli wobec NG. W tym kontekście podporządkowanie wierzytelności (część środka 14) stanowi według Komisji odrębną korzyść na rzecz pożyczki w wysokości 20 mln EUR udzielonej w ramach środka 14, ponieważ znacznie zmniejszyło ono możliwości kraju związkowego na ściągnięcie jego wierzytelności wobec NG. Zakres tego środka odpowiada kwocie podporządkowanej pożyczki, ponieważ środek ten pozwolił NG uniknąć spłaty podporządkowanej pożyczki w wysokości 20 mln EUR.
- (207) W odniesieniu do **środku 15** (przejęcie udziałów w MSR przez NG i RIM) należy stwierdzić, że w momencie przyznania tego środka MSR znajdowało się w trudnej sytuacji, tzn. ponosiło straty. To z kolei oznacza, że kwota uzyskana w ramach działalności oraz przekazana udziałowcom była ujemna. W związku z tym ujemne wyniki operacyjne MSR znalazły odzwierciedlenie w ujemnej wartości poszczególnych udziałów. Innymi słowy, potencjalny inwestor w rzeczywistości miałby prawo do kwoty w wysokości strat MSR wynikających z jego działalności i znajdujących odzwierciedlenie w udziałach. Poprzez nabycie MSR NG i RIM chciały wyraźnie wesprzeć to przedsiębiorstwo. Jako taka zmiana właściciela nie zawiera jednak pomocy na rzecz MSR. W dużo większym stopniu to działania podjęte w wyniku tej zmiany (np. pożyczki NG na rzecz MSR) mogłyby stanowić pomoc na rzecz MSR. Biorąc pod uwagę formę prawną MSR, udziałowcy nie odpowiadają za zobowiązania przedsiębiorstwa; poza tym w wyniku sprzedaży MSR przez jego wcześniejszych właścicieli na rzecz NG i RIM zbywcy otrzymali jedynie symboliczną kwotę 3 EUR odpowiadającą cenie kupna. W związku z tym Komisja uważa, że cena wynosząca 1 EUR za każdy udział, płatna na rzecz zbywców udziałów MSR, tzn. Mediinvest, Geisler & Trimmler i Weber, nie stanowi korzyści gospodarczej.

- (208) **Środek 16** obejmuje pożyczkę udzieloną przez udziałowców oraz przekazaną NG dotację kraju związkowego na organizację wyścigów Formuły 1. W latach 2003–2007 kraj związkowy przekazał NG z puli środków pieniężnych 24 978 808 EUR, a w 2009 r. 15 426 562 EUR (środek 3). W celu refinansowania tych kwot kraj związkowy udzielił NG w 2011 r. nieoprocentowanej pożyczki w wysokości 40 405 000 EUR. W lipcu 2011 r. NG otrzymało ponadto dotację w wysokości 13,5 mln EUR z budżetu kraju związkowego. Korzyść, jaką te dotacje publiczne stanowią dla NG, jest oczywista, ponieważ NG zostało zwolnione z obciążenia, które normalnie musiałoby samo pokryć. Pożyczka ta nie jest zgodna z zasadą prywatnego inwestora. Wraz z udzieleniem pożyczki przedsiębiorstwu, które znajdowało się w tak trudnej sytuacji, że żaden prywatny inwestor nie sfinansowałby go z jakimkolwiek oprocentowaniem, przedsiębiorstwo to uzyskało korzyść w wysokości kwoty pożyczki. Korzyść, jaką kraj związkowy przekazał NG, udzielając w dniu 11 stycznia 2011 r. pożyczki w wysokości 40 405 000 EUR, wynosi więc 40 405 000 EUR. Korzyść, jaką kraj związkowy przekazał NG, udzielając w lipcu 2011 r. dotacji w wysokości 13,5 mln EUR, wynosi więc 13,5 mln EUR.
- (209) W odniesieniu do umowy koncesyjnej na organizację wyścigów Formuły 1 (**środek 17**) Niemcy wyjaśniły, że zgodnie z przepisami dotyczącymi usług świadczonych w ogólnym interesie gospodarczym organizacja wyścigów Formuły 1 stanowi pomoc zgodną z rynkiem wewnętrznym. Niemcy nie twierdzą jednak, że środek ten jest pozabawioną pomocy państwa rekompensatą, która spełnia wszystkie kryteria wymienione w wyroku w sprawie Altmark. Ostatecznie Niemcy nie udowodniły na podstawie opinii eksperckiej lub badania rynku, że opłata koncesyjna kształtowała się na poziomie rynkowym lub że koncesja była przedmiotem przetargu. Wobec braku dowodów na to, że przedmiotowy środek był zgodny z rynkiem, Komisja jest więc zdania, że umowa koncesyjna przyniosła korzyść NAG. W przypadku tego środka kwota pomocy zasadniczo odpowiadałaby różnicy pomiędzy opłatą koncesyjną a wartością rynkową koncesji. Ponieważ z informacji przedstawionych przez Niemcy wynika jednak, że na podstawie tej umowy nie uiszczono żadnych płatności, zawarta w niej pomoc państwa nie została urzeczywistniona i nie można określić kwoty pomocy.

Środki, które były przedmiotem decyzji z dnia 7 sierpnia 2012 r.

- (210) W przeciwieństwie do Niemiec Komisja uważa, że odroczenie spłaty odsetek (**środek 18**) jest sprzeczne z zasadą prywatnego inwestora i dlatego, w szczególności zważywszy na sytuację finansową NG, MSR i CMHN, stanowi korzyść gospodarczą. Jak wyjaśniono powyżej, w momencie przyznania tego środka NG, MSR i CMHN znajdowały się bowiem w bardzo złej sytuacji finansowej. Wraz z odroczeniem spłaty odsetek od pożyczki udzielonej przedsiębiorstwu, które znajdowało się w tak trudnej sytuacji, że żaden prywatny inwestor nie sfinansowałby go z jakimkolwiek oprocentowaniem, przedsiębiorstwo to uzyskało korzyść w wysokości niespłaconej kwoty konwertowanej pożyczki. Odroczenie spłaty 1,473 mln EUR w przypadku NG, 1,205 mln EUR w przypadku MSR oraz 303 000 EUR w przypadku CMHN, które to kwoty zostały przekazane przez ISB w dniu 15 maja 2012 r., stanowi więc pomoc, której wysokość odpowiada niespłaconej kwocie konwertowanej pożyczki.
- (211) W odniesieniu do wydanego przez kraj związkowy oświadczenia o zwolnieniu oraz podporządkowania wierzytelności (**środek 19**) Komisja stwierdza, co następuje: a) udzielona w 2012 r. przez państwo gwarancja wierzytelności do kwoty 254 mln EUR (na pożyczkę w wysokości 325 265 000 EUR) została poparta oświadczeniem kraju związkowego w celu uniknięcia upadłości NG, MSR i CMHN, które znajdowały się wówczas w bardzo trudnej sytuacji. W świetle powyższego Komisja uważa, że środek ten nie spełniał warunków obwieszczenia w sprawie gwarancji oraz przyniósł przez to korzyść beneficjentowi i tym samym stanowi pomoc państwa; b) podporządkowanie wynikających ze wspomnianego oświadczenia o zwolnieniu wierzytelności kraju związkowego w 2012 r. doprowadziło do tego, że wierzytelności kraju związkowego znajdują się na ostatniej pozycji, za wierzytelnościami wszystkich innych wierzycieli wobec NG, MSR i CMHN. W związku z tym Komisja stwierdza, że wierzyciel działający w warunkach gospodarki rynkowej nie zaakceptowałby takiego podporządkowania wierzytelności wobec przedsiębiorstwa znajdującego się w bardzo trudnej sytuacji, ponieważ tego rodzaju środek doprowadziłby de facto do utraty wierzytelności. W związku z tym Komisja uważa, że podporządkowanie wierzytelności stanowi korzyść. Ponadto Komisja uważa, że oświadczenie o zwolnieniu oraz podporządkowanie wierzytelności z 2012 r. stanowią środek, który został przyznany dodatkowo do gwarancji z 2010 r. Oświadczenie o zwolnieniu oraz podporządkowanie wierzytelności z 2012 r. nie były bowiem ani przewidziane, ani nakazane w gwarancji z 2010 r., lecz zostały uchwalone przez władze według własnego uznania, aby zapobiec upadłości NG, MSR i CMHN w 2012 r. Zakres tego środka odpowiada kwocie długów pokrytych przez oświadczenie o zwolnieniu oraz podporządkowanie wierzytelności z 2012 r., tzn. 254 mln EUR.
- (212) Komisja uważa, że wspomniane środki odnoszą się do zarządzania kompleksem, który nie jest częścią ogólnej infrastruktury, oraz że nie zostały one przedsięwzięte w oczekiwaniu, że kwota przekazana przez kraj związkowy przyniesie zysk z kapitału na poziomie rynkowym. Dlatego istnieje pomoc państwa na budowę wspomnianych obiektów i zarządzanie nimi, która to pomoc przynosi korzyść ich zarządcom, tzn. w szczególności NG.

- (213) Ponadto Komisja jest zdania, że istnieje pomoc państwa, która polega na różnicy pomiędzy odpowiednią ceną rynkową pożyczki lub gwarancji a ceną faktycznie zapłaconą za te środki; zważywszy na to, że beneficjenci pomocy znajdowali się w tak trudnej sytuacji, że nie otrzymaliby żadnego finansowania na rynku, uzyskana korzyść odpowiada całemu zakresowi przedmiotowych środków.

f) Wniosek dotyczący istnienia pomocy państwa

- (214) W świetle powyższego Komisja stwierdza, że część środka 2 (pożyczki NG na rzecz FSZ) oraz środki 8, 11 i 15 nie stanowią pomocy państwa, podczas gdy środek 1, część środka 2 (pożyczki NG na rzecz EWN, MAN, TTI, Camp4Fun, BWN1, BWNB i BWN2) oraz środki 3 do 7, 9, 10, 12 do 14 i 16 do 19 stanowią pomoc państwa w rozumieniu art. 107 ust. 1 TFUE.

5.3. POMOC NIEZGODNA Z PRAWEM

- (215) Środek 1, część środka 2 (pożyczki NG na rzecz EWN, MAN, TTI, Camp4Fun, BWN1, BWNB i BWN2) oraz środki 3 do 7, 9, 10, 12 do 14 i 16 do 19 zostały przyznane z naruszeniem obowiązku zgłoszenia i zakazu wprowadzenia w życie, które są przewidziane w art. 108 ust. 3 TFUE. W związku z tym Komisja stwierdza, że przedmiotowe środki stanowią pomoc niezgodną z prawem.

5.4. ZGODNOŚĆ POMOCY Z RYNKIEM WEWNĘTRZNYM

- (216) O ile określone środki stanowią pomoc państwa w rozumieniu art. 107 ust. 1 TFUE, należy zbadać ich zgodność z rynkiem wewnętrznym na podstawie wyjątków określonych w ust. 2 i 3 tego artykułu.
- (217) Zgodnie z orzecznictwem Trybunału Sprawiedliwości to państwa członkowskie muszą przedstawić dowody na zgodność z rynkiem wewnętrznym i udowodnić, że wymagane warunki zostały spełnione ⁽¹⁴⁹⁾.
- (218) Ponieważ przedmiotowe środki stanowią pomoc państwa i odpowiednio od 2002, 2007 i 2008 r. przedsiębiorstwa NG, MSR i CMHN znajdowały się w trudnej sytuacji, Komisja stwierdza, że omawiane środki należy zbadać pod kątem zgodności z rynkiem wewnętrznym wyłącznie na podstawie art. 107 ust. 3 lit. c) TFUE oraz w szczególności na podstawie wytycznych. Zgodnie z pkt 20 wytycznych przedsiębiorstwo zagrożone „nie może być uznawane za narzędzie służące celom polityki publicznej aż do czasu zapewnienia jego rentowności. Komisja uznaje więc, że pomoc dla przedsiębiorstw zagrożonych może mieć pozytywny wpływ na rozwój działalności gospodarczej bez zmieniania warunków wymiany handlowej w zakresie sprzecznym z interesem Wspólnoty tylko wtedy, gdy warunki ustalone w niniejszych wytycznych są spełnione”. Wbrew temu, co twierdzą Niemcy, w omawianym przypadku nie można zastosować wyjątku, o którym mowa w art. 107 ust. 2 TFUE, ponieważ wspomagane finansowo usługi nie są usługami leżącymi w ogólnym interesie gospodarczym, lecz działalnością gospodarczą prowadzoną w sektorach gospodarki podlegających konkurencji. W omawianej sprawie dotyczącej pomocy nie można także zastosować wyjątku, o którym mowa w art. 107 ust. 3 lit. b) TFUE, ponieważ przedmiotowego projektu i przedsiębiorstw, które otrzymały oceniane środki, nie można uznać za ważny projekt leżący we wspólnym interesie europejskim oraz życie gospodarcze Niemiec nie było w istotnym stopniu zakłócone. Oprócz tego nie można także zastosować wyjątku, o którym mowa w art. 107 ust. 3 lit. d) TFUE, ponieważ wspierane finansowo rodzaje działalności nie służyły ani wsparciu kultury, ani zachowaniu dziedzictwa kulturowego.
- (219) W omawianym przypadku wymogi określone w sekcjach 3.1 i 3.2 nie zostały spełnione, ponieważ przedmiotowe środki nie skończyły się po 6 miesiącach i Niemcy nie zgłosiły żadnego planu restrukturyzacji zgodnego z wytycznymi. Poza tym nie udowodniono, że pomoc była ograniczona do wymaganego minimum, w szczególności poprzez znaczną kwotę własną beneficjentów. Władze nie przedłożyły także żadnego planu likwidacji.
- (220) Komisja nie zauważa żadnych innych możliwych powodów, dla których przedmiotowe środki można by uznać za zgodne z rynkiem wewnętrznym ⁽¹⁵⁰⁾. W omawianym przypadku beneficjenci w momencie przyznania środków znajdowali się w trudnej sytuacji i dlatego nie bierze się ich pod uwagę w przypadku stosowania innej podstawy badania zgodności niż wytyczne.

⁽¹⁴⁹⁾ Wyrok Trybunału z dnia 28 kwietnia 1993 r., Włochy przeciwko Komisji, C-364/90, Rec. 1993, s. I-2097, pkt 20.

⁽¹⁵⁰⁾ W tym kontekście należy zaznaczyć, że powiat Ahrweiler nie został wskazany na mapie pomocy regionalnej na lata 2007–2013 jako obszar objęty pomocą.

- (221) W świetle powyższego Komisja stwierdza, że środek 1, część środka 2 (pożyczki NG na rzecz EWN, MAN, TTI, Camp4Fun, BWN1, BWNB i BWN2) oraz środki 3 do 7, 9, 10, 12 do 14 i 16 do 19 są niezgodne z TFUE.

5.5. ODZYSKANIE POMOCY

- (222) W przypadku stwierdzenia przez Komisję niezgodności pomocy z rynkiem wewnętrznym Komisja musi – zgodnie z TFUE i utrwalonym orzecznictwem Trybunału Sprawiedliwości – podjąć decyzję, czy dane państwo członkowskie winno zmienić lub znieść taką pomoc⁽¹⁵¹⁾. Trybunał konsekwentnie orzekał także, że nałożony na państwo członkowskie obowiązek zniesienia pomocy uznanej przez Komisję za niezgodną z rynkiem wewnętrznym ma na celu przywrócenie sytuacji istniejącej przed udzieleniem pomocy⁽¹⁵²⁾. W związku z tym Trybunał Sprawiedliwości uznał, że cel ten zostanie osiągnięty, jak tylko beneficjent zwróci kwoty otrzymane w ramach pomocy niezgodnej z prawem. Zwracając pomoc, jej odbiorca rezygnuje z przewagi, jaką miał nad swoimi konkurentami na rynku, i przywrócona zostaje sytuacja sprzed wypłaty pomocy⁽¹⁵³⁾.
- (223) Zgodnie z przedmiotowym orzecznictwem art. 14 ust. 1 rozporządzenia Rady (WE) nr 659/1999⁽¹⁵⁴⁾ stanowi, co następuje: „W przypadku gdy podjęte zostały decyzje negatywne w sprawach pomocy przyznanej bezprawnie, Komisja podejmuje decyzję, że zainteresowane państwo członkowskie podejmie wszelkie konieczne środki w celu windykacji pomocy od beneficjenta [...]”.
- (224) Ponieważ przedmiotowe środki nie zostały — z naruszeniem art. 108 TFUE — zgłoszone Komisji i w rezultacie stanowią pomoc niezgodną z prawem i z rynkiem wewnętrznym, należy je odzyskać w celu przywrócenia sytuacji rynkowej sprzed przyznania pomocy. Kwota pomocy do odzyskania obejmuje okres od dnia odniesienia korzyści przez beneficjenta, to jest począwszy od dnia, w którym pomoc została przekazana do jego dyspozycji, do dnia jej faktycznego odzyskania, i musi być powiększona o kwotę odsetek naliczanych do dnia jej faktycznego odzyskania.
- (225) Komisja stwierdza, że w stosunku do określonych beneficjentów (NG, MSR, CMHN, CST⁽¹⁵⁵⁾, IPC) toczy się postępowanie upadłościowe⁽¹⁵⁶⁾. Zgodnie z utrwalonym orzecznictwem fakt, że beneficjent jest niewypłacalny lub podlega postępowaniu upadłościowemu, nie wpływa na jego zobowiązanie do spłaty pomocy niezgodnej z prawem oraz z rynkiem wewnętrznym⁽¹⁵⁷⁾. Jednocześnie w większości przypadków, w których beneficjent jest niewypłacalny, nie można odzyskać pełnej kwoty pomocy niezgodnej z prawem oraz z rynkiem wewnętrznym (wraz z odsetkami), ponieważ aktywa beneficjenta nie wystarczą na pokrycie wszystkich roszczeń wierzycieli. W związku z tym niemożliwe jest pełne przywrócenie w tradycyjny sposób sytuacji sprzed przyznania pomocy. Zważywszy na fakt, że ostatecznym celem odzyskania jest zlikwidowanie naruszenia konkurencji, Trybunał Sprawiedliwości stwierdził, że w takich przypadkach przeprowadzenie postępowania likwidacyjnego wobec beneficjenta może stanowić dopuszczalną opcję wobec procedury odzyskania⁽¹⁵⁸⁾. Zdaniem Komisji można więc przyjąć, że decyzja zalecająca państwu członkowskiemu odzyskanie pomocy niezgodnej z prawem oraz z rynkiem wewnętrznym od niewypłacalnego beneficjenta została wdrożona prawidłowo, jeśli spłacona została pełna kwota pomocy lub, w przypadku spłaty części kwoty, jeśli w tabeli wiaryczności zarejestrowana została wiaryczność związana ze spłatą pomocy, przedsiębiorstwo jest likwidowane i jego aktywa są zbywane na warunkach rynkowych, co oznacza ostateczne zakończenie działalności tego przedsiębiorstwa. Ogólnie należy dopilnować, aby po likwidacji beneficjenta pomocy żaden podmiot gospodarczy nie skorzystał z pomocy niezgodnej z prawem oraz z rynkiem wewnętrznym.
- (226) Zwrot pomocy dotyczy również beneficjentów, którzy znajdują się w stanie upadłości: NAG oraz BikeWorld GmbH dla BWN1, BWNB i BWN2 (po przejęciu BWN1 przez BWNB nazwa nowego przedsiębiorstwa została zmieniona na BWNB2; ostatecznie przedsiębiorstwo to działało pod firmą BikeWorld GmbH).
- (227) Komisja stwierdza, że w momencie wydania niniejszej decyzji określone beneficjenci – EWN, MAN, TTI, Camp4Fun, MIB – już nie istnieją.

⁽¹⁵¹⁾ Zob. wyrok Trybunału z dnia 12 lipca 1973 r., Komisja przeciwko Republice Federalnej Niemiec, C-70/72, Rec. 1973, s. 813, pkt 13.

⁽¹⁵²⁾ Zob. wyrok Trybunału z dnia 14 września 1994 r., Hiszpania przeciwko Komisji, C-278/92, C-279/92 i C-280/92, Rec. 1994, s. I-4103, pkt 75.

⁽¹⁵³⁾ Zob. wyrok Trybunału z dnia 17 czerwca 1999 r., Belgia przeciwko Komisji, C-75/97, Rec. 1999, s. I-30671, pkt 64–65.

⁽¹⁵⁴⁾ Rozporządzenie Rady (WE) nr 659/1999 z dnia 22 marca 1999 r. ustanawiające szczegółowe zasady stosowania art. 93 Traktatu WE (Dz.U. L 83 z 27.3.1999, s. 1).

⁽¹⁵⁵⁾ Zgodnie z informacjami przekazanymi przez władze niemieckie przedsiębiorstwo to zostało wykreślone z rejestru handlowego w dniu 22 maja 2014 r.

⁽¹⁵⁶⁾ Od dnia 1 listopada 2012 r. przedsiębiorstwa NG, MSR i CMHN są przedmiotem postępowania likwidacyjnego i upadłościowego. Na mocy prawa niemieckiego wraz ze wszczęciem postępowania likwidacyjnego lub upadłościowego zmienia się cel działalności przedsiębiorstwa: przedsiębiorstwo przestaje działać w pełnym zakresie i funkcjonuje wyłącznie jako przedsiębiorstwo w okresie likwidacji, które podlega likwidacji zgodnie z prawem niemieckim; do momentu zakończenia postępowania likwidacyjnego lub upadłościowego przedsiębiorstwo będące przedsiębiorstwem w okresie likwidacji musi jednak zarządzać swoimi aktywami zgodnie z zasadą należytego zarządzania finansami.

⁽¹⁵⁷⁾ Zob. wyrok Trybunału z dnia 14 września 1994 r., Hiszpania przeciwko Komisji („Merco”), C-42/93, Rec. 1994, s. I-4175.

⁽¹⁵⁸⁾ Wyrok Trybunału z dnia 15 stycznia 1986 r., Komisja przeciwko Belgii, C-52/84, Rec. 1986, s. 89.

- (228) Przedsiębiorstwa EWN, MAN i Camp4Fun zostały zlikwidowane w dniach, odpowiednio, 6 września 2011 r., 29 sierpnia 2013 r. i 1 marca 2010 r. Nie miała miejsca formalna likwidacja. Pomiedzy tymi trzema beneficjentami i ich pozostałym udziałowcem, NG, istnieje ciągłość gospodarcza. Jako pozostali udziałowcy tych beneficjentów NG odpowiada za ich długi, w tym za długi wynikające z pomocy państwa. Ponieważ NG znajduje się w stanie upadłości, należy dopilnować, aby wiarytelność dotycząca spłaty pomocy została prawidłowo zarejestrowana w tabeli wiarytelności oraz aby NG ostatecznie zakończyło swoją działalność. Ponadto należy dopilnować, aby po likwidacji NG żaden podmiot gospodarczy nie skorzystał z pomocy niezgodnej z prawem oraz z rynkiem wewnętrznym. W związku z tym Komisja stwierdza, że pomoc udzieloną beneficjentom należy odzyskać od NG jako ich następcy gospodarczego. Zważywszy na to, że pomocy udzieliło NG i NG jest jednocześnie następcą gospodarczym beneficjentów pomocy, o odzyskanie pomocy musi ubiegać się państwo.
- (229) Przedsiębiorstwo MIB nie zostało zlikwidowane, lecz połączone w dniu 6 września 2013 r. z NAG, w związku z czym nie jest już podmiotem prawnym. W rezultacie, zgodnie z § 2 ust. 1 niemieckiej ustawy o przekształcaniu podmiotów prawnych, NAG jest następcą gospodarczym MIB. NAG jako następcą gospodarczy MIB musi spłacić pomoc.
- (230) TTI zostało zlikwidowane w dniu 4 grudnia 2007 r. zgodnie z niemiecką ustawą o spółkach z ograniczoną odpowiedzialnością. TTI było spółką z ograniczoną odpowiedzialnością, która została zlikwidowana w drodze uchwały udziałowców. Jedynym celem działalności TTI było następnie przeprowadzenie likwidacji. Zgodnie z § 70 niemieckiej ustawy o spółkach z ograniczoną odpowiedzialnością likwidator był zobowiązany do „zakończenia bieżącej działalności, spełnienia zobowiązań zlikwidowanej spółki i ściągnięcia jej wiarytelności oraz spieniężenia aktywów spółki [...]”. Następnie pozostałe aktywa gotówkowe zostały rozdzielone między udziałowców. Wówczas spółka była już zlikwidowana. Według informacji przekazanych przez Niemcy nie można mówić o następstwie prawnym zgodnie z kryterium ciągłości gospodarczej, ponieważ większość aktywów gotówkowych została przekazana udziałowcom, nie była już prowadzona żadna działalność gospodarcza oraz udziałowcy nie przenieśli działalności, ani nie przejęli zobowiązań. Niemcy ponadto wyjaśniły, że aktywa TTI nie zostały sprzedane w drodze przetargu, ponieważ w momencie rozpoczęcia likwidacji TTI w dniu 12 marca 2004 r. obejmowały tylko saldo końcowe w wysokości 19 777,39 EUR, żądania zwrotu podatków w wysokości 1 222,01 EUR oraz odsetki od konta bankowego w wysokości 30,69 EUR. Biorąc pod uwagę to, że TTI zostało zlikwidowane w powyżej opisany sposób, przedsiębiorstwo to nie miało żadnego następcy gospodarczego, zwłaszcza że po likwidacji nie była prowadzona żadna działalność gospodarcza oraz udziałowcy nie otrzymali aktywów bądź operacyjnych elementów TTI, lecz jedynie bardzo niewiele aktywów gotówkowych. W świetle powyższego oraz uwzględniając to, że działalność TTI nie została przeniesiona na żadne inne przedsiębiorstwo, Komisja uważa, że pomoc wynikająca z omawianego środka nie została przekazana nikomu. Przedsiębiorstwo TTI zostało już całkowicie zlikwidowane i żądanie zwrotu pomocy jest bezprzedmiotowe, ponieważ beneficjent pomocy już nie istnieje i nie ma żadnego następcy gospodarczego.

6. OCENA CIĄGŁOŚCI GOSPODARCZEJ POMIĘDZY NIETYPLACALNYMI PRZEDSIĘBIORSTWAMI A NABYWCĄ AKTYWÓW

6.1. ISTNIENIE POMOCY PAŃSTWA NA RZECZ NABYWCY AKTYWÓW

- (231) W przypadku gdy Komisja – na podstawie art. 107 i 108 TFUE – podejmie negatywną decyzję nakazującą zwrot pomocy państwa niezgodnej z rynkiem wewnętrznym, dane państwo członkowskie musi zażądać zwrotu takiej niezgodnej pomocy. Obowiązkiem odzyskania pomocy może zostać następnie objęte nowe przedsiębiorstwo, na które dane przedsiębiorstwo przeniosło część swoich aktywów lub któremu aktywa te zostały sprzedane, pod warunkiem że struktura przeniesienia lub zbycia wskazuje na ciągłość gospodarczą pomiędzy tymi dwoma przedsiębiorstwami. Pomoc państwa na rzecz nabywcy mogłaby być również wynikiem zbycia aktywów zgodnie z ich wartością rynkową (nawet w przypadku braku ciągłości gospodarczej).
- (232) Aby stwierdzić, czy nabywca aktywów odniósł korzyść płynącą z pomocy państwa, Komisja musi: a) zbadać, czy aktywa zostały sprzedane po cenie rynkowej; oraz b) zweryfikować opisane poniżej kryteria.
- (233) Zgodnie z wyrokiem Sądu w sprawie Włochy i SIM 2 przeciwko Komisji⁽¹⁵⁹⁾, na którym Komisja oparła swoje decyzje w sprawach pomocy państwa Olympic Airlines, Alitalia i SERNAM⁽¹⁶⁰⁾, badanie ciągłości gospodarczej pomiędzy „starym” przedsiębiorstwem a nowymi strukturami odbywa się na podstawie szeregu wskaźników.

⁽¹⁵⁹⁾ Wyrok Trybunału z dnia 8 maja 2003 r., Republika Włoch i SIM 2 Multimedia SpA przeciwko Komisji Wspólnot Europejskich, C-328/99 i C-399/00, Rec. 2003, s. I-4035.

⁽¹⁶⁰⁾ Decyzja Komisji z dnia 17 września 2008 r., pomoc państwa N 321/2008, N 322/2008 i N 323/2008 – Grecja – Vente de certains actifs d'Olympic Airlines/Olympic Airways Services; decyzja Komisji z dnia 12 listopada 2008 r., pomoc państwa N 510/2008 – Włochy – Sale of assets of Alitalia; decyzja Komisji z dnia 4 kwietnia 2012 r., SA.34547 – Francja – Reprise des actifs du groupe SERNAM dans le cadre de son redressement judiciaire.

Mogą zostać przy tym uwzględnione następujące czynniki: przedmiot zbycia (aktywa i pasywa, ciągłość zatrudnienia, aktywa powiązane), cena kupna, tożsamość nabywcy/nabywców, moment zbycia (po rozpoczęciu wstępnej analizy, formalnego postępowania wyjaśniającego lub wydaniu ostatecznej decyzji) oraz ekonomiczna logika transakcji. Sąd wykorzystał te wskaźniki w swoim wyroku z dnia 28 marca 2012 r. w sprawie Ryanair przeciwko Komisji⁽¹⁶¹⁾, który potwierdza decyzję dotyczącą Alitalia.

6.1.1. Przedmiot zbycia

- (234) Komisja stwierdza, że przejęte przez Capricorn aktywa obejmują wszystkie aktywa podlegających postępowaniu upadłościowemu przedsiębiorstw NG, MSR i CMHN oraz mają związek z najważniejszymi obszarami ich działalności. Aktywa NG, MSR i CMHN zostały jednak podzielone w ramach procedury przetargowej na 11 jednostek i wszyscy oferenci mogli składać oferty zarówno na poszczególne aktywa, jak i na jedną, kilka lub wszystkie jednostki (zob. sekcja 2.5). Jednostki te zostały podzielone z uwzględnieniem oczekiwanego gospodarczego wykorzystania aktywów, interesu inwestorów oraz kosztów rozdzielenia. Zarządcy masy upadłościowej nie postawili żadnych warunków odnośnie do przyszłego wykorzystania aktywów. Komisja utrzymuje, że decyzji o sprzedaży wszystkich aktywów jednemu przedsiębiorstwu nie podjęli zarządcy masy upadłościowej, lecz siły rynkowe (tzn. podmioty gospodarcze, które złożyły ofertę na aktywa). Wszyscy oferenci mogli złożyć ofertę na jedną z 11 jednostek albo na wszystkie bądź określone aktywa. Ze względów rynkowych wartość ofert na poszczególne aktywa lub jednostki była niższa od wartości najwyższej oferty na wszystkie aktywa. Mogło to wynikać ze współzależności gospodarczej jednostek: bez toru wyścigowego hotele byłyby nierentowne, a bez hoteli trudniej byłoby zarządzać w sposób rentowny torem wyścigowym, w tym organizować profesjonalne wyścigi, koncerty rockowe i inne atrakcje w sąsiedztwie toru.
- (235) Jeśli chodzi o zatrudnienie, ani dokumentacja procedury przetargowej, ani umowa kupna-sprzedaży nie zawierają wykraczających poza właściwe przepisy niemieckie zobowiązań (np. gwarancji zatrudnienia) w zakresie przeniesienia umów o pracę na nowego właściciela. Zgodnie z prawem niemieckim stosunki pracownicze automatycznie przechodzą na nabywcę aktywów. Zgodnie z orzecznictwem Federalnego Sądu Pracy⁽¹⁶²⁾ nabywca może zażądać od zarządcy masy upadłościowej zakończenia umów o pracę. W rezultacie nabywca zasadniczo sam mógł zdecydować, którym pracownikom zaoferuje nowe umowy. W omawianym przypadku Capricorn przeanalizowało swoje potrzeby w kontekście rentownego zarządzania nabytymi aktywami oraz podjęło decyzję, że nie przejmie z dniem 1 stycznia 2015 r. (termin rozpoczęcia zarządzania nabytymi aktywami) wszystkich pracowników zbywców, lecz 85 % (tzn. 253 z łącznie 297 pracowników). Ponieważ Capricorn mogło w sposób niezależny zdecydować o przejściu pracowników, potwierdzone zatrudnienie istniejącego personelu nie prowadzi do kontynuacji działalności. Poza tym obszary działalności związane z zarządzaniem i zasobami ludzkimi powinny zostać w pełni zrestrukturyzowane w 2014 r.
- (236) Ponadto Komisja stwierdza, że umowy dotyczące organizacji bieżących wydarzeń powinny zostać zakończone w znacznej mierze po sezonie 2014. Nowe umowy, obowiązujące od dnia 1 stycznia 2015 r., będzie negocjować i zawierać z klientami i dostawcami spółka operacyjna założona przez nabywcę. Umowy będą także negocjowane i zawierane z nowymi partnerami. Capricorn zamierza samo zorganizować szereg imprez, zamiast wynajmować tor wyścigowy zewnętrznym podmiotom.
- (237) Komisja utrzymuje, że przedmiot przyszłych transakcji Capricorn będzie się znacznie różnić od przedmiotu transakcji Grupy Nürburgring (zob. poniżej, w szczególności sekcja 6.1.5.).

6.1.2. Cena kupna

- (238) Aby uniknąć ciągłości gospodarczej, aktywa muszą zostać sprzedane w ramach procedury przetargowej zgodnie ich wartością rynkową.
- (239) Wartość rynkowa oznacza cenę, jaką prywatny inwestor mógłby ustalić w warunkach rynkowych⁽¹⁶³⁾.

⁽¹⁶¹⁾ Wyrok Sądu z dnia 28 marca 2012 r., Ryanair Ltd. przeciwko Komisji, T-123/09, ECLI:EU:T:2012:164.

⁽¹⁶²⁾ Wyrok Federalnego Sądu Pracy (BAG) z dnia 19 grudnia 2013 r. (6 AZR 790/12); wyrok BAG z dnia 20 marca 2003 r. (8 AZR 97/02).

⁽¹⁶³⁾ Wyrok Trybunału z dnia 16 grudnia 2010 r., Seydaland, C-239/09, Zb.Orz. 2010, s. I-1 3083, pkt 34.

- (240) Niemcy sprzedały aktywa w ramach otwartej, przejrzystej, wolnej od dyskryminacji i bezwarunkowej procedury przetargowej oferentowi, który złożył najwyższą ofertę z zabezpieczonym finansowaniem.
- (241) Po pierwsze, zaproszenie do wyrażenia zainteresowania aktywami Nürburgring nie zawierało żadnego ograniczenia odnośnie do oferentów, w związku z czym każdy mógł złożyć ofertę w drodze procedury przetargowej.
- (242) Po drugie, w odniesieniu do zasady przejrzystości należy stwierdzić, że zbywcy dali wszystkim oferentom wystarczającą ilość czasu na merytoryczną ocenę aktywów, a także udostępniłi wszystkie wymagane szczegółowe informacje. Zgodnie z listem procesowym „Project RING – procedures for the submission of a final offer” [„Projekt RING – Procedury składania ostatecznej oferty”], który KPMG przesłało zainteresowanym inwestorom w dniu 17 października 2013 r., oferenci, którzy mogli udowodnić zabezpieczone finansowanie ceny przedstawionej w swoich deklaracyjnych ofertach, powinni otrzymać pełny dostęp do elektronicznego biura danych oraz móc wziąć udział w spotkaniu z kierownictwem NBG i w zorganizowanym procesie Q&A (pytania i odpowiedzi). Natomiast oferenci, którzy nie zaferowali wspomnianego zabezpieczenia oraz nie mogli w żaden sposób udowodnić dostępności wymaganego finansowania, powinni otrzymać tylko ograniczony dostęp do elektronicznego biura danych i udostępnionego przez zbywców podręcznika Financial Fact Book (FFB); powinni oni móc spotkać się z członkami zespołu, który opracował FFB, przeprowadzić wizytę lokalną oraz wziąć udział w spotkaniu, na którym omawiany byłby projekt umowy kupna-sprzedaży.
- (243) Oprócz tego zbywcy (KPMG) i wszyscy oferenci, którzy zakwalifikowali się do tego etapu procedury przetargowej, byli ze sobą stałym kontakcie, o czym świadczą pisma i e-maile z okresu od lipca 2013 r. do kwietnia 2014 r., aby móc przekazywać oferentom wszelkie istotne informacje i wyjaśnienia. Na tym etapie udzielono odpowiedzi na pytania oferentów lub odniesiono się do ich stwierdzeń, a także przekazano wszelkie informacje na temat kolejnych etapów procedury przetargowej. KPMG przesłało oferentom przykładowo następujące pisma i e-maile: a) pismo z dnia 19 lipca 2013 r., w którym oferenci zostali poinformowani o procedurze składania deklaracyjnej oferty; b) pismo z dnia 12 września 2013 r., w którym oferenci zostali poinformowani o przedłużeniu terminu składania deklaracyjnych ofert; c) e-mail z dnia 19 września 2013 r., w którym oferent ([oferent 5]) otrzymał nowsze informacje na temat zdolności finansowej Nürburgring; d) pismo z dnia 17 października 2013 r., w którym oferent ([oferent 3]) został poinformowany o procedurze składania ostatecznej oferty; e) e-mail z dnia 28 października 2013 r., w którym oferent ([oferent 3]) został poinformowany o wstępnych terminach spotkań z zainteresowanymi stronami; f) pismo z dnia 3 grudnia 2013 r., w którym oferent ([oferent 6]) został poinformowany o tym, że jego deklaracyjna oferta nie zostanie już wzięta pod uwagę, ponieważ jego partnerzy finansowi wycofali się i nie wskazano żadnych innych partnerów finansowych, w związku z czym finansowanie oferty uznano za niepewne, a prawdopodobieństwo zawarcia transakcji za niedostateczne; g) pismo z dnia 11 grudnia 2013 r. zawierające obszernie i jasne wyjaśnienia problemów i stwierdzeń przedstawionych przez oferenta ([oferenta 3]) w piśmie z dnia 9 grudnia 2013 r. (dwa dni wcześniej); h) pismo z dnia 18 grudnia 2013 r. zawierające obszernie i jasne wyjaśnienia problemów i stwierdzeń przedstawionych przez oferenta ([oferenta 3]) w piśmie z dnia 11 grudnia 2013 r. (siedem dni wcześniej); i) e-mail z dnia 18 lutego 2014 r., w którym oferent ([oferent 3]) został poproszony o doprecyzowanie i potwierdzenie swojej złożonej w dniu 17 lutego 2014 r. (dzień wcześniej) drogą elektroniczną ostatecznej oferty oraz wezwany do udowodnienia m.in. swojego wiążącego zobowiązania finansowego np. w formie wiążącego pisma potwierdzającego, a także o bardziej szczegółowe wyjaśnienie, kiedy zamierza złożyć zaległe zobowiązania finansowe oraz kiedy ostatecznie określi warunki handlowe oferty; j) e-mail z dnia 9 kwietnia 2014 r., w którym w odpowiedzi na (przesłany siedem dni wcześniej) e-mail z dnia 2 kwietnia 2014 r. oferent ([oferent 3]) został poinformowany, że KPMG nie otrzymało jeszcze żadnych bardziej szczegółowych danych dotyczących planowanej przez oferenta struktury finansowania lub pisemnego potwierdzenia przez strony trzecie wsparcia jego oferty.
- (244) Po trzecie, z dokumentów przekazanych przez Niemcy wynika, że na żadnym etapie procedury przetargowej nie dopuszczono się dyskryminacji oferentów. Jak wyjaśniono w pkt 235, wszyscy oferenci otrzymali informacje i szczegółowe wyjaśnienia dotyczące stosowanych w procedurze przetargowej kryteriów wyboru, zasad i metod, terminów składania deklaracyjnych i ostatecznych ofert, przedłużenia tych terminów, sytuacji finansowej Nürburgring, danych brakujących w deklaracyjnych lub ostatecznych ofertach złożonych przez oferentów oraz możliwych pytań oferentów. Jednocześnie oferenci, którzy spełnili kryteria wyboru określone w procedurze przetargowej (w szczególności przedłożyli potwierdzenie finansowania ofert przedstawione przez partnerów finansowych), nie zostali wykluczeni z negocjacji. Poza tym Komisja stwierdza, że z żadnym oferentem nie prowadzono wyłącznych negocjacji oraz że we właściwych ramach czasowych prowadzono negocjacje także z oferentami, których ostateczne oferty nie zawierały wspomnianego potwierdzenia finansowania, ponieważ oferenci ci mogli jeszcze przedłożyć takie potwierdzenie.
- (245) Jak opisano w motywie 54, umowa kupna-sprzedaży zawiera klauzulę, zgodnie z którą strony umowy są zobowiązane do wykonania umowy, pod warunkiem że: 1) Komisja wydała prawomocną decyzję, z której wynika, że ani nabywcy, ani jego spółki operacyjnej nie należy postrzegać jako beneficjenta pomocy będącej

przedmiotem kontroli oraz że w związku z tym ewentualnych żądań zwrotu pomocy nie należy kierować ani do nabywcy, ani do spółki operacyjnej, oraz pod warunkiem że 2a) upłynął termin sądowej kontroli decyzji Komisji bez wniesienia odwołania lub 2b) po wniesieniu odwołania sąd wydał prawomocny wyrok potwierdzający decyzję Komisji. Niemcy wyjaśniły, że klauzula ta wynika z braku gotowości oferentów do przejścia ryzyka odpowiedzialności za zwrot pomocy państwa, że zbywcy zaakceptowali tę klauzulę, aby móc sprzedać aktywa, oraz że zbywcy, jak wyjaśniono w pierwszym projekcie umowy kupna-sprzedaży, od początku procedury przetargowej zwracali oferentom uwagę na to, że są gotowi na rozmawianie z nimi o skutkach postępowania w sprawie pomocy państwa⁽¹⁶⁴⁾. Niemcy wyjaśniły ponadto, że decyzja Komisji w sprawie pomocy państwa na rzecz Nürburgring została uznana za warunek w przedstawionych przez Capricorn, [oferenta 2] i [oferenta 3] zmienionych wersjach umowy kupna-sprzedaży.

- (246) Po czwarte, poza ograniczeniami wynikającymi z ram prawnych nie określono wobec oferentów żadnych warunków odnośnie do tego, na ile szczegółowo należy odczytywać zaproszenie do wyrażenia zainteresowania oraz pisma KPMG skierowane do oferentów.
- (247) Wynika z tego, że przedmiotowa procedura wyboru sama w sobie w dostatecznym stopniu zapewnia, że cena aktywów sprzedanych nabywcy odpowiada wartości rynkowej. W związku z powyższym Komisja stwierdza, że aktywa zostały zbyte po cenie rynkowej, ponieważ zostały sprzedane w ramach otwartej, przejrzystej, wolnej od dyskryminacji i bezwarunkowej procedury przetargowej oferentowi, który złożył najwyższą ofertę z zabezpieczonym finansowaniem.

6.1.3. Tożsamość nabywcy

- (248) Komisja musi ustalić, że pomiędzy nowym właścicielem aktywów a NG, MSR i CMHN nie istnieją żadne powiązania, tak aby w przypadku ewentualnego zwrotu niezgodnej z rynkiem wewnętrznym pomocy państwa można było wykluczyć odpowiedzialność nowego właściciela.
- (249) Pomiędzy Capricorn a NG, MSR i CMHN lub ich udziałowcami lub dotychczasowymi dzierżawcami Nürburgring nie istnieją ani powiązania korporacyjne, ani bezpośrednie bądź pośrednie powiązania osobiste. Nie istnieją zatem żadne powiązania pomiędzy Grupą Nürburgring i jej udziałowcami z jednej strony a nowym właścicielem i jego udziałowcami z drugiej strony.
- (250) W związku z powyższym Komisja stwierdza, że nabywca jest przedsiębiorstwem niezależnym od NG, MSR i CMHN.

6.1.4. Moment zbycia

- (251) Komisja musi zbadać, czy moment przeprowadzenia procedury przetargowej może prowadzić do obejścia decyzji Komisji dotyczącej odzyskania pomocy niezgodnej z rynkiem wewnętrznym.
- (252) W omawianym przypadku Komisja stwierdza, że po rozszerzeniu głównego postępowania wyjaśniającego na środki, które zostały zgłoszone Komisji jako pomoc na ratowanie, właściwy niemiecki sąd rejonowy wszczął w 2012 r. postępowanie upadłościowe oraz wyznaczył zarządców masy upadłościowej. Zarządcy masy upadłościowej rozpoczęli proces zbywania aktywów w maju 2013 r., zanim Komisja wydała decyzję dotyczącą zakończenia formalnego postępowania wyjaśniającego. Ponieważ nabywca nalega na to, aby przeniesienie odbyło się dopiero wtedy, gdy nie można już zaskarżyć przed sądem ostatecznej decyzji Komisji, umowa kupna-sprzedaży wchodzi w życie dopiero po wydaniu decyzji dotyczącej odzyskania pomocy i postępowanie upadłościowe zostaje zakończone również dopiero po tym. Pierwsza rata ceny kupna została zapłacona przed wydaniem tej decyzji. Zgodnie z umową kupna-sprzedaży przeniesienie aktywów staje się skuteczne w dniu uprawomocnienia się tej decyzji.
- (253) W omawianym przypadku Komisja uważa, że fakt, iż proces zbywania wszczęli wyznaczeni przez właściwy sąd rejonowy zarządcy masy upadłościowej oraz że decyzja o przeniesieniu aktywów została podjęta przed

⁽¹⁶⁴⁾ Odpowiednia sekcja pierwszego projektu umowy kupna-sprzedaży brzmi: „Oferent wie, że Komisja Europejska prowadzi obecnie postępowanie wyjaśniające, którego przedmiotem jest dopuszczalność pomocy udzielonej na rzecz Nürburgring oraz jej ewentualny zwrot. Zbywcy utrzymują regularny kontakt z właściwymi służbami Komisji Europejskiej oraz oczekują formalnej decyzji, z której będzie wynikało, że nabywca nie będzie musiał zwracać tej pomocy. Są otwarci na konstruktywną dyskusję z oferentem na temat tego, w jaki sposób należy traktować tę okoliczność w kontekście sprzedaży pojedynczych lub wszystkich aktywów Nürburgring oraz w jaki sposób należy postępować w tym przejściowym okresie do momentu wydania decyzji przez Komisję”.

wydaniem tej decyzji Komisji, nie wskazuje wyraźnie na ciągłość gospodarczą, która istniałaby w przypadku, gdyby decyzję o zbyciu podjęli sami beneficjenci pomocy lub gdyby proces zbywania rozpoczęto dopiero po wydaniu tej decyzji.

6.1.5. Logika ekonomiczna transakcji

- (254) Kryterium logiki ekonomicznej służy ocenie tego, czy nabywca aktywów będzie wykorzystywał aktywa w taki sam sposób co poprzedni właściciel, czy też będą one służyły do celów innej działalności lub strategii.
- (255) Zdaniem Komisji nowy właściciel będzie mógł prowadzić swoją działalność na innych warunkach niż NG, MSR i CMHN oraz wdrożyć własny model biznesowy.
- (256) Nabywca nie przejmie koncepcji biznesowej zbywcy. Obydwa tory wyścigowe (odcinek Grand Prix i trasa Nordschleife) będą w przyszłości wykorzystywane do celów [...], umożliwiającymi [...]. W tym celu Capricorn planuje budowę dodatkowych obiektów oraz wyposażenie [...]. Część obiektów wybudowanych w ramach częściowego obszaru II projektu „Nürburgring 2009” zostanie zamknięta (np. [...]). Kolejka ring^oracer zostanie sprzedana, a system płatniczy ring^ocard zlikwidowany. W centrum handlowym ring^oboulevard [...].
- (257) Poza tym zgodnie z planami nabywcy tor wyścigowy Nürburgring zostanie przekształcony z atrakcji turystycznej w klastę technologiczną i centrum przemysłowe. Nürburgring powinien być wykorzystywany głównie do [...] oraz [...]. Poza tym [...]. Nabywca planuje również na torze Nürburgring [...], przy czym [...].
- (258) Nabywca nie będzie zatem wykorzystywał aktywów w taki sam sposób co przedsiębiorstwa znajdujące się w stanie upadłości. Wręcz przeciwnie, Capricorn włączy nabyte aktywa do własnej koncepcji biznesowej i stworzy synergie, co uzasadnia jego zainteresowanie kupnem aktywów. Capricorn opracowało nową koncepcję wykorzystania aktywów w porównaniu do obecnego modelu biznesowego. Ponadto zarządzanie niektórymi aktywami przynosiło straty strukturalne, co mogłoby uzasadniać konieczność przedsięwzięcia dalszych środków w zakresie restrukturyzacji i optymalizacji.
- (259) Wspomniane aspekty pokazują, że logika ekonomiczna oferty Capricorn nie polega na kontynuacji działalności gospodarczej Grupy Nürburgring, lecz na włączeniu określonych aktywów oraz części personelu Grupy Nürburgring do koncernu, który stosuje własną logikę gospodarczą.
- (260) W związku z tym Komisja stwierdza, że logika ekonomiczna polega w tym kontekście na umożliwieniu nowemu właścicielowi wykorzystywania aktywów NG, MSR i CMHN na innych warunkach, a nie na kontynuacji strategii tych przedsiębiorstw.

6.1.6. Wniosek dotyczący ciągłości gospodarczej NG, MSR i CMHN poprzez zbycie aktywów

- (261) Aktywa zostały sprzedane w ramach otwartej, przejrzystej, wolnej od dyskryminacji i bezwarunkowej procedury przetargowej po ich ustalonej w ramach tej procedury wartości rynkowej oferentowi, który złożył najwyższą ofertę z zabezpieczonym finansowaniem. Niemcy poinformowały Komisję o tym, że nabywca nie ma z NG, MSR lub CMHN żadnych powiązań gospodarczych bądź korporacyjnych. Decyzja o zbyciu została podjęta przed wydaniem przez Komisję negatywnej decyzji w związku z formalnym postępowaniem wyjaśniającym. Nowy właściciel będzie wykorzystywał aktywa na innych warunkach i zgodnie z innym modelem biznesowym niż NG, MSR i CMHN; przedmiot jego działalności będzie się znacznie różnił od przedmiotu działalności Grupy Nürburgring.
- (262) W świetle powyższego Komisja stwierdziła, że pomiędzy NG, MSR i CMHN a nabywcą aktywów, Capricorn lub jego spółką operacyjną nie występuje ciągłość gospodarcza, w związku z czym przedsiębiorstwa te nie odpowiadają za ewentualną pomoc państwa, która musi zostać odzyskana od beneficjentów.

6.1.7. Uzależnienie wykonania umowy od decyzji Komisji

- (263) Zawarta przez zbywców i Capricorn umowa kupna-sprzedaży zawiera klauzulę, zgodnie z którą aktywa Nürburgring mogą zostać sprzedane dopiero po wydaniu przez Komisję prawomocnej decyzji stwierdzającej, że nabywca aktywów nie będzie musiał zwracać pomocy. Jak już wyjaśniono w pkt 56, jeśli do początku 2015 r. Komisja nie wyda prawomocnej decyzji, przed dniem 1 stycznia 2015 r. zbyte aktywów zostaną przeniesione na

przedsiębiorstwo NewCo, w którym nabywca ma 95,1 %, a niezależny powiernik 4,9 % udziałów. Powiernik działa w interesie wierzycieli, a nie w interesie niewypłacalnych beneficjentów pomocy, jednak nie jest związany poleceniami wierzycieli. Ponadto pomiędzy NewCo a OpCo zostaje zawarta umowa dzierżawy przedsiębiorstwa, która zakończy się w dniu wykonania umowy. OpCo będzie prowadziło działalność pod swoją nazwą, na podstawie swojego planu biznesowego oraz przy pomocy wybranych przez siebie pracowników. OpCo będzie płaciło NewCo roczny czynsz dzierżawny w łącznej wysokości [4,6–5,1] mln EUR, który będzie zaliczany na poczet masy upadłościowej przedsiębiorstw Nürburgring (wszystkie płatności na poczet masy upadłościowej będą przekazywane wyłącznie na konta powiernicze zarządców masy upadłościowej w celu zapewnienia wypłat wierzycielom). Jak tylko decyzja Komisji stanie się prawomocna, powiernik przekaże wszystkie swoje udziały w NewCo nabywcy. Jeśli jednak nabywca nie wywiąże się ze swoich umownych zobowiązań płatniczych, powiernik będzie mógł zbyć aktywa. W przypadku unieważnienia decyzji Komisji aktywa zostałyby z powrotem przekazane zarządcom masy upadłościowej, którzy musieliby je niezwłocznie sprzedać, ponieważ zgodnie z niemieckim prawem upadłościowym nawet w takiej sytuacji nadal występuje obowiązek likwidacji. W takim przypadku NewCo nie może kontynuować działalności przedsiębiorstw Nürburgring.

(264) Komisja stwierdza, że w ten sposób:

- a) faktyczna sprzedaż aktywów beneficjentów odbędzie się w ciągu czterech miesięcy od uchwalenia niniejszej decyzji;
- b) nawet jeśli transakcja zostanie zrealizowana później, nabywca już w międzyczasie będzie miał kontrolę nad przedsiębiorstwem, którego posiada większość aktywów oraz którego pozostała część aktywów należy do powiernika, który jest niezależny od pożyczkobiorców i nie musi stosować się do poleceń ich wierzycieli;
- c) odzyskanie pomocy nie jest zawieszono; oraz
- d) beneficjenci definitywnie opuszczają rynek oraz nie prowadzą żadnej działalności i nie otrzymują strumieni pieniężnych. Przedsiębiorstwa zostaną zlikwidowane, jak tylko zostaną uregulowane ich roszczenia i zobowiązania oraz dopełnione wszystkie konieczne formalności (zob. pkt 55).

(265) Ponadto Komisja stwierdza, że oferty innych oferentów, które dotarły lub prawie dotarły do końcowego etapu procedury przetargowej, zawierały podobne warunki⁽¹⁶⁵⁾. W związku z tym Komisja stwierdza, że w omawianym przypadku nie dąży się do obejścia odzyskania pomocy, ani taka sytuacja nie grozi, oraz że przedmiotowy sposób postępowania ma jedynie na celu przeprowadzenie likwidacji w sposób kontrolowany.

6.2. SKARGI DOTYCZĄCE ZBYCIA AKTYWÓW

6.2.1. Skargi złożone przez skarżących 1 i 2

(266) W oparciu o informacje przekazane przez zarządców masy upadłościowej oraz skarżących 1 do 4 Komisja stwierdza, że zarzuty przedstawione przez skarżących 1 i 2 są nieuzasadnione. Aktywa Nürburgring podzielono na 11 jednostek. W oparciu o dowody przedłożone przez zarządców masy upadłościowej i skarżących 1 do 4 Komisja uznała, że oferenci mogli złożyć oferty na pojedyncze, niektóre lub wszystkie aktywa w ramach otwartej, przejrzystej i wolnej od dyskryminacji procedury wyboru. Nawet jeśli przetarg na wszystkie aktywa ostatecznie wygrało przedsiębiorstwo Capricorn jako oferent, który złożył najwyższą ofertę z zabezpieczonym finansowaniem, samo w sobie nie potwierdza to ciągłości gospodarczej (zob. również sekcja 6.2.7). W związku z tym Komisja przypuszcza, że skarżącym 1 i 2 raczej chodziło o uniknięcie tego, aby tor wyścigowy trafił w ręce prywatnego inwestora.

(267) Oferenci, którzy – tak jak oferent 2 – złożyli tylko ofertę na pojedyncze jednostki, nie zostali poinformowani o przedłużeniu terminu składania wiążących ofert do dnia 17 lutego 2014 r., ponieważ ze względu na niską wartość ofertową ich deklaracyjne oferty nie zostały zakwalifikowane do drugiego etapu procedury wyboru.

⁽¹⁶⁵⁾ Oferta [oferenta 2] w szczególności przewidywała, że zaoferowana cena kupna zostanie uiszczona dopiero po wydaniu przez Komisję prawomocnej decyzji, która wykluczałaby odzyskanie pomocy od nabywcy aktywów. Oferta [oferenta 3] zawiera klauzulę, zgodnie z którą nabywca może według własnego uznania odstąpić od kupna również po wydaniu decyzji przez Komisję.

Zdaniem Komisji nie stanowi to jednak naruszenia zasady przejrzystości, ponieważ oferentów tych poinformowano o tym, że mogą w każdej chwili przed rozstrzygnięciem przetargu zwiększyć swoją deklaracyjną ofertę, oraz należy przyjąć, że w tym przypadku zarządcy masy upadłościowej poinformowali oferentów o przedłużeniu terminu zgodnie z zasadą równego traktowania.

- (268) Komisja uznaje za rozsądne i skuteczne, że tylko oferenci, których wartość ofertowa była dostatecznie wysoka, otrzymali dostęp do szczegółowych informacji na temat aktywów (na których podstawie mogli ocenić m.in. przyszłe potrzeby inwestycyjne). Na podstawie informacji przekazanych na różnych etapach procedury Komisja stwierdza zatem, że oferentom udostępniono taką ilość informacji, która wystarczała do złożenia ofert. Ponadto skarżący 1 i 2 nie wskazali żadnych konkretnych informacji, które uniemożliwiłyby im złożenie oferty.
- (269) W odniesieniu do długofalowych stosunków umownych rzekomo wynikających z dokumentacji procedury przetargowej Komisja stwierdza, że w omawianym przypadku dotyczącym przeniesienia aktywów umowy o pracę i umowy najmu mogą być przenoszone tylko w sytuacjach przewidzianych w ustawie, że umowy dotyczące organizacji wydarzeń zasadniczo mogą być kontynuowane, pod warunkiem że zgodzą się na to obydwie strony umowy, oraz że umowy dotyczące organizacji wydarzeń niekoniecznie mają duże znaczenie gospodarcze dla przeniesienia aktywów. W odniesieniu do kwestii tego, czy w związku z działalnością NGB udzielono nowej pomocy, Komisja stwierdza, że zarządcy masy upadłościowej założyli NGB tylko jako narzędzie umożliwiające tymczasowe zarządzanie aktywami w trakcie postępowania upadłościowego i procedury przetargowej do końca 2014 r. Prawo niemieckie dopuszcza prowadzenie działalności operacyjnej przez tymczasowo istniejącą spółkę zależną przedsiębiorstwa znajdującego się w stanie upadłości w trakcie trwania postępowania upadłościowego i nie można tego zabronić zarządcom masy upadłościowej. W omawianym przypadku zarządcy masy upadłościowej dostarczyli także gospodarcze uzasadnienie istnienia NGB dla NG, MSR i CMHN, ponieważ zdaniem zarządców koszty założenia NGB przewyższyły wartość aktywów NG, MSR i CMHN i tym samym przedmiotu likwidacji. Niemniej jednak Komisja przyjmuje do wiadomości okoliczności założenia NGB, to znaczy to, że NGB jest spółką zależną beneficjentów pomocy NG, MSR i CMHN oraz że, biorąc pod uwagę fakt, że NGB otrzymało ich wszystkie aktywa i pasywa, jest ich następcą prawnym, że NGB otrzymało te aktywa i pasywa nieodpłatnie oraz nie na podstawie procedury przetargowej lub wyceny, zatrudnia dokładnie tych samych pracowników i kontynuuje działalność tych przedsiębiorstw. Na tej podstawie Komisja stwierdza, że pomiędzy NGB a beneficjentami pomocy NG, MSR i CMHN występuje ciągłość gospodarcza, w związku z czym niezgodna z rynkiem wewnętrznym pomoc państwa na rzecz NG, MSR i CMHN musi zostać odzyskana także od NGB.
- (270) Ponadto Komisja jest zdania, że umowa pomiędzy NGB a związkiem zawodowym ver.di została zawarta w celu kontynuacji działalności operacyjnej NGB do czasu sprzedaży aktywów, a nie w celu zachowania ciągłości gospodarczej Nürburgring po zbyciu. Umowy o pracę przechodzą z NGB na Capricorn na mocy niemieckiego prawa pracy, a nie na podstawie zbiorowego układu pracy. Ponieważ pomiędzy zbywcami a Capricorn nie występuje ciągłość gospodarcza, Komisja uważa, że istotne jest tylko to, że Capricorn może wedle własnego uznania decydować o tym, które umowy o pracę przejmie od NGB, oraz że Capricorn nie zamierza przejąć około 20 % tych umów.
- (271) W związku z powyższym Komisja odrzuca skargę złożoną przez skarżących 1 i 2, uznając ją za bezpodstawną, ponieważ aktywa, o których mowa, zostały sprzedane oferentowi, który w ramach otwartej, przejrzystej, wolnej od dyskryminacji i bezwarunkowej procedury przetargowej złożył najwyższą ofertę wraz z potwierdzeniem finansowania.

6.2.2. Skarga złożona przez skarżącego 3

- (272) Komisja stwierdza, że oferta deklaracyjna i oferta ostateczna skarżącego 3 nie potwierdziły jego zdolności finansowej. Zbywcy poinformowali o tym skarżącego 3 w pismach z dni 17 października 2013 r., 11, 17 i 18 grudnia 2013 r. oraz w e-mailach z dni 18 lutego 2014 r. i 9 kwietnia 2014 r. Do czasu rozstrzygnięcia przetargu przez komisję wierzycieli w dniu 11 marca 2014 r., a także potem, skarżący 3 nie przedłożył potwierdzenia finansowania swojej oferty, które uzasadniałoby, że zbywcy nie udzielili zamówienia żadnemu z dwóch oferentów, którzy potwierdzili finansowanie swojej oferty, lecz czekają na przedłożenie potwierdzenia finansowania oferty skarżącego 3. W związku z tym należy zwrócić uwagę na następujące kwestie: a) w swoim e-mailu z dnia 21 lutego 2014 r. skarżący 3 wyjaśnił, że optymistycznie podchodzi do otrzymania w ciągu kolejnych dwóch do pięciu tygodni wszystkich wiążących zobowiązań finansowych; b) w swoim piśmie z dnia 11 marca 2014 r. skarżący 3 poinformował, że może przedłożyć wszystkie wiążące zobowiązania finansowe do dnia 31 marca 2014 r.; c) w niepodpisanym piśmie z dnia 31 marca 2014 r. [...] (banku inwestycyjnego i przedsiębiorstwa doradczego), który skarżący 3 przedłożył KPMG w dniu 2 kwietnia 2014 r., stwierdzono, że

potencjalny inwestor udostępni skarżącemu 3 [...] mln EUR na sfinansowanie zakupu Nürburgring. To rzekome finansowanie było jednak uzależnione, między innymi, od przeprowadzenia satysfakcjonującej dla wszystkich stron analizy *due diligence* oraz od sporządzenia i przekazania ostatecznej dokumentacji; potencjalny nabywca nie został wymieniony. W związku z tym Komisja utrzymuje, że skarżący 3 nie przedłożył zbywcom żadnego zobowiązania finansowego konkretnego partnera finansowego, które umożliwiłoby zakup Nürburgring z pierwszej ręki, nawet po rozstrzygnięciu przetargu na aktywa Nürburgring na korzyść Capricorn. Zamiast tego skarżący 3 przekazał zbywcom jedynie: a) ostateczną ofertę, która odnosiła się do zobowiązania finansowego w wysokości 30 mln EUR, lecz nie zawierała potwierdzenia tego zobowiązania (np. w formie wiążącego pisma potwierdzającego danego partnera finansowego), ani bardziej szczegółowego wyjaśnienia tego, kiedy skarżący 3 zamierza złożyć zaległe zobowiązania finansowe oraz kiedy ostatecznie określi warunki handlowe oferty; b) niepodpisane pismo z odniesieniem do zapewnienia finansowania przez niewymienionego inwestora, uzależnionego jednak od satysfakcjonującego przeprowadzenia analizy *due diligence* oraz przekazania ostatecznej dokumentacji (pismo [...] z dnia 31 marca 2014 r.) Zdaniem Komisji nie udowodniono tego, że rzekome zobowiązanie finansowe Jupiter Financial Group z dnia 26 marca 2014 r. zostało kiedykolwiek przekazane zbywcom. Ponadto Komisja stwierdza, że zbywcy nie przedłużyli skarżącemu 3 terminu złożenia potwierdzenia finansowania, ponieważ wiele przesłanek wskazywało na to, że w przypadku przedłużenia tego terminu [oferent 2] wycofa swoją ofertę. [OFERENT 2] wyjaśnił np. w e-mailu przedstawiciela [oferenta 2] skierowanego do KPMG z dnia 13 stycznia 2014 r., że wszystkie wstępne warunki zbycia musiały istnieć przed dniem 3 kwietnia 2014 r., ponieważ [oferent 2] w innym razie wycofałby swoją ofertę. Poza tym zbywcy uwzględnili fakt, że wartość aktywów później może też zmaleć, ponieważ wpływ nabywcy na działalność w sezonie 2014 słabnie i należałoby rozpocząć zawieranie umów na rok 2015. Komisja zwraca uwagę, że skarżący 3 mógł przedstawić potwierdzenie finansowania swojej potwierdzającej oferty na końcowym etapie procesu zbycia, dopóki nie została podpisana ostateczna umowa kupna-sprzedaży. Dlatego zdaniem Komisji zachowanie zbywców odpowiada zachowaniu zbywcy działającego w warunkach gospodarki rynkowej. W związku z tym ocena oferty skarżącego 3 jest zgodna z rynkiem.

- (273) Jednocześnie Komisja stwierdza, że zbywcy prowadzili rozmowy z [oferentem 2] oraz na końcowym etapie negocjacji sprzedażowych z [oferentem 2] i Capricorn, ponieważ [oferent 2] złożył ofertę w wysokości 35 mln EUR (zob. tabela 10) i potwierdzone negocjacje pomiędzy Capricorn i [...] doprowadziły do złożenia przez bank zobowiązania finansowego w dniu 10 marca 2014 r. W odniesieniu do oceny oferty Capricorn Komisja stwierdza, że Capricorn złożyło zobowiązanie finansowe swojego partnera finansowego [...] na pożyczkę w wysokości 45 mln EUR. Zobowiązanie z dnia 10 marca 2014 r. zostało przedłożone zbywcom w dniu 11 marca 2014 r., tzn. w dniu posiedzenia komisji wierzycieli, podczas którego komisja miała rozstrzygnąć przetarg na Nürburgring. Capricorn zobowiązało się do zapewnienia wyższego finansowania niż [oferent 2], biorąc pod uwagę to, że zobowiązanie finansowe [oferenta 2] dotyczyło kwoty [32–39] mln EUR. Ponadto Komisja zauważa, że całościowa oferta Capricorn w wysokości 77 mln EUR przewyższała ofertę [oferenta 2] w wysokości [47–52] mln EUR. W ramach całościowej oferty [oferenta 2] w 2014 r. powinno zostać wypłaconych [30–33] mln EUR, z czego [22–27] mln EUR powinno pozostać do marca 2015 r. na zablokowanym koncie; pozostałe [16,5–18] mln EUR powinno zostać wypłaconych w latach 2016–2018.
- (274) W odniesieniu do warunku wykonania umowy kupna-sprzedaży zawartej pomiędzy zbywcami a Capricorn, zgodnie z którym aktywa Nürburgring mogą zostać zbyte dopiero po wydaniu przez Komisję prawomocnej decyzji, w której zostanie stwierdzone, że od nabywcy aktywów nie będzie się żądało zwrotu pomocy państwa, Komisja stwierdza, że zgodnie z postanowieniami zawartymi w odpowiednich częściach przedłożonych przez zarządców masy upadłościowej i władze niemieckie zmienionych projektów umowy skarżącego 3 nabywca i zbywca mogą odstąpić od umowy, jeśli Komisja do dnia 15 lipca 2014 r. (zgodnie z projektem umowy z dnia 14 stycznia 2014 r.) lub do dnia 31 grudnia 2014 r. (zgodnie z projektem zmienionej umowy z dnia 14 lutego 2014 r.) nie wyda pozytywnej decyzji. To prawo odstąpienia od umowy nie było ograniczone czasowo.
- (275) W odniesieniu do dalszych zarzutów skarżącego 3 Komisja stwierdza, co następuje:
- a) Komisja nie jest zdania, że skarżący 3 musiał przejąć istniejące umowy lub zobowiązania NBG (poza umowami, które wymagają przeniesienia z mocy prawa, takimi jak określone umowy o pracę lub umowy najmu). Zbywcy wyraźnie wskazali to skarżącemu 3 w piśmie KPMG z dnia 11 grudnia 2013 r. Ponadto Komisja jest zdania, że skarżący 3 mógł sam określić, w jakim zakresie chce przejąć umowy, w zależności od swojej koncepcji zarządzania i użytkowania Nürburgring. Poza tym Komisja nie znalazła dowodów na to, że

koncepcja zbycia uległa zmianie w trakcie procedury przetargowej lub że inni oferenci niż skarżący 3 skarżyli się na rzekomą zmianę struktury transakcji. W piśmie KPMG z dnia 11 grudnia 2013 r. skarżący 3 został poinformowany o tym, że żaden inny oferencja nie skarżył się na to.

- b) Procedura przetargowa nie była nadmiernie długa.
- c) Pismem z dnia 17 grudnia 2013 r. zbywcy poinformowali skarżącego 3 o trwającym do dnia 17 lutego 2014 r. terminie składania potwierdzających ofert. Poza tym poinformowano go o tym, że zbywcy wybiorą zakwalifikowanych oferentów zaraz po upływie przedłużonego terminu. Zakwalifikowani oferenci mogli zmienić swoje potwierdzające oferty lub przedłożyć potwierdzenie finansowania po upływie tego terminu, dopóki nie została podpisana ostateczna umowa kupna-sprzedaży⁽¹⁶⁶⁾. Termin ten został więc przedłużony do dnia 17 lutego 2014 r. w rzeczywistości po to, aby wszyscy oferenci mogli zmienić swoje oferty, przedłożyć potwierdzenie finansowania lub złożyć nowe oferty. Ponieważ o tej zmianie zostali poinformowani wszyscy zakwalifikowani oferenci, nie naruszono zasad przejrzystości i równego traktowania.
- d) Ponieważ zbywcy przekazali wszystkim oferentom wszelkie dostępne informacje jednocześnie oraz co najmniej trzy tygodnie przed ostateczną decyzją komisji wierzycieli w sprawie wyboru Capricorn, ilość czasu na przygotowanie i sfinalizowanie ofert była wystarczająca. Tym samym zachowano zasadę przejrzystości. Komisja stwierdza ponadto, że pismami zbywców z dnia 19 lipca 2013 r., 17 października 2013 r. i 17 grudnia 2013 r. skarżący 3 został dostatecznie wcześniej poinformowany o zasadach procedury przetargowej. Również w odniesieniu do dostępu do istotnych informacji zachowano zasadę równego traktowania oferentów, ponieważ oferentom, którzy zakwalifikowali się do określonego etapu, udzielono tyle samo informacji.
- e) Nie ma żadnych dowodów na to, że Capricorn prowadziło negocjacje z dostawcą piwa lub „Rock am Ring” przed zawarciem umowy kupna-sprzedaży. Według zarządców masy upadłościowej NBG przeprowadziło wszystkie właściwe negocjacje.
- f) Notarialne poświadczenie umowy kupna-sprzedaży obydwóch najlepszych oferentów (Capricorn i [oferenta 2]), które zostało dokonane przed posiedzeniem komisji wierzycieli w dniu 11 marca 2014 r., nie wskazuje na naruszenie zasad przejrzystości i równego traktowania. Nie ma żadnych dowodów na to, że Capricorn zostało poinformowane o wyniku procedury przetargowej przed posiedzeniem komisji wierzycieli w dniu 11 marca 2014 r.
- g) Żaden z oferentów nie przedłożył gwarancji na sfinansowanie całej ceny kupna. Tym samym zbywcy nie naruszyli zasady równego traktowania, kiedy mniej rygorystycznie stosowali w trakcie trwania procedury przetargowej wymóg dotyczący bezpieczeństwa finansowania.
- h) Przedłożenie zmienionej wersji umowy kupna-sprzedaży było częścią negocjacji handlowych i z perspektywy pomocy państwa nie ma znaczenia.
- i) Zbywcy podnieśli kwestie dotyczące środowiska, które odnosiły się do oferty skarżącego 3, tylko dlatego, że nie uwzględnił on w swojej ofercie potwierdzenia finansowania. Tego rodzaju kwestie nie należały do kryteriów wyboru zwycięskiego oferenta i w związku z tym nie miały żadnego wpływu na wynik procedury przetargowej.
- j) W odniesieniu do twierdzenia przez skarżącego 3, że w związku z omawianą procedurą przetargową Capricorn i zbywcy korzystali z doradztwa dotyczącego pomocy państwa udzielanego przez tę samą kancelarię adwokacką ([...]) i w szczególności przez konkretnego adwokata z tej kancelarii, Komisja stwierdza, że zgodnie z informacjami przekazanymi przez władze niemieckie kancelaria ta i pracujący w niej adwokaci a) nie udzielili zbywcom żadnego doradztwa odnośnie do przedmiotowej procedury przetargowej (łącznie z zarządcami masy upadłościowej i komisją wierzycieli); b) nie mieli dostępu do informacji zawartych w ofertach innych zainteresowanych inwestorów; c) mieli dostęp wyłącznie do informacji o procedurze przetargowej zgromadzonych w biurze danych oraz udostępnianych w prasie; oraz d) nie udzielali zbywcom ani komisji wierzycieli żadnych porad. W odniesieniu do adwokata, do którego skarżący 3 odniósł się w swojej skardze, Niemcy wyjaśniły, że a) od maja 2012 r. do kwietnia 2013 r. adwokat ten pracował dla kraju związkowego Nadrenia-Palatynat, tzn. od rozpoczęcia procedury przetargowej w czerwcu 2013 r.; b) w trakcie procedury przetargowej adwokat ten nie kontaktował się ani z przedstawicielami kraju związkowego Nadrenia-Palatynat, ani z przedstawicielami Republiki Federalnej Niemiec; c) adwokat ten nigdy nie doradzał

⁽¹⁶⁶⁾ Odnośny fragment pisma z dnia 17 grudnia 2013 r. brzmi następująco: „For the sake of clarity, offers handed in after that timeline will, in principle, also be considered provided that the terms of the offer qualify for the further process. Any disadvantage caused by the delay will not be compensated for and will have to be fully borne by the investor. Please note that the Vendors may choose the parties which will qualify for the further process shortly after the updated timeline ends.” [„Dla jasności: oferty złożone po tym terminie zasadniczo również zostaną rozpatrzone, o ile ich warunki będą kwalifikowały się do dalszej procedury. Wszelkie straty wynikające z opóźnienia nie zostaną zrekompensowane i będzie musiał w całości pokryć je inwestor. Prosimy mieć na uwadze, że zbywcy mogą wybrać strony, które zakwalifikują się do dalszej procedury, zaraz po upływie nowego terminu”].

krajowi związkowemu Nadrenia-Palatynat oraz zbywcom w kwestiach związanych z procedurą przetargową; d) ten sam adwokat uczestniczył jedynie jako niezależny ekspert w konsultacjach Landtagu Nadrenii-Palatynatu w sprawie ustawy o publicznym dostępie do toru wyścigowego Nürburgring, które odbyły się w dniu 20 czerwca 2013 r. Ponadto Niemcy zwróciły uwagę na to, że wszyscy oferenci zostali poinformowani o związanych z pomocą państwa aspektach procedury przetargowej – tzn. o fakcie, że procedura przetargowa musi być otwarta, przejrzysta, bezwarunkowa i wolna od dyskryminacji, tak aby w razie ewentualnego zwrotu niezgodnej z rynkiem wewnętrznym pomocy państwa nabywca Nürburgring nie ponosił odpowiedzialności – w następujący sposób: a) poprzez decyzje Komisji z dnia 21 marca 2012 r. (w sprawie wszczęcia formalnego postępowania wyjaśniającego) i 7 sierpnia 2012 r. (w sprawie rozszerzenia postępowania), b) poprzez dokumentację udostępnioną przez zbywców w biurze danych założonym do celów procedury przetargowej, która to dokumentacja obejmowała również odnośną korespondencję pomiędzy Komisją a władzami niemieckimi, oraz c) poprzez właściwą praktykę decyzyjną Komisji.

- (276) W związku z powyższym Komisja odrzuca skargę złożoną przez skarżącego 3, uznając ją za bezpodstawną, ponieważ aktywa, o których mowa, zostały sprzedane oferentowi, który w ramach otwartej, przejrzystej, wolnej od dyskryminacji i bezwarunkowej procedury przetargowej złożył najwyższą ofertę wraz z potwierdzeniem finansowania.

6.2.3. Skarga złożona przez skarżącego 4

- (277) Z porównania przedstawionego w tabeli 10 wynika, że oferta Capricorn pozwala osiągnąć wyższe dochody ze zbycia niż oferta [oferenta 2].

- (278) W odniesieniu do zarzutów skarżącego 4 Komisja stwierdza, co następuje:

- a) Komisja przyjmuje do wiadomości wyjaśnienie zarządcy masy upadłościowej, według którego obydwie oferty, tj. oferta [oferenta 2] i oferta Capricorn, zapewniały zbywcom wystarczające bezpieczeństwo finansowania, nawet jeśli żadna z tych ofert nie zapewniała maksymalnego poziomu bezpieczeństwa. W piśmie z dnia 24 lutego 2014 r. [oferent 2] poinformował zbywców o zdolnościach finansowych Grupy [oferenta 2] i wyjaśnił, że na tę inwestycję przeznaczono około [930–1030] mln EUR. Komisja zauważa również, że przedstawiając w dniu 10 marca 2014 r. potwierdzenie finansowania, [...] uzasadniło istnienie instrumentu pożyczkowego, za którego pomocą Capricorn zapewniło finansowanie zewnętrzne w łącznej wysokości do [41–49] mln EUR.
- b) Jeśli chodzi o płatności zaliczkowe, gdyby prawomocna decyzja Komisji została wydana w 2014 r., w przypadku oferty [oferenta 2] zbywcy mieliby dostęp do [30–33] mln EUR, a w przypadku oferty Capricorn – do [58–63] mln EUR (plus około 6 mln EUR z przepływu pieniężnego NBG).
- c) Biorąc pod uwagę wyjaśnienia skarżącego 4 i zarządców masy upadłościowej, ogólnie nie można uznać, że ryzyko związane z realizacją było wyższe w przypadku oferty Capricorn niż w przypadku oferty [oferenta 2].
- d) Zgodnie z kryteriami wyboru wymienionymi w pkt 48 wyniki osiągnięte przez oferentów nie były kryterium wyboru.
- e) Zgodnie z kryteriami wyboru wymienionymi w pkt 48 wysokość inwestycji po zbyciu nie była kryterium wyboru.
- f) Komunikacja zbywców z [oferentem 2] w trakcie procedury przetargowej była akceptowalna. Nie utrudniano [oferentowi 2] poprawy lub zmiany swojej oferty do czasu posiedzenia komisji wierzycieli w dniu 11 marca 2014 r.

- (279) W związku z tym Komisja nie znalazła żadnego dowodu na dyskryminację [oferenta 2] w trakcie procedury przetargowej. Dlatego zarzut, że [oferent 2] był traktowany gorzej niż inni oferenci, w tym Capricorn, jest bezzasadny. W tym kontekście należy zwrócić uwagę, że [oferent 2] złożył potwierdzającą ofertę, wynegocjował umowę i mógł podpisać ostateczną wersję umowy jako drugi najlepszy oferent, który zaoferował zabezpieczone finansowanie. W odniesieniu do kryterium prawomocnej decyzji Komisji należy zwrócić wagę, że środki przekazane przez [oferenta 2], z wyjątkiem transzy w wysokości [7,1–7,6] mln EUR, miały pozostać na zablokowanym koncie i zostać przesłane zbywcom albo po wydaniu prawomocnej decyzji Komisji, albo – gdyby w przypadku niewydania prawomocnej decyzji nabywca nie odstąpił od umowy (przy czym przedłużenie terminu odstąpienia nie było wykluczone) – do dnia 31 marca 2015 r.

- (280) W związku z powyższym Komisja odrzuca skargę złożoną przez skarżącego 4, uznając ją za bezpodstawną, ponieważ aktywa, o których mowa, zostały sprzedane oferentowi, który w ramach otwartej, przejrzystej, wolnej od dyskryminacji i bezwarunkowej procedury przetargowej złożył najwyższą ofertę wraz z potwierdzeniem finansowania.

6.2.4. Wniosek

- (281) Z powyżej wymienionych powodów oraz na podstawie dostępnych informacji Komisja nie znalazła dowodów na naruszenie zasady otwartej, przejrzystej, wolnej od dyskryminacji i bezwarunkowej procedury przetargowej mającej na celu zbycie aktywów NG, MSR i CMHN, ani na istnienie oferty z zabezpieczonym finansowaniem, przewyższającej ofertę cenową Capricorn.

7. WNIOSEK

- (282) Komisja stwierdza, że część środka 2 (pożyczka udzielona FSZ) oraz środki 8, 11 i 15 nie stanowią pomocy państwa w rozumieniu art. 107 ust. 1 TFUE.
- (283) Komisja stwierdza, że Niemcy bezprawnie wdrożyły środek 1, część środka 2 (pożyczki NG na rzecz EWN, MAN, TTI, Camp4Fun, BWN1, BWNB i BWN2) oraz środki 3 do 7, 9 i 10, 12 do 14 i 16 do 19, i tym samym naruszyły art. 108 ust. 3 Traktatu o funkcjonowaniu Unii Europejskiej.
- (284) Komisja doszła do wniosku, że środek 1, część środka 2 (pożyczki NG na rzecz EWN, MAN, TTI, Camp4Fun, BWN1, BWNB i BWN2) oraz środki 3 do 7, 9 i 10, 12 do 14 i 16 do 19 przyznane Nürburgring GmbH, Motorsport Resort Nürburgring GmbH, Congress- und Motorsport Hotel Nürburgring GmbH, Cash Settlement and Ticketing GmbH, Nürburgring Automotive GmbH, Erlebnispark Nürburgring GmbH & Co. KG, Motorsport Akademie Nürburgring GmbH & Co. KG, Test & Training International GmbH, Bike World Nürburgring GmbH, BikeWorld Nürburgring Besitz GmbH, BikeWorld Nürburgring GmbH, Camp 4 Fun GmbH & Co. KG, IPC Gesellschaft für internationale Projektcoordination mbH i MI-Beteiligungs- und Verwaltungs GmbH stanowią pomoc państwa w rozumieniu art. 107 ust. 1 TFUE i są niezgodne z rynkiem wewnętrznym, ponieważ nie są spełnione odpowiednie wymagania określone w wytycznych dotyczących pomocy państwa w celu ratowania i restrukturyzacji oraz nie stwierdzono żadnej innej podstawy ich zgodności z rynkiem wewnętrznym.
- (285) Komisja stwierdza ponadto, co następuje:
- Zbycie aktywów Nürburgring GmbH, Motorsport Resort Nürburgring GmbH i Congress- und der Motorsport Hotel Nürburgring GmbH nie stanowi pomocy państwa.
  - Zbycie aktywów Nürburgring GmbH, Motorsport Resort Nürburgring GmbH i Congress- und Motorsport Hotel Nürburgring GmbH nie prowadzi do ciągłości gospodarczej pomiędzy Nürburgring GmbH, Motorsport Resort Nürburgring GmbH i Congress- und Motorsport Hotel Nürburgring GmbH a nowym właścicielem aktywów, Capricorn NÜRBURGRING Besitzgesellschaft GmbH, lub jego spółek zależnych. W związku z tym ewentualne odzyskanie pomocy niezgodnej z rynkiem wewnętrznym nie dotyczy przedsiębiorstwa Capricorn NÜRBURGRING Besitzgesellschaft GmbH, które nabyło zbywane w ramach procedury przetargowej aktywa, ani jego spółek zależnych,

PRZYJMUJE NINIEJSZĄ DECYZJĘ:

Artykuł 1

Poniżej wymienione środki, przedsięwzięte przez Niemcy, nie stanowią pomocy państwa w rozumieniu art. 107 ust. 1 TFUE:

Część środka 2

- Pożyczka w łącznej wysokości 646 738,12 EUR udzielona na rzecz Fahrsicherheitszentrum am Nürburgring GmbH & Co. KG w okresie od dnia 12 kwietnia 2002 r. do marca 2008 r. przez Nürburgring GmbH.

Środek 8

- Pożyczka udzielona przez Investitions- und Strukturbank Rheinland-Pfalz GmbH na rzecz Nürburgring GmbH w dniu 28 lipca 2010 r. w wysokości 96 574 200 i 113 590 800 EUR, na rzecz Motorsport Resort Nürburgring GmbH w wysokości 92 000 000 EUR oraz na rzecz Congress- und Motorsport Hotel Nürburgring GmbH w wysokości 23 100 000 EUR.

Środek 11

- Pożyczka w łącznej wysokości 85 484 000 EUR udzielona na rzecz Motorsport Resort Nürburgring GmbH w okresie od dnia 27 maja 2008 r. do dnia 7 lipca 2009 r. przez Rheinland-Pfälzische Gesellschaft für Immobilien und Projektmanagement GmbH.

Środek 15

- Przeniesienie 49,5 % udziałów w Motorsport Resort Nürburgring GmbH z Mediinvest GmbH na Nürburgring GmbH po cenie 1 EUR w dniu 25 marca 2010 r.
- Przeniesienie 33,8 % udziałów w Motorsport Resort Nürburgring GmbH z Geisler & Trimmel General Contractor GmbH na Nürburgring GmbH po cenie 1 EUR w dniu 25 marca 2010 r.
- Przeniesienie 6,7 % udziałów w Motorsport Resort Nürburgring GmbH z Weber Projektierungs- und Realisierungs GmbH na Rheinland-Pfälzische Gesellschaft für Immobilien und Projektmanagement GmbH po cenie 1 EUR w dniu 25 marca 2010 r.
- Zbycie aktywów Nürburgring GmbH, Motorsport Resort Nürburgring GmbH i Congress- und der Motorsport Hotel Nürburgring GmbH.

Artykuł 2

Poniżej wymienione środki pomocy państwa, które zostały wdrożone przez Niemcy sprzecznie z prawem z naruszeniem art. 108 ust. 3 Traktatu o funkcjonowaniu Unii Europejskiej, są niezgodne z rynkiem wewnętrznym:

Środek 1

- Kapitał w formie wpłat na poczet rezerw kapitałowych wniesiony przez Nürburgring GmbH w dniu 1 maja 2002 r. w wysokości 2 179 000 EUR oraz przez kraj związkowy Nadrenia-Palatynat w dniu 21 grudnia 2004 r. w wysokości 22 839 241 EUR.
- Kapitał w formie powiększenia kapitału własnego wniesiony przez Nürburgring GmbH w dniu 31 sierpnia 2004 r. w wysokości 4 398 300 EUR i przez kraj związkowy Nadrenia-Palatynat w dniu 4 września 2007 r. w wysokości 9 000 000 EUR oraz przez powiat Ahrweiler w dniu 31 sierpnia 2004 r. w wysokości 488 700 EUR i w dniu 4 września 2007 r. w wysokości 1 000 000 EUR.

Część środka 2

- Pożyczka w łącznej wysokości 6 195 170,02 EUR udzielona na rzecz Erlebnispark Nürburgring GmbH & Co. KG w okresie od dnia 1 stycznia 2006 r. do dnia 29 kwietnia 2009 r. przez Nürburgring GmbH.
- Pożyczka w łącznej wysokości 100 000 EUR udzielona na rzecz Motorsport Akademie Nürburgring GmbH & Co. KG w dniu 10 grudnia 2002 r. przez Nürburgring GmbH.
- Pożyczka w łącznej wysokości 25 000 EUR udzielona na rzecz Test & Training International GmbH w dniu 15 sierpnia 2002 r. przez Nürburgring GmbH.
- Pożyczka w łącznej wysokości 450 000 EUR udzielona na rzecz Camp 4 Fun GmbH & Co. KG w okresie od dnia 26 maja 2009 r. do dnia 18 grudnia 2009 r. przez Nürburgring GmbH.
- Pożyczka w łącznej wysokości 500 000 EUR udzielona na rzecz BikeWorld Nürburgring Besitz GmbH w okresie od dnia 17 października 2003 r. do dnia 27 października 2004 r. przez Nürburgring GmbH.

- Pożyczka w łącznej wysokości 1 660 000 EUR udzielona na rzecz BikeWorld Nürburgring Besitz GmbH w okresie od dnia 4 lutego 2004 r. do dnia 22 lipca 2005 r. przez Nürburgring GmbH.
- Pożyczka w łącznej wysokości 1 600 000 EUR udzielona na rzecz BikeWorld Nürburgring Besitz GmbH w okresie od dnia 20 września 2005 r. do dnia 4 kwietnia 2007 r. przez Nürburgring GmbH.

Środek 3

- Pożyczka w łącznej wysokości 399 805 370 EUR udzielona na rzecz Nürburgring GmbH w okresie od dnia 30 czerwca 2003 r. do dnia 11 maja 2010 r. przez kraj związkowy Nadrenia-Palatynat.

Środek 4

- Pożyczka w łącznej wysokości 300 000 EUR udzielona na rzecz Motorsport Resort Nürburgring GmbH w dniu 27 grudnia 2007 r. przez Nürburgring GmbH.

Część środka 5

- Pożyczka w łącznej wysokości 11 032 060 EUR udzielona na rzecz Cash Settlement and Ticketing GmbH w okresie od dnia 27 sierpnia 2008 r. do dnia 18 kwietnia 2011 r. przez Nürburgring GmbH.
- Poręczenie NG na rzecz CST z dnia 23 grudnia 2009 r., w którym NG zobowiązało się do przedsięwzięcia do dnia 31 grudnia 2011 r. środków wymaganych w celu uniknięcia niewypłacalności CST.
- Podporządkowanie wierzytelności, zadeklarowane w dniu 13 grudnia 2010 r. przez NG w wysokości 10,4 mln EUR w odniesieniu do wierzytelności NG wobec CST.

Środek 6

- Wynagrodzenie w łącznej wysokości 640 000 EUR wypłacone przez Nürburgring GmbH na rzecz IPC Gesellschaft für internationale Projektcoordination mbH za usługi związane z poszukiwaniem inwestorów prywatnych.
- Pożyczka w wysokości 2 941 000 EUR udzielona na rzecz Motorsport Resort Nürburgring GmbH w dniu 15 października 2008 r. przez Nürburgring GmbH.

Środek 7

- Świadczenie wzajemne w wysokości 1 476 830,88 EUR wypłacone przez Nürburgring GmbH na rzecz MI-Beteiligungs- und Verwaltungs GmbH za dokonaną w dniu 17 kwietnia 2009 r. cesję wierzytelności MI-Beteiligungs- und Verwaltungs GmbH z pożyczki zaciągniętej przez Cash Settlement and Ticketing GmbH jako pożyczkobiorcy na rzecz Nürburgring GmbH.

Środek 9

- Gwarancja udzielona w dniu 28 lipca 2010 r. przez kraj związkowy Nadrenia-Palatynat w celu pokrycia zobowiązań Nürburgring GmbH (96 574 200 EUR i 113 590 800 EUR), Motorsport Resort Nürburgring GmbH (92 000 000 EUR) i Congress- und Motorsport Hotel Nürburgring GmbH (23 100 000 EUR) wynikających z pożyczki udzielonej w ramach środka 8.

Środek 10

- Ustalenie przez Nürburgring GmbH czynszu dzierżawnego poniżej stawki rynkowej, co w okresie od dnia 1 maja 2010 r. do dnia 31 października 2012 r. przyniosło Nürburgring Automotive GmbH korzyść w wysokości 9 mln EUR.

Środek 12

- Gwarancja udzielona przez kraj związkowy Nadrenia-Palatynat na rzecz Investitions- und Strukturbank Rheinland-Pfalz GmbH, dzięki której Motorsport Resort Nürburgring GmbH mogła zaciągnąć pożyczkę w wysokości 85 484 000 EUR.

Środek 13

- Dotacje przyznane przez kraj związkowy Nadrenia-Palatynat na rzecz Nürburgring GmbH ze swoich dochodów z podatku od gier hazardowych w dniu 29 grudnia 2009 r. (1,6 mln EUR), w dniu 29 października 2010 r. (3,2 mln EUR) i w dniu 29 marca 2011 r. (3,2 mln EUR).

Środek 14

- Pożyczki udzielone przez kraj związkowy Nadrenia-Palatynat na rzecz Nürburgring GmbH w dniu 21 sierpnia 2007 r. (20 mln EUR), w dniu 22 grudnia 2009 r. (10 mln EUR), w dniu 28 grudnia 2010 r. (4,65 mln EUR), w dniu 26 kwietnia 2011 r. (3,2 mln EUR) i w dniu 9 grudnia 2011 r. (4,95 mln EUR).
- Podporządkowanie wierzytelności kraju związkowego Nadrenia-Palatynat w dniu 29 sierpnia 2007 r. wobec Nürburgring GmbH w odniesieniu do zobowiązań kraju związkowego w wysokości 20 mln EUR.

Środek 16

- Pożyczka w wysokości 40 405 000 EUR udzielona na rzecz Nürburgring GmbH w dniu 11 stycznia 2011 r. przez kraj związkowy Nadrenia-Palatynat.
- Dotacja w wysokości 13,5 mln EUR udzielona na rzecz Nürburgring GmbH w lipcu 2011 r. przez kraj związkowy Nadrenia-Palatynat.

Środek 17

- Wyrównanie udzielone przez Nürburgring GmbH na rzecz Nürburgring Automotive GmbH na podstawie umowy koncesyjnej na organizację wyścigów Formuły 1 w okresie od dnia 13 grudnia 2010 r. do dnia 27 listopada 2012 r.

Środek 18

- Odroczenie spłaty odsetek w wysokości 1,473 mln EUR przyznane przez Investitions- und Strukturbank Rheinland-Pfalz GmbH na rzecz Nürburgring GmbH w dniu 15 maja 2012 r.
- Odroczenie spłaty odsetek w wysokości 1,205 mln EUR przyznane przez Investitions- und Strukturbank Rheinland-Pfalz GmbH na rzecz Motorsport Resort Nürburgring GmbH w dniu 15 maja 2012 r.
- Odroczenie spłaty odsetek w wysokości 303 000 EUR przyznane przez Investitions- und Strukturbank Rheinland-Pfalz GmbH na rzecz Congress- und Motorsport Hotel Nürburgring GmbH w dniu 15 maja 2012 r.

Środek 19

- Oświadczenie o zwolnieniu wydane przez kraj związkowy Nadrenia-Palatynat w dniu 15 maja 2012 r. w odniesieniu do zobowiązań Nürburgring GmbH, Motorsport Resort Nürburgring GmbH i Congress- und Motorsport Hotel Nürburgring GmbH wynikających z pożyczki udzielonej w ramach środka 8 w wysokości 254 mln EUR.
- Podporządkowanie wierzytelności kraju związkowego Nadrenia-Palatynat w dniu 15 maja 2012 r. wobec Nürburgring GmbH, Motorsport Resort Nürburgring GmbH i Congress- und Motorsport Hotel Nürburgring GmbH w odniesieniu do zobowiązań kraju związkowego wynikających ze środka 8 odnośnie do kwoty podporządkowanych wierzytelności w wysokości do 254 mln EUR, pozostającej do spłaty w momencie podjęcia decyzji o podporządkowaniu wierzytelności.

Artykuł 3

1. Niemcy żądają od beneficjentów, w tym od Nürburgring Betriebsgesellschaft mbH jako następcy gospodarczego Nürburgring GmbH, Motorsport Resort Nürburgring GmbH i Congress- und Motorsport Hotel Nürburgring GmbH, zwrotu pomocy udzielonej w ramach środków wymienionych w art. 2 oraz niezgodnej z rynkiem wewnętrznym.
2. Ewentualny zwrot niezgodnej pomocy państwa nie dotyczy nabywcy aktywów sprzedanych w ramach procedury przetargowej, capricorn NÜRBURGRING Besitzgesellschaft GmbH, oraz jego spółek zależnych.
3. Do kwot podlegających zwrotowi dolicza się odsetki za cały okres, począwszy od dnia, w którym pomoc została przekazana do dyspozycji beneficjentów, do dnia jej faktycznego odzyskania. Niemcy podają dokładne daty udzielenia pomocy przez kraj związkowy, które nie zostały wskazane w niniejszej decyzji.

4. Odsetki będą liczone jako składane, zgodnie z rozdziałem V rozporządzenia Komisji (WE) nr 794/2004 ⁽¹⁶⁷⁾ oraz rozporządzeniem Komisji (WE) nr 271/2008 zmieniającym rozporządzenie (WE) nr 794/2004 ⁽¹⁶⁸⁾.
5. Niemcy anulują wszystkie dotychczas niezrealizowane wypłaty pomocy, o której mowa w art. 2, ze skutkiem od daty przyjęcia niniejszej decyzji.

Artykuł 4

1. Odzyskanie pomocy, o której mowa w art. 2, odbywa się w sposób bezzwłoczny i skuteczny.
2. Niemcy zapewniają wykonanie niniejszej decyzji w terminie czterech miesięcy od daty jej notyfikacji.

Artykuł 5

1. W ciągu dwóch miesięcy od daty notyfikacji niniejszej decyzji Niemcy przedkładają Komisji następujące informacje:
  - a) łączną kwotę (kwotę główną i odsetki od zwracanej pomocy) do odzyskania od każdego beneficjenta;
  - b) szczegółowy opis środków już podjętych oraz środków planowanych w celu wykonania niniejszej decyzji;
  - c) dokumenty potwierdzające, że beneficjenci zostali zobowiązani do zwrotu pomocy.
2. Do momentu całkowitego odzyskania pomocy, o której mowa w art. 2, Niemcy na bieżąco informują Komisję o kolejnych środkach podejmowanych w celu wykonania niniejszej decyzji. Na wniosek Komisji Niemcy bezzwłocznie przedstawiają informacje o środkach już podjętych oraz środkach planowanych w celu wykonania niniejszej decyzji. Niemcy przekazują również szczegółowe informacje dotyczące kwoty pomocy i odsetek już odzyskanych od beneficjenta.

Artykuł 6

Niniejsza decyzja skierowana jest do Republiki Federalnej Niemiec.

Sporządzono w Brukseli dnia 1 października 2014 r.

W imieniu Komisji
Joaquín ALMUNIA
Wiceprzewodniczący

⁽¹⁶⁷⁾ Rozporządzenie Komisji (WE) nr 794/2004 z dnia 21 kwietnia 2004 r. w sprawie wykonania rozporządzenia Rady (WE) nr 659/1999 ustanawiającego szczegółowe zasady stosowania art. 93 Traktatu WE (Dz.U. L 140 z 30.4.2004, s. 1).

⁽¹⁶⁸⁾ Rozporządzenie Komisji (WE) nr 271/2008 z dnia 30 stycznia 2008 r. zmieniające rozporządzenie (WE) nr 794/2004 w sprawie wykonania rozporządzenia Rady (WE) nr 659/1999 ustanawiającego szczegółowe zasady stosowania art. 93 Traktatu WE (Dz.U. L 82 z 25.3.2008, s. 1).